

XARUNTA QABOOJIYAHA

LIFAAQA 6

QAABDHISMEEDEKA WAARITAANKA DEEGAAN IYO BULSHO

Ogosto 2021

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Tusmo

1. HORDHAC.....	4
2. UJEEDKA XARUNTA	5
2.1 Sababaha	5
2.2 Ujeeddooyinka Xarunta.....	6
2.3 Guudmarka Xarunta	6
2.4 Waajihida E&S ee maaraynta khatarta.....	7
3. QAABKA LOO WAJAHAYO XARUNTA EE E&S IYO MAARAYNTA KHATARAHA.....	8
3.1 Khataraha iyo saamaynaha Muhiimka ah ee E&S.....	8
3.2 Heerarka E&S.....	8
3.3 Khataraha iman kara ee E&S iyo Saamaynta Mashaariicda iyo Dhimista	11
3.3.1 ESS1	11
3.3.2 ESS2	12
3.3.3 ESS3	12
3.3.4 ESS4	13
3.3.5 ESS5	13
3.3.6 ESS6	13
3.3.7 ESS7	13
3.3.8 ESS8	14
3.3.9 ESS9	14
3.3.10 ESS10	15
4. SHIRKA MAAMULKA HALISTA E&S EE DHAQANKA.....	15
4.1 Diyaarinta Mashruuca	15
4.2 Hirgelinta mashruuca	17
5. BAAFINTA MACLUUMAADKA, ISKU -XIRFIIRKA STAKEHOLDER IYO GURYAHA GURYAHA	18
5.1 Ka -qaybgalka Daneeyayaasha iyo Bixinta Macluumaadka.....	18
5.2 Farsamooyinka Dib -u -hagaajinta Cabashada E&S.....	19
5.3 Adeegyada Dib -u -hagaajinta Cabashada ee Bangiga Adduunka	19
LIFAAQA 1: QORSHAHA WAXQABADKA TILMAAMAHA TILMAAMAHA	21
LIFAAQA 2: KA QAYBGALKA DANEEYAHA QORSHAHA LIISKA HUBINTA	30
LIFAAQA 3: QORSHAHA JAANTUSKA KA QAYBGALKA DANEEYAHA.....	33

LIFAAQA 4: QIIMAYNTA DEEGAANKA IYO BULSHADA, HAY'ADDA DEEGAANKA IYO BULSHADA SYSTEMAND MASUULIYADAHA MUDAN EE QIIMAYNTA DEEGAANKA IYO BULSHADA, HAY'ADDA DEEGAANKA IYO BULSHADA IYO QORSHAHA HAY'ADDA BULSHADA IYO BULSHADA	40
LIFAAQA 5: QAAB -DHISKA SIYAASADDA DIB -U -CELINTA TILMAANTA	49
LIFAAQA 6: WAXA KA MID AH TILMAAMAHA QORSHEYNTA WAX -QABASHADA	57
LIFAAQA 7: QORMAYNTA QORSHAYNTA DADKA MIDOOBAY AH	60
LIFAAQA 8: SHURUUDAHA ADEEGA (TOR) IYO QAABKA QORSHAHA DADKA ASALKA AH	67
LIFAAQA 9: NIDAAMYADA MMAARAYNTA SHAQAALAHA	70
LIFAAQA 10: JINSIGA.....	74

1. HORDHAC

Dukumintiga hadda jira wuxuu sharxayaa Qaab -dhismeedka Joogtaynta Bay'ada iyo Bulshada (ESSF) oo la raaci doono sida hoos timaada *Xarunta Qaboojinta*. Sida, qaab dhismeedka: (i) wuxuu qeexayaa heerarka, habraacyada, hababka, iyo aaladaha khuseeya dhammaan mashaariicda ay taageerto Xarunta Qaboojinta; (ii) wuxuu soo bandhigayaa tallaabooyinka ugu waaweyn ee ay qaadanaayaan amaahiyayaashu si ay u maareeyaan arrimaha deegaanka iyo arrimaha bulshada ee la xiriiira mashaariicda si ay ula kulmaan Baanka Adduunka ee Heerarka Deegaanka iyo Bulshada (ESSs), sida lagu soo bandhigay Bangiga Adduunka Qaab -dhismeedka Deegaanka iyo Bulshada (ESF);¹ iyo (iii) waxaa ku jira tusaalooyin tilmaamaha iyo tilmaamaha dokumentiyada deegaanka iyo bulshada ee suuragalka ah oo laga yaabo in looga baahdo mashaariicda la soo jeediyay ee hoos yimaada Xarunta Qaboojinta.

Waxqabadyada Xarunta Qaboojintu ay taageeri karto waxay yeelan karaan khataro bey'ad iyo bulsheed oo xaddidan oo saamayn ku yeelan kara shaqsi ahaan ama wadar ahaan, waa yar yihiin, guud ahaan goob gaar ah, inta badan dib loo rogi karo, oo si fudud wax looga qaban karo iyada oo la adeegsanayo tallaabooyin yareyn. Sidaa awgeed, waxqabadyadu waxay u badan tahay inay ku kala duwanaaan karaan Mid Hoose/Dhex -dhexaad ilaa Khatar Weyn iyadoo la raacayo nidaamka kala -soocidda halista deegaanka iyo bulshada ee ku qeexan Qeybta III.C ee Baanka Adduunka ee Tilmaamaha Deegaanka iyo Bulshada ee Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta.² Qiimayntani waxay u dhigantaa kala -soocidda halista deegaanka iyo GCF ee GCF: B (I-2).

Mashruuc kasta oo la taageeray, Bangiga Adduunku wuxuu ka caawin doonaa amaahiyayaasha sidii ay u adeegsan lahaayeen heerarka gaarka ah ee Bay'ada iyo Bulshada (ESSs) ee lagu sharraxay qaybta 3.2 ee dokumentigan. ESS yada waxaa loogu talagalay inay ka fogaadaan, yareeyaan, yareeyaan ama yareeyaan halista deegaanka iyo bulshada ee xun iyo saamaynta mashaariicda si waafaqsan Bangiga Adduunka ee Siyaasadda Deegaanka iyo Bulshada ee Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta (Siyaasadda). Mid kasta oo ka mid ah mashaariicda la taageeray, Bangigu wuxuu samayn doonaa dadaalkiisa gaarka ah, wuxuuna u baahan doonaa amaah -bixiyayaasha inay sameeyaan qiimaynta deegaanka iyo bulshada si waafaqsan ESS1 (Qiimaynta iyo Maaraynta Khataraha Deegaanka iyo Bulshada iyo Saamaynta). Iyada oo ku xidhan dabeecadda iyo ahmiyadda ay leedahay khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta la xidhiidha mashruuca, Bangigu wuxuu ka codsan doonaa Deyn-hayaha inuu diyaariyo qorshayaal gaar ah oo mashruuc gaar ah (tusaale ahaan, qorshaha maareynta deegaanka iyo bulshada, helitaanka dhulka ama qorshaha dib-u-dejinta, dadka asaliga ah qorshaha dadyowga, qorshaha maareynta hidaha dhaqanka, qorshaha maareynta noolaha, iwm) sida ku habboon. Miisaaniyadda si loo fuliyo tallaabooyinka hoose ayaa lagu bixin doonaa jawiga mashruuca ee khuseeya iyo dukumintiga bulshada.

Iyada oo ku saleysan, *inta kale*, natiijooyinka qiimeynta deegaanka iyo bulshada, dadaalka dhowrista deegaanka iyo bulshada ee Bangiga, iyo natiijooyinka ka qeybgalka daneeyayaasha, Bangigu wuxuu kula heshiin doonaa Deyn -hayaha Qorshaha Ballan -qaadka E&S (ESCP) oo gaar ah tallaabooyinka iyo ficillada loo baahan yahay mashruuca si loo gaaro u hoggaansanaanta ESS -yada muddo cayiman. Waxay noqon doontaa mid kooban tallaabooyinka maadiga ah iyo tallaabooyinka loo baahan yahay si looga fogaado, loo yareeyo, loo yareeyo ama haddii kale loo yareeyo khataraha deegaanka iyo bulshada ee iman kara iyo saamaynta mashruuca oo lagu daro heshiiska sharciga ah ee u dhexeeya Baanka iyo Deyn -hayaha.

¹ <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework>

² <https://ppfdocuments.azureedge.net/698faa01-d052-4eb3-a195-055e06f7f3fd.pdf>

2. UJEDKA XARUNTA

2.1 Sababaha

Helitaanka weyn oo degdeg ah ee qaboojinta la awoodi karo ayaa noqotay lama huraan horumarineed. Sanadka 2019, Guddiga Dawlad Goboleedka ee Isbeddelka Cimilada (IPCC) ayaa sheegay in 1.5° C ee kululaanshaha, 2.3 bilyan oo qof ay labaduba soo gaadhi karaan oo u nugul yihiin dhacdooyinka kulaylka – marinka oo la gaari karo horaanta 2030. SEforALL (2019) ayaa qiyaastay in ka badan 1 bilyan oo qof oo ku nool waddamada soo koraya ay durba wajahayaan halis deg deg ah oo ka dhalan karta helitaan qabow, oo ay ku jiraan 680 milyan oo deggan xaafadaha isku raranka ah ee ku nool aagagga cimilada kulul ee magaalooyinka halkaas oo adeegyada korontadu aysan ka jirin, kala go'ay ama aad qaali u yihiin ; iyo ilaa 365 milyan oo qof oo ku nool dhulka miyiga ee saboolka ah oo aan helin silsilado qabow oo cunto iyo daawo ah. Ururka Caafimaadka Adduunka (WHO) wuxuu ku qiyaasey, inta badan sabab u ah qaboojiye aan ku filnayn iyo sahayda tamarta oo aan la isku halleyn karin, qiyaastii 19.4 milyan oo carruur ah lama gaarin tallaalka caadiga ah, oo ay ku jiraan tallaalka DPT oo xasaasi u ah in kasta oo ay jiraan dadaallo tallaalka oo caalami ah. Ilaha kale ee baahida sii kordhaysa ee qaboojinta waxay ku jirtaa qaybta qaboojiyaha baabuurka, ama “qaboojinta guurguurta”, oo la filayo inay saddex jibaaranto ku dhawaad 2 milyan oo fuusto oo saliid ah oo u dhiganta maalintii (Mboe/d) sannadka 2019 illaa 5.7 Mboe/d marka la gaaro 2050 (IEA, 2019).

Baaxadda caqabaddu waa muhiim. Farsamooyinka qaboojinta caadiga ah ayaa hore u ahaa ilaa 10% dhammaan wasaqeeynta hawada oo haddii aan la iska ilaalin, qaboojinta wasaqeeynta hawada ayaa la filayaa inuu ugu yaraan labanlaabmo 2030 -ka iyo saddex -laab marka la gaaro 2100. U guuridda teknolojiyada ugu wanaagsan ee la heli karo waxay yareyn doontaa qiiqa soo -baxa 38 -60 GtCO₂eq marka la gaaro 2030 iyo illaa 130-260 GtCO₂eq marka la gaaro 2050. Intaa waxaa sii dheer, FAO waxay ku qiyaastay raashinka lumay ama lumay adduunka oo dhan sababtuna waa qaboojiye aan ku filnayn iyo silsilado qabow oo abuuraya gaaska aqalka dhirta lagu koriyo (GHG) oo ah qiyaastii 4.4 GtCO₂-eq sannadkii, oo u dhiganta qiyaastii 8% wadarta guud ee wasakhda GHGs (FAO 2011).

Bilowga masiibada adduunka oo ay sabab u tahay COVID 19 iyo saamaynta ay ku leedahay dhammaan dhaqaalaha, waxay sii kordhineysaa muhiimadda qaboojinta waarta. Tani waxay ka tarjumaysaa, tusaale ahaan, baahida loo qabo qaboojinta habboon iyo hawo -qaadista caafimaadka (iyo sidoo kale xarumaha kale), iyo sidoo kale baahida loo qabo silsilado qabow oo hufan si badbaado leh loogu kaydiyo tallaallada, iyo sidoo kale si loo taageero silsiladaha qiimaha cuntada laga bilaabo wakhtiga soo gooynta ilaa suuqyada. Xalalka qaboojinta sidoo kale waxay leeyihiin door ay ku ciyaaraan dadaallada soo kabashada COVID.

Xarunta Qaboojinta waxaa loo soo jeediyay inay noqoto mid hal-abuur leh, dhinacyo badan leh iyo farsamaynta maal-gelinta barnaamijyada dalal badan iyadoo ujeedadu tahay taageeridda isbeddel bar-tilmaameed oo gacan ka geysan doona kor-u-qaadista ballanqaadyada siyaasadeed ee sare iyo sare u qaadidda maal-gashiga dadweynaha iyo kuwa gaarka ah ee qaybta qaboojinta.

Sagaal dal, oo kala ah **El Salvador, Kenya, Malawi, North Macedonia, Panama, Sao Tome and Principe, Somalia, Sri Lanka, iyo Bangladesh** ayaa la soo jeediyay inay qayb ka noqdaan Xarunta Qaboojinta. Wadamadan waxay la kulmayaan akororka dalabkooda qaboojinta oo inta badan ay keeneen dadka sii kordhaya, magaalaynta iyo isbeddelka cimilada. Adeegsiga qaboojiyaha iyo qalabka qaboojiyaha ayaa la filayaa inay sii korodho sanadaha soo

socda taas oo keenaysa inay korodho isticmaalkooda korontada iyo inay cadaadis saaraan nidaamyadooda tamarta oo hore u xumaa isla markaana carqaladaynaya dadaallada lagu xakameynayo isbeddelka cimilada. Waxaa kale oo jira garashada caqabadaha soo food saaray dalalka ee la xiriira helitaanka xaddidan ee qaboojinta gaar ahaan dadka nugul iyo miyiga, iyo sidoo kale adeegsiga ugu badan ee tikniyoolajiyadda qaboojinta oo ah mid aan tamar lahayn ama ka kooban qaboojiye sare GWP dhismayaasha iyo qabowga silsiladaha sahayda. Xaaladani waxay saamayn ku leedahay caafimaadka iyo ladnaanta dadka, sugnaanta cuntada, wax soo saarka iyo kobcinta dhaqaalaha iyo hab-nololeedka. Qaar ka mid ah dalalka ayaa bilaabay diyaarinta qorsheyaal hawleed oo qaboojin si ay u bixiyaan aragti isku dhafan oo ku wajahan maareynta baahiyaha tamarta qaboojinta iyada oo la kulmaya yoolalkooda horumarineed ee waara iyo ballanqaadyadooda isbeddelka cimilada ee caalamiga ah sida waafaqsan Heshiiska Paris (2015) iyo Kigali Amendment (2016) ee Heshiiska Montreal.

Intaa waxaa sii dheer, dalalku waxay hadda mudnaanta siiyeen gurmada deg-deg ah si loo maareeyo dhibaata hadda jirta ee Covid-19. COVID-19 waxay u badan tahay in uu saamayn waarta ku yeesho nidaamyada daryeelka caafimaadka adduunka oo dhan, gaar ahaan waddamada soo koraya oo xarumaha caafimaadku awoodiisu ka maqan tahay oo ay gaadhi karto, laakiin sidoo kale qaybaha kale iyo guud ahaan dhaqaalaha. Waxaa loo baahan doonaa hab dhinacyo badan leh si wax looga qabto dhibaata loona caawiyo sidii wax looga qaban lahaa culeysyada la saaray caafimaadka, cuntada, tamarta, guryaha, iyo nidaamyada kale oo la qorsheeyo soo kabashada. Kooxda Bangiga Adduunka ayaa si adag uga jawaabaya si ay u daboolaan baahiyahaan waxayna hawlgallo deg-deg ah ka bilaabeen 100 dal oo soo koraya oo hoy u ah boqolkiiba 70 dadka adduunka. Xalalka qaboojinta ee ay taageerto Xaruntani waxay gacan ka geysan doonaan dadaalladaas, waxayna caawin doonaan “cagaar” jawaabta iyo soo kabashada.

2.2 Ujeedooyinka Xarunta

Xarunta Qaboojinta waxay ujeeddadeedu tahay inay dardar geliso hawlgalinta maalgelinno qaboojin oo la awoodi karo, hufan oo waara iyo in sidaas la sameeyo labadaba si loo yareeyo saamaynta cimilada ee baahida saadaalinta qaboojinta ee la saadaaliyay iyo in la wanaajiyo adkeysiga isbeddelka cimilada.

Si loo gaaro hadafkan, Xarunta waxay maalka dhimista cimilada ka keeni doontaa GCF,IBRD,IDA, iyo CTF,mashaariicda qaboojinta iyo hawlgalada (i) taageera maalgashiga si hufan, qaboojin waarta; (ii) kobcinta farsamooyinka iyo hal-abuurka ganacsi ee silsiladaha qiimaha qaboojinta iyo qaybaha si loo yareeyo carqaladaha maalgashiga qaybaha gaarka ah; iyo (iii) gacan ka geysashada dhisidda jawi awood u leh is-beddellada nidaamsan ee muddada-dheer ee adeegsiga wax-soo-saarka tamarta ee qaboojinta iyo qaboojiyaha meelaha miyiga ah, iyo qufulidda qaboojinta iyo xallinta qaboojinta saaxiibtinimo leh oo wax-ku-ool ah iyo cimilada qaybaha oo dhan, oo ay ku jiraan dhismayaasha , cuntada, caafimaadka, beeraha, warshadaha, kalluumaysiga, iyo sidoo kale yareynta kulaylka magaalooyinka.

2.3 Guudmarka Xarunta

Xaruntu waxay: (i) taageerida hawlaha ujeeddadoodu tahay xoojinta siyaasadaha/ xeerarka/ bay'adaha hay'adaha si loo helo maalgashiyo qaboojin nadiif ah oo hufan, (ii) dhisidda awoodda daneeyayaasha muhiimka ah, iyo (iii) maalgelinta maalgelin qaboojin nadiif ah oo hufan

Qeybta 1: Siyaasadda, sharciyeynta iyo taageeridda bay'ada. Qaybtani waxay taageeri doontaa waxqabadyada ula jeedkoodu yahay in ay xoojiyaan hay'adaha, siyaasadda iyo qaab -dhismeedka sharciyeynta, kor loogu qaado wacyiga iyo kicinta isbeddellada hab -dhaqanka, iyo sidoo kale dhisidda awoodda daneeyayaasha muhiimka ah. Waxay kaloo taageeri doontaa waxqabadyada ku xiran Qorshaha Waxqabadka Jinsiga ee Xarunta.

Qeybta 2 - Maalgelinta iyo yareynta halista maalgelinta qaboojinta. Xaruntu waxay bixin doontaa maalgelin iyo halis 2 Zaaladaha yareynta mashaariicda u qalma maalgashiyada xog-ogaalka ah ee ka taageera kana caawiya quful-u-adkeysii badan, cimilada u habboon iyo sidoo kale waddooyin horumarineed oo la awoodi ka.

Qeybta 3: Maareynta mashruuca. Qaybtani waxay ka taageeri doontaa Hay'adaha fulinaya fulinta mashruuca hawlaha maamulka.

Natiijooyinka ugu waaweyn ee laga filayohoosta Xarunta Qaboojinta waxaa ka mid ah:

- a. Maalgelin dheeraad ah ayaa loo abaabulay qaboojinta isbeddelka suuqa;
- b. Helitaanka hagaajinta adeegyada qaboojinta ee kaarboonka hooseeya;
- c. Waxaa la xoojiyay nidaamyada hay'adaha iyo sharciyeynta

2.4 Waajihida E&S ee maaraynta khatarta

Ujeedada Habka Maareynta Khatarta Hab -dhismeedka Joogtaynta Deegaanka iyo Bulshadda ee Qaboojinta waa in:

- Laqiimeeyo halista deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta mashruuc kasta oo la soo jeediyey;
- Lasoo jeediyo tallaabooyin ku habboon si looga fogaado, loo yareeyo, iyo/ama looga gudbo khatarahaas iyo saameyntooda;
- Lala socdo hirgelinta tallaabooyinkan inta lagu jiro marxaladda fulinta hawlgalka
- Ka -qaybgalka daneeyayaasha oo sii socda inta lagu jiro wareegga mashruuca;
- Siiyaan maareynta dhacdooyinka lama filaanka ah iyo;
- La hagaajiyo tayada mashaariicda iyo waxqabadka deegaanka iyo bulshada ee dhiggooda.

Halista deegaanka iyo halista (E&S) bulshada iyo saamaynta dhammaan mashaariicda hoos yimaada Xarunta Qaboojinta ayaa la qiimeyn doonaa lana maareyn doonaa si waafaqsan Qaab -dhismeedka Deegaanka iyo Bulshada ee Bangiga Adduunka (ESF). Iyada oo la raacayo ESF, Bangigu wuxuu ku heshiin doonaa Qorshaha Ballan -qaadka E&S (ESCP) oo gaar ah oo lala yeesho Deyn-bixiyaha mashruuc kasta oo la soo jeediyo oo hoos yimaada Xarunta Qaboojinta. ESCP waxay dejin doontaa tallaabooyinka agabka iyo ficillada looga baahan yahay mashruuca si ay ula kulmaan ESS -yada waqti cayiman, oo ay ku jiraan qorshooyinka gaarka ah ee E&S ama aaladaha kale ee loo diyaarin doono mashruuca. Heshiiska sharciga ah ee mashruuc kasta waxaa ka mid noqon doona waajibaadka Deyn hayaha si uu u hirgeliyo tallaabooyinka iyo tallaabooyinka lagu qeexay ESCP, oo ay ku jiraan waajibaadka qandaraaslayaasha iyo qandaraasleyda hoose si ay uga muuqdaan dukumintiga dalabka iibka iyo qandaraasyada.

Bangigu wuxuu siin doonaa hayaha amaahda fulinta mashruuca si uu u hirgeliyo tallaabooyinka iyo falalka lagu tilmaamay ESCP, si waafaqsan jadwalka ku qeexan ESCP, oo dib -u -eegi doono xaaladda hirgelinta ESCP oo qayb ka ah kormeerka iyo warbixinta mashruuca. Qabyo qoraalka ESCP waxaa la shaacin doonaa sida ugu dhaqsaha badan, iyo ka hor qiimaynta mashruuc kasta.

ESCP waxay sidoo kale ku dari doontaa hab u oggolaanaya maareynta la -qabsiga isbeddelada mashruuca la soo jeediyay ama duruufaha lama -filaanka ah. ESCP ayaa qeexi doonta sida isbeddeladaas ama duruufahaas loo maareeyo loona soo sheego, iyo sida isbeddel kasta oo lagama -maarmaan ah loogu samayn doono ESCP iyo aaladaha maamulka ee uu isticmaalo Deyn-bixiyaha.

Sidoo kale si ugeg, Deyn -bixiyaha waxaa laga rabaa inuu horumariyo Qorshaha Ka -qaybgalka Daneeyayaasha (SEP) oo qayb ka ah mashruuca

3. QAABKA LOO WAJAHAYO XARUNTA EE E&S IYO MAARAYNTA KHATARAHA

3.1 Khataraha iyo saamaynta Muhiimka ah ee E&S

Iyadoo la raacayo Bangiga Adduunka ESF, halista iyo saamaynta E&S ee suurtagalka ah ee lagu xisaabtami doono qabashada dadaalka habboon ee hoos yimaada Xarunta Qaboojinta ayaa ah mashruuc gaar ah waxaana ka mid ah kuwan soo socda:

- a. Khataraha iyo saamaynta bay'ada, oo ay ka mid yihiin: (i) kuwa lagu tilmaamay Bay'ada Kooxda Bangiga Aduunka, Caafimaadka, iyo Tilmaamaha Ammaanka; (EHSGs); (ii) kuwa la xiriira badbaadada bulshada; (iii) kuwa la xiriira isbedelka cimilada iyo khataraha iyo saamaynta kale ee xuduudaha ama caalamiga ah; (iv) kuwa ku lug leh wax kasta oo khatar ku ah ilaalinta, ilaalinta, dayactirka iyo dib u soo celinta deegaannada dabiiciga ah iyo noolaha; iyo (v) kuwa la xiriira adeegyada deegaanka iyo adeegsiga kheyraadka dabiiciga ah ee nool, sida kalluumaysiga iyo keymaha; iyo
- b. Khataraha iyo saamaynta bulshada, oo ay ka mid yihiin: (i) hanjabaadyo ku aaddan amniga aadanaha iyada oo ay sii kordhayso iskahorimaadka shaqsiyadeed, bulsho ama dawlad-goboleed, dembi ama rabshad (ii) khataraha saamaynta mashruucdu si aan ku habboonayn ugu dhacaan shakhsiyaadka ama kooxaha kuwaas oo, duruufahooda gaarka ah awgood, laga yaabo inay liitaan ama nugul yihiin; (iii) cuqdad ama takoor kasta oo loo geysto shaqsiyaadka ama kooxaha siinaya helitaanka ilo horumarineed iyo faa'iidooyinka mashruuca, gaar ahaan marka laga hadlayo kuwa laga yaabo inay danyar yihiin ama nugul yihiin; (iv) saamaynta taban ee dhaqaale iyo bulsho ee la xidhiidha si ulakac ah u qaadashada dhulka ama xaddidaadda isticmaalka dhulka; (v) halista iyo saamaynta la xiriira loolanka dhulka iyo kheyraadka dabiiciga ah iyo isticmaalka (sida ku habboon)saamaynta mashruucyo oo ku imaan karto isticmaalka dhulka ee maxalliga ah iyo qabanqaabada ku -meel -gaarka ah, helitaanka dhulka iyo helitaankiisa, iyo qiyamka dhulka, iyo khataro kasta oo u dhigma oo la xiriira iskahorimaadka ama muranka dhulka iyo kheyraadka dabiiciga ah (vi) saamaynta ay ku yeelaneyso caafimaadka, amaanka iyo bad-qabka shaqaalaha iyo bulshooyinka mashruuca saameeyey iyo (vii) khataraha dhaxalka dhaqanka.

3.2 Heerarka E&S

Qaybtani waxay sharraxaysaa qaab dhismeedka siyaasadda ee la raaci doono maaraynta halista E&S. Siyaasaddan waxaa ka mid ah sharciyada iyo siyaasadaha qaranka ee khuseeya, iyo sidoo kale Bangiga Adduunka ESSs, oo qayb ka ah ESF. Meesha sharciyada iyo siyaasadaha qaranku ay ka leeyihiin daldalool ah ESF, waa in la raaco ESF.

Heerarka Bay'ada iyo Bulshada (ESSs) waxay dejisay shuruudaha Deyn -bixiyayaasha ee la xiriira aqoonsiga iyo qiimeynta khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta la xiriirta mashaariicda uu Bangigu taageeray iyada

oo loo marayo Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta, oo ay ku jiraan mashaariicda la soo jeediyay ee hoos yimaada Xarunta Qaboojinta. Adeegsiga heerarkan, iyada oo xoogga la saarayo aqoonsiga iyo maareynta khataraha deegaanka iyo bulshada ayaa la rabaa in lagu taageero amaah -bixiyayaasha hadafkooda si loo yareeyo saboolnimada loona kordhiyo barwaaqada si joogto ah oo waxtar u leh deegaanka iyo muwaadiniintooda. Heerarka : (a) waxay ka taageeraan amaah -bixiyayaasha sidii ay u gaari lahaayeen hab -dhaqan wanaagsan oo caalami ah oo la xiriira joogtaynta deegaanka iyo bulshada; (b) ka caawiyaan amaah -bixiyayaasha sidii ay u gudan lahaayeen waajibaadkooda deegaanka iyo bulshada ee qaranka iyo kuwa caalamiga ah; (c) kor u qaadida takoorka, hufnaanta, ka qaybgalka, la xisaabtanka iyo maamulka; iyo (d) kor u qaadida natiijooyinka horumar waara ee mashaariicda iyada oo loo marayo ka qaybgalka daneeyayaasha. ESS yada waxaa lagu dabaqaa maalgelinta jirka iyo kaalmada farsamo labadaba.

Tobanka ESS waxay dejinayaan heerarka lagu dabaqi karo mashaariicda la soo jeediyay ee ku hoos jira Xarunta Qaboojinta iyada oo loo marayo wareegga nolosha mashruuca, sida soo socota:

- a. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 1 (ESS1):** Qiimaynta iyo Maaraynta Halista iyo Saamaynta Deegaanka iyo Bulshada (ESS1): ESS1 ayaa qeexaysa mas'uuliyadaha iyo qiimeynta amaahdaha, maareynta iyo la socodka khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta la xiriirta marxalad kasta oo mashruuc ah oo uu Bangigu taageeray iyada oo loo marayo Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta, si loo gaaro natiijooyin deegaan iyo bulsho oo waafaqsan ESS -yada.
- b. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 2 (ESS2): Xaaladda Shaqada iyo Shaqada:** ESS2 waxay aqoonsan tahay ahmiyadda shaqo abuurka iyo kobcinta dakhliga ee raadinta yareynta saboolnimada iyo koboc dhaqaale oo loo dhan yahay. Amaahiyayaashu waxay kor u qaadi karaan cilaaqaadka maareynta shaqaalaha iyo shaqaalaha waxayna kor u qaadi karaan faa'iidooyinka horumarineed ee mashruuca iyagoo ula dhaqmaya shaqaalaha mashruuca si caddaalad ah iyo inay bixiyaan xaalado shaqo oo ammaan ah oo caafimaad qaba.
- c. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 3 (ESS3): Hufnaanta Khayraadka iyo Ka hortagga iyo Maaraynta Wasakhaynta.** ESS3 waxay aqoonsan tahay in dhaqdhaqaaqa dhaqaalaha iyo magaalaynta ay inta badan dhaliyaan wasakhaynta hawada,biyaha, iyo dhulka, iyo cunidda kheyraadka xaddidan oo laga yaabo inay halis geliyaan dadka, adeegyada nidaamka deegaanka iyo deegaanka ee heer deegaan, gobol, iyo heer caalami. Feejignaanta jawiga hadda iyo saadaasha ee GHG waxay halis ku tahay daryeelka jilalka hadda iyo kuwa mustaqbalka. Isla mar ahaantaana, adeegsiga kheyraadka oo hufan oo wax ku ool ah, ka -hortagga wasakhaynta iyo ka -fogaanshaha wasakhda GHG, iyo teknolojiyadda iyo dhaqammada ayaa noqday kuwo la heli karo oo la gaari karo.
- d. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 4 (ESS4): Caafimaadka iyo Badbaadada Bulshada.** ESS4 waxay aqoonsan tahay mashruucaaswaxqabadyada, qalabka, iyo kaabayaasha dhaqaalaha waxay kordhin karaan soo -gaadhista bulshada ee halista iyo saamaynta. Intaa waxaa dheer, bulshooyinka horayba ugu dhacay waxyeellada isbeddelka cimilada ayaa laga yaabaa inay sidoo kale la kulmaan dardargelinta ama xoojinta saamaynta hawlaha mashruuca awgood.
- e. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 5 (ESS5): Qaadashada Dhulka, Xaddidaadda Istimmaalka Dhulka iyo Dib -u -dejinta aan khasabka a.** ESS5 waxay aqoonsan tahay in lahaanshaha dhulka la xiriira mashruuca iyo xaddidaadda istimmaalka dhulka ay yeelan karaansaamayn xun ku yeelato bulshooyinka iyo dadka. Haysashada dhulka la xiriirta mashruuca ama xaddidaadda istimmaalka dhulka waxay sababi kartaa barakac jireed (dib-u-dejin, luminta dhul la deggan yahay ama lumis hoy), barakac dhaqaale (lumis dhul, hanti ama helitaan hanti, taasoo horseedayna luminta ilaha dakhliga ama qaabab kale hab -nololeedka), ama labadaba. Ereyga “dib -u -dejin aan ikhtiyaar ahayn” waxaa loola jeedaa saameyntan. Dib -u -dejinta

waxaa loo tixgeliyaa ikhtiyaari marka dadka ama bulshooyinka ay saameeyeen aysan xaq u lahayn inay diidaan helitaanka dhulka ama xayiraadaha isticmaalka dhulka ee keena barakaca.

- f. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 6 (ESS6): Ilaalinta Noolaha iyo Maaraynta Waarta ee Khayraadka Dabiiciga ah.** ESS6 waxay aqoonsan tahay ilaalinta iyo ilaalinta noolaha iyo si joogto ahmaareynta kheyraadka dabiiciga ah ee nool ayaa aasaas u ah horumar waara. Kala duwanaanshaha noolaha waxaa lagu qeexay inay tahay kala -duwanaanshaha noolaha ka imanaya dhammaan ilaha oo ay ka mid yihiin, inta kale, dhulka, badda iyo hab -nololeedka biyaha kale iyo dhismayaasha deegaanka ee ay ka tirsan yihiin; tan waxaa ka mid ah kala duwanaanshaha noocyada, u dhexeeya noocyada, iyo deegaanka. Kala duwanaanshaha noolaha inta badan wuxuu hoostaga adeegyada deegaanka ee ay dadku qiimeeyaan. Saamaynta ay ku leedahay noolaha ayaa had iyo jeer si xun u saamayn karta bixinta adeegyada deegaanka.
- g. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 7 (ESS7): Dadka asaliga ah/Afrikada Saxaraha ka hooseysa Taariikha ahaan Beelaha Dhaqameed ee aan Haynin.** ESS7 wuxuu khuseeyaa koox bulsho iyo dhaqan kala duwan oo la aqoonsaday. Erey bixinta loo adeegsado kooxaha noocan ahi way ku kala duwan yihiin waddan ilaa waddan, badanaana waxay ka tarjumaysaa tixgelinta qaranka. ESS7 waxay isticmaashaa erayga "Dadka Asaliga ah/Afrika ee Saxaraha ka hooseeya ee Bulshooyinka Dhaqanka ah ee aan Taariikhda Lahayn," iyadoo garwaaqsan in kooxaha la aqoonsaday laga yaabo in dalal kala duwan loogu tixraaco ereyo kala duwan. Erayada noocaas ah waxaa ka mid ah "bulshooyinka maxalliga ah ee taariikha ahaan ka hooseeya Saharan Afrika," "qowmiyadaha tirada yar ee asaliga ah," "aboriginals," "qabiilooyinka buuraha," "kooxaha nugul iyo kuwa la faquuqo," "qowmiyadaha tirada yar," "qabiilooyinka la qorsheeyay," "quruumaha ugu horreeya "Ama" kooxo qabiil. " ESS7 wuxuu quseeyaa dhammaan kooxaha noocaas ah, haddii ay buuxiyaan shuruudaha lagu qeexay ESS7. Ujeedooyinka ESS-kan, ereyga "Dadka asaliga ah/Afrika ee Saxaraha ka hooseeya ee Dhaqan ahaan Tayo-yar leh
- h. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 8 (ESS8): Hidaha Dhaqanka.** ESS8 waxay aqoonsan tahay hidaha dhaqankain uu bixiyo joogtayn qaabab la taaban karo iyo kuwo aan la taaban karin oo u dhexeeya wixii tagay, hadda iyo mustaqbalka. Dadku waxay u aqoonsadaan hidaha dhaqanka inay yihiin milicsiga iyo muujinta qiimahooda, caqiidadooda, aqoontooda iyo caadooyinkooda sida joogtada ah u kobcaya. Hidaha dhaqanka, wajiyadiisa badan, waxay muhiim u yihiin ilaha xogta sayniska ee taariikheed ee qiimaha leh, oo ah hanti dhaqaale iyo bulsho oo horumar leh, iyo qayb muhiim u ah aqoonsiga dhaqanka iyo dhaqanka dadka. ESS8 waxay dejisay tallaabooyin loogu talagalay in lagu ilaaliyo dhaxalka dhaqanka inta lagu jiro wareegga nololsha mashruuca.
- i. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 9 (ESS9): Dhexdhexaadiyayaasha Maaliyadeed.** ESS9 waxay aqoonsan tahay in xoog badanida raasamaalka gudaha iyo suuqyada maaliyadeed iyo helitaanka maaliyaddu waxay muhiim u yihiin horumarinta dhaqaalaha, kobaca iyo yareynta saboolnimada. Bangiga waxaa ka go'an inuu taageero horumarinta waaxda maaliyadeed ee joogtada ah iyo kor u qaadista doorka raasamaalka gudaha iyo suuqyada maaliyadeed. ESS9 laguma kicin doono Xarunta Qaboojinta.
- j. **Heerka Deegaanka iyo Bulshada 10 (ESS10): K-qaybgalka Daneeyaha iyo Bixinta Macluumaadka.** ESS10 waxay aqoonsan tahay muhiimadda ka -qaybgalka furan oo hufan ee u dhexeeya Deyn -hayaha iyo daneeyayaasha mashruuca oo ah qodob muhiim u ah dhaqanka wanaagsan ee caalamiga ah. Ka -qaybgalka daneeyayaasha wax -ku -oolka ahi wuxuu hagaajin karaa joogtaynta deegaanka iyo bulshada ee mashaariicda, wuxuu kor u qaadaa aqbalaadda mashruuca, wuxuuna wax weyn ku soo kordhin karaa naqshadaynta mashruuca iyo hirgelintiisa.

ESS1 waxay dejineysaa muhiimadda: (a) Qaab -dhismeedka deegaanka iyo bulshada ee Deyn -bixiyaha ee wax ka qabashada halista iyo saameynta mashruuca; (b) qiimayn isku -dhafan oo deegaanka iyo bulshada si loo ogaado

halista iyo saamaynta mashruuca; (c) ka-qaybgalka bulshada ee wax-ku-oolka ah iyada oo la sii daayo macluumaadka la xiriira mashruuca, la-tashiga iyo jawaab-celin wax ku ool ah; iyo (d) maareynta khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta uu ku leeyahay amaah -qaadaha inta lagu jiro wareegga noloshu mashruuca. Bangigu wuxuu u baahan yahay dhammaan khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta mashruuca in wax laga qabto iyada oo qayb ka ah qiimaynta deegaanka iyo bulshada ee la sameeyay si waafaqsan ESS1.

ESS2–10 ayaa dejisay waajibaadka Deyn -bixiyaha xagga aqoonsiga iyo wax ka qabashada khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta laga yaabo inay u baahan tahay fiiri gaar ah. Heerarkani waxay dejinayaan ujeedooyin iyo shuruudo si looga fogaado, loo yareeyo, loo dhimo loona yareeyo khataraha iyo saamaynta, iyo halka ay saamayn weyn oo haraa ah ay ku hareeyso , si loo magdhabo ama loo hagaajiyo saamayntaas.

3.3 Khataraha iman kara ee E&S iyo Saamaynta Mashaariicda iyo Dhimista

Dhinacyada ugu waaweyn ee laga fiiriyay dhinaca E&S ayaa lagu soo koobay hoos. Si kastaba ha ahaatee, mashruuc kasta oo hoos yimaada Xarunta Qaboojinta wuxuu yeelan doonaa qiimayn u gaar ah oo lagu dhammeeyo marxaladda fikradda/qiimeynta. ESMF -ku wuxuu ku dari doonaa liiska saamaynta deegaanka iyo bulshada ee la filayo waxayna soo jeedin doontaa tallaabooyin yaraynta iyo dabagalka saamayn kasta oo iman karta iyadoo ay ugu wacan tahay hawlaha mashruuca.

3.3.1 ESS1

Mashaariicda wargelinta qaboojinta ee Xarunta ayaa la filayaa inay soo saaraan faa'iidooyin bulsho iyo deegaan oo toos ah oo la taaban karo iyada oo la kordhinayo waxtarka tamarta ee dhismayaasha iyo kaabayaasha silsiladda qabow iyo in la geeyo qalabka qaboojinta u habboon cimilada oo ay ka mid yihiin xallinta qaboojinta ka baxsan shabakadda ee adeegsata tamarta la cusboonaysiin karo. Faa'iidooyinka bay'ada waxaa ka mid ah, inta kale: (i) yaraynta qiiqa gaaska aqalka dhirta lagu koriyo oo ay sabab u tahay keydinta tamarta iyo yareynta ama ka fogaanshaha khasaaraha cuntada/qashinka taas oo ugu dambayn gacan ka geysan doonta yareynta isbedelka cimilada;) iyo (vi) yaraynta qiiqa walxaha xaalufinaya ozonka iyo/ama kiimikooyinka GWP ee sare oo loo isticmaalo qaboojiyayaasha qalabka qaboojinta.

Mashaariicda ayaa sidoo kale la filayaa inay ka dhashaan saamayn togan oo bulsheed oo togan iyada oo loo marayo shaqo abuurka iyo horumarinta suuqa ee badeecadaha iyo adeegyada waxtarka tamarta; hoos u dhigista biilasha korontada macaamilka sidaan darteed, wanaajinta awood u lahaanshaha iyo kordhinta tartanka iyo dakhliga ganacsiyada yaryar/beeraleyda; kordhay raaxada iyo fayooabaanta oo ay ku jirto jawi shaqo guud oo ka wanaagsan dhismayaasha. Iyada oo la hagaajinayo lana ballaarinayo helitaanka xalalka qaboojinta oo ay ku jiraan silsiladda qabow, mashaariicdu waxay yareyn doonaan u nuglaanta dhacdooyinka kulaylka daran, waxay kordhin doonaan helitaanka tallaallada iyo daawooyinka iyo sidoo kale cuntada nafaqada; sidaa darteedna ay abuurtay saamayn togan xagga caafimaadka iyo sugnaanta cuntada.

Qaar ka mid ah mashaariicda ayaa laga yaabaa inay daboolaan juqraafi ahaan fog, siyaasad ahaan xasaasi ah iyo degaannada iyo bulshooyinka la faquuqay. Sidaa darteed mashaariicdu waxay ka faa'iideystaan oo kaliya bulshooyinka caadiga ah, laakiin sidoo kale kuwa inta badan la faquuqo ama laga yaabo inay la kulmaan takoorid. Adeegyada qaboojinta oo la hagaajiyay iyo helitaanka alaab qaboojin hufan oo tamar la awoodi karo iyo fursado shaqo oo kordhay waxay u badan tahay inay sidoo kale siiyaan faa'iidooyin haweenka iyo shakhsiyaadka ama kooxaha danyarta ah ama nugul. Khatarta E&S iyo qiimaynta saamaynta mashaariicda waxaa ka mid noqon doona saamaynta jinsiga iyo shakhsiyaadka ama kooxaha nugul ama nugul. Tallaabooyin kala duwan ayaa la qaadan doonaa si aanay saamaynta xun ugu dhicin kuwa danyarta ah ama kuwa nugul, iyo in aysan ka liidan wadaagga

faa'iidooyinka horumarka iyo fursadaha ka dhasha mashruuca, taas oo kor u qaadi doonta natiijooyinka horumarinta mashruuca iyada oo kor u qaadeysa ka mid noqoshada, sinnaanta iyo takoorid. Xaruntu waxay la shaqayn doontaa waddammada si ay u ururiyaan xogta una soo saaraan aqoonta muhiimka ah ee ficillada iyo waxqabadyada naqshadeynta ee loo baahan yahay si looga fogaado ama loo yareeyo saamaynta jinsiga iyo saamaynta ay ku yeelanayso dadka saboolka ah iyo kuwa nugul. Gaar ahaan, ficillada waxaa hagaya Qoraallada Dhaqanka WB (GPNs) ee ku saabsan: (i) Jinsiga; (ii) Takoor La'aanta iyo Naafada; (iii) Takoor La'aan: Hanuuninta Galmada iyo Aqoonsiga Jinsiga (SOGI) ³.

Haddii aan si habboon loo maamulin, dhismayaasha dhismayaasha cusub iyo tas -hiilaadka silsiladda qabow waxaa laga yaabaa inay ka dhashaan saamayn xun oo bay'adeed iyo bulsho oo la xiriirta helitaanka dhulka ama beddelidda dhulka. Inta lagu jiro dhismaha ama dib -u -habeynta dhismayaasha, khataraha guud ayaa ah badbaadada iyo caafimaadka oo halis ku ah shaqaalaha iyo bulshada, taas oo ay sabab u tahay buuq, boodh, maarayn iyo tuuridda qaybo hore iyo qalab oo laga yaabo inay ku jiraan qashin iyo agab halis ah.

Si kastaba ha ahaatee, saameyntan iman karta way ku kala duwanaa kartaa marka la eego xoojinta/muhiimada waxayna ku kooban tahay dabecadda. Mashruuc kasta, qiimaynta halista deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta ayaa la samayn doonaa iyo tallaabooyinka wax looga qabanayo ayaa lagu tilmaami doonaa si waafaqsan kala sarraynta hoos -u -dhigidda sida lagu qeexay qaybtii hore. Tusaale ahaan, qaar ka mid ah saamaynta ayaa laga hortagi karaa iyada oo la waafajiyo xulashada goobta dhismayaasha leh shuruudaha ESF oo lagu yareeyo habdhaqan hawl -kar ah oo waafaqsan mabaadi'da ESS3 inta lagu jiro hawl galka.

3.3.2 ESS2

Shaqaalaha mashruuca ayaa la filayaa in la abaabulo inta badan mashaariicda. Tan waxaa ku jiri doona shaqaale toos ah iyo shaqaale qandaraas haysta. Dawladdu waa inay raacdaa shuruudaha ESS2 sida slagu qeexay Nidaamka Maareynta Shaqaalaha (LMP) si loogu diyaariyo mashruuc kasta. Qorshayaasha caafimaadka iyo badbaadada shaqada (OHS) waxay u baahan doonaan in la diyaariyo sida ku cad tilmaamaha Kooxda Bangiga Adduunka ee EHS. Qulqulka shaqaaluhu wuxuu yeelan doonaa saamayn taxane ah, oo ay ku jiraan xaaladaha shaqada, caafimaadka, badbaadada, GBV, iskahorimaad iwm, kaliya kuma koobna shaqaalaha mashruuca laakiin sidoo kale bulshada deegaanka. Khatarahaas waxay u baahan yihiin in lagu qiimeeyo qayb ka mid ah qiimeynta E&S oo loo maareeyo si waafaqsan LMP iyo dukumiintiyada kale ee E&S. Dhammaan tallaabooyinka khuseeya waxay ka muuqan doonaan hindisada iyo dukumiintiyada heshiiska. Habka wax -ka -qabashada cabashada ee u gaarka ah shaqaalaha mashruuca ayaa loo baahan yahay in lagu dhiso mashruuc kasta. Farsamadani waxay ka duwan tahay mashruuca guud ee Mashruuca Dib -u -hagaajinta Cabashada.

3.3.3 ESS3

Dhismaha dhismayaasha cusub ama dib -u -habeynta dhismayaashii hore ayaa la filayaa inay dhaliyaan saamaynta dhismaha caadiga ah sida, boodhka; dhisidda qashinka dhismaha, gaadiid, wareejin iyo tuuritaan dumin awgeed; iyo maaraynta, iyo tuurista qashinka asbestos -ka ah, taasoo dhalisay inay saamayn taban ku yeelato tayada

³ <http://pubdocs.worldbank.org/en/158041571230608289/Good-Practice-Note-Gender.pdf><http://documents1.worldbank.org/curated/en/573841530208492785/Environment-and-Social-Framework-ESF-Good-Practice-Note-on-Disability-English.pdf>
<http://pubdocs.worldbank.org/en/590671570796800429/Good-Practice-Note-SOGI.pdf>

hawada iyo caafimaadka iyo badbaadada shaqada iyo bulshada. Khatarahaas waxaa loo qiimayn doonaa mashruuc kasta. Si kastaba ha ahaatee, inta ugu badan ee saameyntani waxay u hooseysaa ilaa dhexdhexaad ahaan xoog/muhiima waana mid la beddeli karo oo dabecad ahaan ku kooban, sidaas darteedna waa la yareyn karaa.

Jiilka kale ee qashinka ee halista ah ayaa si gaar ah loola xiriiriyaa burburinta iyo tuuridda qalabkii hore ee qaboojinta iyo gaasaska qaboojiyaha. Gaasaskaasi waxay noqon karaan sunta xaalufinaysa ozone ama leh GWP sare oo haddii aan si fiican loo maarayn, waxay halis ugu jiraan in lagu sii daayo jawiga. Saameyntani waxay u baahan tahay qiimayn yaraynta habboon iyo tallaabooyinka maareynta waxaana ka mid ah maareyn ku filan oo nabdoon ee qaboojiyaha (tusaale soo kabashada, dib u warshadaynta ama kaydinta) iyadoo la waafajinayo sharciga qaranka iyo waajibaadka waddamada ee hoos imanaya Borotokoolka Montreal iyo Dhaqanka Warshadaha Wanaagsan ee Caalamiga ah (GIIP).

3.3.4 ESS4

Shuruudaha ESS4 ayaa lagu xisaabin doonaa hirgelinta hawlaha mashruuca. Inta lagu jiro hawlaha dhismaha ee dhismayaasha (oo ay ku jiraan dhismayaasha silsiladda qabow), khataraha iman kara ayaa ka dhalan kara buuqa, boodhka, badbaadada shaqada, iyo tuurista qaybo hore iyo qalab laga yaabo inay ku jiraan qashin halis ah. Xaaladda meesha dhismayaasha dhismayaasha laga fulinayo tas -hiilaadka jira ee ay adeegsadaan shaqaalaha ama bulshooyinka deriska ah, waxaa laga yaabaa inay saamayn ku -meelgaar ah oo ku -meelgaar ah u yeelato isticmaaleyaashan. Saameyntani waxay u baahan tahay qiimeyn yareyn habboon iyo tallaabooyin maareyn si loo xakameeyo.

Khataraha dheeraadka ah waxay la xiriiraan nooca qaboojiyeyaasha loo isticmaalo qalabka qaboojinta. Qaar waxay noqon karaan sun iyo/ama guban kara waxayna sababi karaan shilal inta ay gacanta ku hayaan iyo rakibayaan. Halistahan badbaadada waxaa lagu yarayn karaa qiimaynta yaraynta habboon iyo tallaabooyinka maamulka si loo xakameeyo.

3.3.5 ESS5

Haysashada dhulka ee dhismayaasha cusub ama tas -hiilaadka kaydinta qabow waxay u baahan doontaa in loo sameeyo si waafaqsan shuruudaha ESS5 - si looga fogaado, loo yareeyo, loo yareeyo/loo yareeyo loona magdhabo beddelka qiimaha dhulka ee beddelka ah ee ku salaysan taxaddar iyo qorshayaal la diyaariyey si waafaqsan ESS5. Tilmaan tilmaamaya qaab -dhismeedka siyaasadda dib -u -dejinta ayaa lagu soo bandhigay Lifaafaq 5. Amaahiyayaashu waxay mas'uul ka noqon doonaan diyaarinta, hab iyo walax ku qanci karta Bangiga, qaab-dhismeedka siyaasadda dib-u-dejinta ee gaarka ah ee mashruuca iyo/ama qorshayaasha waxqabadka dib-u-dejinta si waafaqsan shuruudaha ESS5

3.3.6 ESS6

Saameynaha, oo ka dhasha fadhiisinta iyo xulashada dhulka ee xarumaha kaydinta qabowga mustaqbalka, waxaa ka mid noqon kara deegaanno lumis iyo saamayn kale oo ku -soo -xadgudubka, iyada oo ku xidhan baaxadda mashaariicda. Waa in taxadar laga muujiyaa mashaariicdan mustaqbalka si loo hubiyo in saamaynta ay ku leeyihiin deegaannada dabiiciga ah, hab -nololeedka dhulka iyo biyaha iyo noocyada si fiican loo qiimeeyo loona maamulo.

3.3.7 ESS7

Joogitaanka dadka asaliga ah ee meelaha loo cayimay mashaariicda waxaa baari doona oo xaqiijin doona Bangiga Adduunka oo la tashanaya masuuliyiinta qaranka. Marka la xaqiijiyo, joogteynta ujeedooyinka ESS7 iyo shuruudaha ayaa lagu dari doonaa naqshadeynta mashruuca iyo dukumiintiyada iyo E&S, oo ay ku jiraan

horumarinta qorshaha dadka asaliga ah ama noocyada kale ee qorshayaasha iyadoo ku xiran waddanka iyo xaaladda mashruuca, iyo Bilaash, Hore iyo Oggolaanshaha Xog -ogaalka ah ee duruufaha ku qeexan ESS7.

3.3.8 ESS8

Mashruucu wuxuu baari doonaa aagga mashruuca wuxuuna qiimeyn doonaa saamaynta ay ku yeelan karto hidaha dhaqanka, kuwa la taaban karo iyo kuwa aan la taaban karin. Xulashada goobta mashruuc kasta waxay maanka ku haysaa hidaha dhaqanka iyo codsiga ESS8 ayaa lagu qiimeyn doonaa mashruuc kasta. Haddii aysan jirin dhaxal dhaqameed ka muuqda goobaha shaqooyinka madaniga ah, habka helitaanka fursad ayaa qayb ka noqon doonta aaladda E&S

3.3.9 ESS9

Haddii aysan jirin dhaxal dhaqameed ka muuqda goobaha shaqooyinka madaniga ah, habka helitaanka fursad ayaa qayb ka noqon doonta aaladda E&S Mashaariicda qaarkood ayaa la filayaa inay maalgelinta u gudbiyaan Dhexdhexaadiyayaasha Maaliyadeed (FI) kuwaas oo, tusaale ahaan, bixiya khadadka amaahda shirkadaha adeegga tamarta (ESCOs) ama alaab -qeybiyayaasha qalabka qaboojinta. Mashaariicda noocan oo kale ah, ESS9 (Dhexdhexaadiyayaasha Maaliyadeed) ama OP/BP (Heerarka Waxqabadka Bangiga Adduunka ee Hawlaha Waaxda Gaarka ah) ayaa laga yaabaa in lagu dabaqo FIs -yada hela taageerada maaliyadeed ee hoos timaada Xarunta Qaboojinta.

Marka la eego ESS9, FIs -yada waxaa ku jira bixiyayaasha adeegyada maaliyadeed ee dawladda iyo kuwa gaarka loo leeyahay, oo ay ku jiraan bangiyada horumarinta qaranka iyo kuwa gobolka. Shuruudaha ESS -ku waxay quseeyaan dhammaan FIs -yada kaalmo ka helaya Xarunta Qaboojinta, si toos ah ama amaah -bixiye ama FIs kale, sida soo socota: (a) Meesha taageero la siiyo FI si loo maalgeliyo mashaariicda FI ee si cad loo qeexay, shuruudaha ESS -kan ayaa quseeya mid kasta oo ka mid ah mashaariicda FI; iyo (b) halka taageero la siinayo FI ujeeddo guud (tusaale ahaan, taageerada lama raadin karo mashruuc gaar ah oo FI ah ama noocyo maaliyadeed oo gaar ah), shuruudaha ESS -kan ayaa lagu dabaqi doonaa dhammaan faylalka mustaqbalka FI mashruuc hoosaadyo laga bilaabo taariikhda heshiiska sharci uu dhaqangalayo. Meesha FI oo ka heleysa Xarunta Qaboojinta ay siiso maalgelin ama dammaanad -qaadyo FIs -yada kale, FI waxay adeegsan doontaa shuruudaha ESS -kan waxayna sababi doontaa in FI kasta oo ku xigta ay adeegsato shuruudaha ESS -kan. FIs -yada waxaa laga rabaa inay meel dhigaan oo ilaaliyaan nidaamka maareynta deegaanka iyo bulshada (ESMS) si loo aqoonsado, loo qiimeeyo, loo maamulo, loona kormeero halista deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta mashaariicda FI si joogto ah. Meesha FI ay ku muujin karto inay hore u haysatay ESMS, waxay bixin doontaa caddayn ku filan oo caddaynaysa ESMS -ka noocaas ah. Meesha mashaariicda FI ay u badan tahay inay leeyihiin wax yar ama aan lahayn waxyeello bey'ad ama bulsho ama saamayn, FI waxay adeegsan doontaa sharciga qaranka.

OP/BP 4.03 “Heerarka Waxqabadka Bangiga Adduunka ee Hawlaha Waaxda Gaarka ah” ayaa lagu dabaqayaa siyaasadaha dhawrida Bangiga Adduunka ee mashaariicda loo qorsheeyay, leeyahay, dhisay iyo/ama ay ku shaqayso Hay'ad Gaar loo leeyahay, taas oo lagu qeexay inay tahay wax dabiici ah ama qof sharci ah, ha ahaado mid gaar loo leeyahay ama mid dadweyne: (a) oo fulinaya ama loo aasaasay ujeedo ganacsi, kuna shaqaynaya qaab ganacsi; (b) oo ah mid dhaqaale ahaan iyo maamul ahaanba madaxbannaan; iyo (c) oo maamul maalmeedkoodu aanay dawladdu gacanta ku hayn. OP wuxuu dejiyaa duruufaha lagu dabaqi karo Heerarka Waxqabadka Bangiga Adduunka, doorarka iyo mas'uuliyadaha Hay'adda Gaarka ah ee fulinaysa mashruuca, iyo Bangiga ee taageeridda dhinacyada joogtaynta deegaanka iyo bulshada ee mashruuca.

3.3.10 ESS10

Dhinacyada uu saameeyay Mashruucu waxaa ka mid ah hay'adaha fulinaya heer qaran, heer gobol, maamulada maxalliga ah ee ka qaybgalayaashu, maalgashadayaasha gaarka ah iyo bulshooyinka ay khusayso. Intaa waxaa dheer, dhinacyada kale ee danaynaya waxaa ka mid ah warbaahinta, NGO -ga maxalliga ah/caalamiga ah iyo la -hawlgalayaasha horumarinta ee ka shaqeeya isla gobolka.

Qorshe Hawlgelinta Daneeyayaasha (SEP) ayaa loo diyaarin doonaa mashruuc kasta, si loo hubiyo hufnaan iyo wadatashi macno leh oo lala yeesho dhinacyada ay khusayso iyo kuwa danaynaya. Ka -qaybgalka daneeyayaasha iyo la -tashiga ayaa la qaban doonaa inta lagu jiro wareegga mashruuca. Tan waxaa ku jiri doona dood ku saabsan naqshadaynta mashruuca iyo saamaynta iyo sidoo kale doodo dhinacyo badan leh oo ku saabsan arrimahan inta lagu jiro marxaladda diyaarinta. SEP, oo ay la socdaan aaladaha kale ee bulshada iyo deegaanka, waxay hoos imaan doonaan la -tashiga dadweynaha iyo siidaynta shuruudaha ESS10 waxaana loola dhaqmi doonaa sidii dokumenti nool oo si joogto ah loo cusboonaysiin doono iyadoo la raacayo hirgelinta mashruuca.

4. SHIRKA MAAMULKA HALISTA E&S EE DHAQANKA

Mashruucyada sagaalka waddan ee hoos yimaada Qaboojinta Xarunta ayaa leh heerar kala duwan oo ku saabsan geedi socodka horumarinta mashruuca. Kuwa soo socdaa waxay soo bandhigayaan tallaabooyinka ugu muhiimsan ee E&S ee ah in loo qaado mashruuc kasta, si waafaqsan Siyaasadda Bay'adda iyo Bulshada ee Bangiga iyo Siyaasadda Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta.

4.1 Diyaarinta Mashruuca

Bangigu wuxuu ku hawlan yahay dadaalka deegaanka iyo bulshada ee dhammaan mashaariicda loo soo jeediyay in lagu taageero iyada oo loo marayo Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta ee Xarunta hoosteeda, si waafaqsan siyaasadaha iyo habraacyadiisa. Ujeeddada taxaddar -lahaanshaha deegaanka iyo bulshada ayaa ah in laga caawiyo Bangiga go'aaminta haddii taageero la siinayo mashruuca la soo jeediyay iyo, haddii ay sidaas tahay, habka halista iyo saamaynta deegaanka iyo saamaynta loogu yeelan doono qiimeynta, horumarinta iyo hirgelinta mashruuca. Baadhitaanka dhowrista deegaanka iyo bulshada ee Baanka ayaa ku habboon dabeecadda iyo baaxadda mashruuca oo u dhiganta heerka halista deegaanka iyo saamaynta deegaanka iyo saamaynta, iyada oo la tixgeliyaayo kala sarraynta yaraynta. Feejignaanta saxda ah ayaa qiimeyn doonta haddii mashruucu awood u leeyahay in la horumariyo oo la hirgeliyo si waafaqsan ESS -yada Bangigu wuxuu samayn doonaa taxaddar xagga deegaanka iyo bulshada ah dhammaan mashaariicda loo soo jeediyay in lagu taageero iyada oo loo marayo Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta ee Xarunta hoosteeda, si waafaqsan siyaasadaha iyo habraacyadiisa Ujeeddada taxaddar -lahaanshaha deegaanka iyo bulshada ayaa ah in laga caawiyo Bangiga go'aaminta haddii taageero la siinayo mashruuca la soo jeediyay iyo, haddii ay sidaas tahay, habka halista iyo saamaynta deegaanka iyo saamaynta loogu yeelan doono qiimeynta, horumarinta iyo hirgelinta mashruuca.

Baadhitaanka dhowrista deegaanka iyo bulshada ee Baanka ayaa ku habboon dabeecadda iyo baaxadda mashruuca oo u dhiganta heerka halista deegaanka iyo saamaynta deegaanka iyo saamaynta, iyada oo la tixgeliyaayo kala sarraynta yaraynta. Feejignaanta habboon ayaa qiimeyn doonta in mashruucu awood u leeyahay in la horumariyo lana fuliyo si waafaqsan ESS -yada.

Mas'uuliyadaha dadaalka Bangiga waxaa ka mid noqon doona, sida habboon: (a) dib -u -eegidda macluumaadka uu bixiyey Deyn -bixiyuhu ee la xiriira khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta mashruuca iyo codsashada macluumaad dheeri ah oo khuseeya halka ay jiraan gol -daloolooyin u diidaya Baanka inuu dhammaystiro dadaalka habboon; iyo (b) bixinta tilmaam si looga caawiyo Deyn -hayaha samaynta tillaabooyin habboon oo la jaanqaada kala -sarraynta wax -ka -qabadka si wax looga qabto khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta sida waafaqsan ESS -yada. Deyn -hayaha ayaa mas'uul ka ah inuu hubiyo in dhammaan macluumaadka khuseeya la siiyo Bangiga si uu Bangigu u guto waajibaadkiisa ku aaddan ka -baaraandegga deegaanka iyo bulshada sida waafaqsan ESF.

Marxaladda fikradda, Bangigu wuxuu diyaarin doonaa oo shaaca ka qaadi doonaa Soo -koobidda Dib -u -eegista Deegaanka iyo Bulshada (ESRS), isagoo bixinaya macluumaad ku saabsan nooca iyo baaxadda mashruuca la soo jeediyay, khataraha iyo saamaynta ay yeelan karaan, nooca qiimeynta deegaanka iyo bulshada ee la qabanayo iyo macluumaadka ku saabsan waqtiga ku -meelgaarka ah ee qabashada qiimeynta. Tan waxaa ku jira xog kasta oo hordhac ah oo ku saabsan aqoonsiga daneeyayaasha, iyo nooca ka -qaybgalka daneeyayaasha. Marxaladda fikradda ESRS, Bangigu wuxuu u kala qaybin doonaa dhammaan mashaariicda mid ka mid ah afarta qaybood ee ESF:

- Sare,
- Muhiim ah
- Dhexdhexaad iyo
- Hoose.

Go'aaminta kala -soocidda khatarta habboon, Bangigu wuxuu tixgelin doonaa arrimaha khuseeya, sida nooca, goobta, dareenka, iyo baaxadda mashruuca; dabeecadda iyo baaxadda halista iyo saamaynta deegaanka iyo bulshada ee iman kara; iyo kartida iyo ballanqaadka Deyn -hayaha (oo ay ku jiraan hay'ad kasta oo kale oo mas'uul ka ah hirgelinta mashruuca) si loo maareeyo khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta si waafaqsan ESS -yada. Meelaha kale ee khataraha ayaa laga yaabaa inay ku habboon yihiin gaarsiinta tallaabooyinka wax -ka -dhimista deegaanka iyo bulshada, taas oo ku xidhan mashruuca gaarka ah iyo xaaladda lagu horumarinayo. Kuwan waxaa ka mid noqon kara tixgelinta sharciga iyo hay'adaha; nooca dabcinta iyo farsamada la soo jeedinayo; qaab -dhismeedka maamulka iyo sharci -dejinta; iyo tixgelinnada la xiriira xasiloona, isku dhaca ama amniga. Bangigu wuxuu ku soo bandhigi doonaa mareegaha Bangiga iyo dukumiintiyada mashruuca mashruuca soociddiisa iyo saldhigga kala -soocidda mashruuca.

Bangigu wuxuu si joogto ah u eegi doonaa kala -soocidda halista ee loo xilsaaray mashruuca, oo ay ku jirto inta la fulinayo, wuxuuna beddeli doonaa kala -soocidda marka loo baahdo, si loo hubiyo inay ku sii habboon tahay khataraha deegaanka iyo bulshada ee iman kara ee mashruuca. Isbeddel kasta oo lagu sameeyo kala soocidda waxaa lagu shaacin doonaa mareegaha Bangiga.

Kahor intaanu Bangigu bilaabin qiimaynta mashruuc kasta, Bangigu wuxuu diyaarin doonaa oo daaha ka qaadi doonaa heerka qiimaynta ESRS ee mashruucaas iyo wixii dukumiintiyada qabyo ah oo uu soo bandhigay Deyn -bixiyaha la xiriira qiimeynta deegaanka iyo bulshada ee Mashruuca. Dukumentiyada qabyada ah ayaa tilmaamaya oo tixgelinaya, si faahfaahsan oo ku filan, halista deegaanka iyo saamaynta muhiimka ah ee mashruuca Waxay bixisaa macluumaad sax ah oo khuseeya oo ku saabsan khataraha iyo saamaynta noocaas ah, oo ay ku jiraan soo koobidda natiijooyinka muhiimka ah iyo tallaabooyinka yaraynta la soo jeediyay. Halka dhinacyo ka mid ah

dukumiintiyada qabyada ah la diyaarin doono marxalad dambe, dukumiintiyada qabyada ah waxaa ku jira dulmar waxa la qaban doono, oo ay ku jiraan daraasado kasta ama qiimeyn la dhammaystirayo, tanna waxaa lagu qori doonaa ESCP. Qiimaynta, amaahiyahu wuxuu u baahan doonaa inuu diyaariyo oo muujiyo ESCP iyo Qorshaha Hawlgelinta Daneeyayaasha (SEP) mashruuc kasta. ESCP -ga ayaa sharxi doona aaladaha kala duwan ee maareynta ee uu amaahiyuhu isticmaali doono si loo horumariyo loona hirgeliyo tallaabooyinka iyo tallaabooyinka la isku raacay. Qalabkan maareynta waxaa ku jiri doona, sida ku habboon, qorshayaasha maareynta deegaanka iyo bulshada, qaababka maareynta deegaanka iyo bulshada, siyaasadaha hawlgalka, buugaagta hawlgalka, nidaamyada maareynta, habraacyada, dhaqannada iyo maalgelinta raasumaalka. Dhammaan aaladaha maareynta waxay adeegsan doonaan kala -sarraynta yareynta waxayna ku dari doonaan tallaabooyin si mashruucu u buuxiyo shuruudaha sharciyada iyo xeerarka khuseeya iyo ESS -yada si waafaqsan ESCP inta lagu jiro wareegga nolasha mashruuca. Labadaba shaxdu waxay ku jiraan lifaaqyada. Qalab kasta oo E&S ah, haddii la diyaariyo, ayaa sidoo kale la shaacin doonaa qiimeynta ka hor.

4.2 Hirgelinta mashruuca

Bangigu wuxuu maareeyn doonaa halista deegaanka iyo bulshada ee Xarunta ee mashruuca ilaa heer mashruuc si joogto ah sida looga baahan yahay siyaasadda Bangiga iyo hannaanka Maalgelinta Mashruuca Maalgashiga, wuxuuna xoojin doonaa natiijooyinka heerka Xarunta, si loo soo sheego ujeedooyin (ie, Warbixinnada Waxqabadka Sannadlaha ah ee GCF). Mashruuc kasta, Bangigu wuxuu la socon doonaa waxqabadka bay'ada iyo bulshada si waafaqsan shuruudaha heshiiska sharciga, oo ay ku jiraan ESCP, wuxuuna ka caawinayaa Deyn -hayaha inuu aqoonsado hababka iyo qalabka maaraynta khatarta ku habboon. Waxa kale oo ay dib u eegi doontaa dib -u -eegis kasta oo ESCP ah oo ay ku jiraan isbeddelada ka dhasha isbeddellada naqshadda mashruuca ama duruufaha mashruuca. Baaxadda iyo qaabka kormeerka Baanka ee la xiriira waxqabadka deegaanka iyo bulshada ayaa u dhigmi doona halista deegaanka iyo bulshada iyo saameynta mashruuca.

Mashruuc kasta, Deyn -hayaha ayaa la socon doona waxqabadka deegaanka iyo bulshada ee mashruuca si waafaqsan heshiiska sharciga (oo ay ku jiraan ESCP). Kormeerka ayaa sida caadiga ah ku jiri doona diiwaangelinta macluumaadka si loola socdo waxqabadka, iyo dejinta kontaroolada hawlgalka ee habboon si loo xaqiijiyo u hoggaansanaanta iyo horumarka. Kormeerka waxaa lagu hagaajin doonaa iyadoo loo eegayo waayo -aragnimada wax -qabadka, iyo sidoo kale tallaabooyinka ay codsadeen mas'uuliyiinta sharci -dejinta ee khuseeya iyo jawaab -celinta daneeyayaasha sida xubnaha bulshada, sida habboon. Amaahiyaha ayaa diiwaangelin doona natiijooyinka la socodka. Amaahiyuhu wuxuu bixin doonaa warbixinno joogto ah sida ku cad ESCP (si kasta oo ay tahayba, aan ka yarayn sannad walba) Bangiga natiijooyinka kormeerka. Warbixinnada noocan ahi waxay bixin doonaan diiwaangelin sax ah oo ujeedo leh oo ah fulinta mashruuca, oo ay ku jirto u hoggaansanaanta ESCP iyo shuruudaha ESS -yada. Warbixinnada noocan oo kale ah waxaa ku jiri doona macluumaad ku saabsan ka -qaybgalka daneeyayaasha oo la qabtay intii la fulinayey mashruuca si waafaqsan ESS10. Iyada oo ku saleysan natiijooyinka kormeerka, amaah -bixiyuhu wuxuu tilmaami karaa waxqabad kasta oo sixitaan iyo ka -hortag ah oo lagama -maarmaan ah, wuxuuna ku dari karaa kuwan ESCP -ka wax laga beddelay ama aaladda maareynta ee habboon, si waafaqsan Bangiga, sida habboon iyo lagama maarmaanka ah. Deyn -hayaha ayaa fulin doona tallaabooyinka sixitaanka iyo ka -hortagga ee la isku raacay si waafaqsan ESCP -ga wax laga beddelay ama aaladda maareynta ee habboon, wuxuuna la socon doonaa oo ka warbixin doonaa tallaabooyinkan. Bangiga Adduunku, wuxuu markaa isku dari doonaa dhammaan natiijooyinka

ku habboon ee dabagalka Mashruuc kasta, wuxuuna u soo sheegi doonaa horumarka fulinta Barnaamijka (oo ay ku jiraan waxqabadka deegaanka iyo bulshada) heerka Xarunta ilaa GCF.

5. BAAFINTA MACLUUMAADKA, ISKU -XIRFIIRKA STAKEHOLDER IYO GURYAHA GURYAHA

5.1 Ka -qaybgalka Daneeyayaasha iyo Bixinta Macluumaadka.

Macluumaadka khuseeya waxaa lagu shaacin doonaa luqad iyo foomam la heli karo si loo beegsado bulshooyinka iyo dadweynaha guud; iyo dhaqan ahaan ku habboon, iyadoo la tixgelinayo baahiyaha gaarka ah ee kooxaha oo laga yaabo inay si ka duwan ama si aan habboonayn u saameeyeen mashruuc-hoosaadka ama kooxaha dadweynaha ee leh baahiyo xog gaar ah (sida naafonimada, akhris-qorista, jinsiga, kala duwanaanshaha luqadda ama helitaankooda). Macluumaadka mashruuca ayaa la shaacin doonaa si loogu oggolaado daneeyayaasha inay fahmaan halista aan tooska ahayn iyo saamaynta mashruuca, iyo fursadaha suurtagalka ah, soo jeedinta yareynta saamaynta, muujinta khataraha iyo saamaynta laga yaabo inay si aan kala go 'lahayn u saamayso kooxaha nugul iyo kuwa danyarta ah waxayna sharraxaysaa tallaabooyinka kala duwan ee la qaaday si looga fogaado oo yaree saamaynta.

Daneeyayaasha waxaa ku jiri kara beel ama shaqsi uu saameeyay mashruucu iyo wakiilladooda rasmiga ah iyo kuwa aan rasmiga ahayn, mas'uuliyiinta qaranka ama kuwa maxalliga ah, siyaasiyiinta, diinta ama bulshada, ururada iyo kooxaha bulshada rayidka ah oo leh dano gaar ah, bulshooyinka tacliinta, ama meherad kale. Aqoonsiga dhinacyadaas mashruucu saameeyay (shaqsiyaad ama kooxo) ayaa sidoo kale ku jiri doona kuwaas oo, duruufahooda awgeed, laga yaabo inay yihiin kuwa liita ama nugul; ie kuwa laga yaabo inay u badan tahay inay saamayn xun ku yeelato saamaynta mashruuca iyo/ama ama ka xaddidan kuwa kale ee awood u leh inay ka faa'iidaystaan faa'iidooyinka mashruuca. Shaqsi/koox noocan oo kale ah waxay u badan tahay in laga reebo/aan awoodin inay si buuxda uga qaybgasho geedi socodka wadatashiga sidaas darteedna waxay u baahan kartaa tallaabooyin iyo/ama gargaar gaar ah si loo sameeyo. Waxaa lagama maarmaan ah in la hubiyo ka-qaybgal ballaadhan oo loo dhan yahay oo bulshadu ku yeelato aagagga mashaariicda iyada oo si gaar ah diiradda loo saarayo haweenka kuwaas oointa badan laga reebo geeddi-socodka go'aan-qaadashada ee dalalka la beegsanayo. Ka -qaybgalka noocan oo kale ah waxaa lagu fulin doonaa hab dhaqameed xasaasi ah waxayna ku saleysan tahay ka -qaybgal macno leh iyo Oggolaansho Hore, Xog -ogaal ah (FPIC) haddii ay dhacdo saameyn xun oo ay ku yeelato Dadka Asaliga ah duruufaha lagu qeexay ESS7. Bulshooyinka waxaa la siin doonaa ikhtiyaarro si ay ugu suurtoogasho inay helaan faa'iidooyinka mashruuca, iyadoo lala beegsanayo kooxaha nugul.

Falanqayn daneeye buuxa ayaa loo samayn doonaa mashruuc kasta. Heerka falanqaynta ee aqoonsiga daneeyayaasha waxaa lagu wargeliyaa heerka khataraha iman kara iyo saamaynta ay ku yeelan karto. Falanqaynta daneeyayaasha ayaa loo samayn doonaa dhammaan qaybaha mashruuca.

Kooxaha daneeyayaasha ah ee la filayo inay saamayn ku yeeshaan mashaariicda Qaboojinta ee ku salaysan qiimaynta hordhaca ah waa sidan soo socota:

- a. Dadka, kooxaha bulshada, iyo urur ka faa'iidayaan doona mashruuca si toos ah iyo/ama dadbanba. Ka -faa'iideystayaasha bartilmaameedka ah waxaa ka mid ah: (i) adeegsadyaal cusub oo adeegyo qaboojin ah, oo ay ku jiraan bulshooyinka dadka asaliga ah, (ii) shaqaalaha mashruuca ee suuragalka ah.
- b. Kooxaha danaynaya waxaa ka mid ah: (i) hay'adaha dawladda hoose, (ii) ururada aan dawlaga ahayn/NGO-yada, Ururada Bulshada Rayidka/Ururada Bulshada iyo hay'adaha kale ee horumarineed ee ka shaqeeya qaboojinta, (iii) ururada matala dadka asaliga ah, iyo (iv) shirkadaha gaarka loo leeyahay.
- c. Hirgelinta wakaaladaha iyo wakaaladaha leh maamulada maareynta khataraha deegaanka iyo bulshada waxaa ka mid ah hay'ado iyo hay'ado saamayn ku leh oo go'aan ka gaara hirgelinta mashruuca-hoose. kooxaha waxaa ka mid ah: (i) wakaaladda dawladda dhexe, iyo (ii) dawlad-goboleed. Heerka ka qaybqaadashadu waxay ku xirnaan doontaa doorarkooda iyo mas'uuliyiintooda maareynta khataraha deegaanka iyo bulshada.

5.2 Farsamooyinka Dib -u -hagaajinta Cabashada E&S

Iyada oo qayb ka ah mashruuca SEP ee mashruuc kasta oo ka mid ah mashruuca la soo jeediyay ee ku hoos jira Xarunta Qaboojinta, waa in la diyaariyaa oo la hirgeliyaa hay'ad kasta oo fulinaysa Mashruuca Cabashada (GRM) si loo helo loona fududeeyo xallinta tabashooyinka iyo cabashooyinka bulshooyinka mashruuca saameeyey. iyo sidoo kale daneeyayaal baaxad leh oo laga yaabo inay saamayso ama danaynayso mashruuca, oo la xidhiidha hawlaha mashaariicda. Ujeeddada GRM guud ahaan waa (a) in la xoojiyo la xisaabtanka ka -faa'iideystayaasha, iyo (b) in la siiyo hab daneeyayaasha mashruuca si ay u siiyaan warcelin iyo/ama u muujiyaan cabashooyinka la xiriira hawlaha mashruuca. GRM waxaa loola jeedaa inay u adeegto sidii hab la heli karo oo la isku haleyn karo oo u saamaxaya arrimaha in la garto oo wax laga qabto si isku duuban oo waqtigeeda ku habboon waxayna adeegsataa hababka cabashada ee rasmiga ah ama aan rasmiga ahayn. Farsamadu ma aha oo kaliya in la helo oo la diiwaangeliyo cabashooyinka laakiin sidoo kale waa in la xaliyo oo loo gudbiyo xaaladda xallinta dib loogu celiyo cabashooyinka si loo hubiyo daahfurnaanta iyo isla xisaabtanka. Habka cabashada waxaa ku jiri kara kuwa soo socda:

- a. Siyaabo kala duwan oo adeegsadyaashu u soo gudbin karaan cabashooyinkooda, oo ay ku jiri karto soo gudbinta qof ahaan, taleefan, duugista qoraalka, boostada, iimaylka ama mareegaha, iwm.
- b. Buggo ay cabashooyinku ku diiwaan gashan yihiin oo lagu hayo keyd ahaan;
- c. Nidaamyada dadweynaha la xayaysiiyay, oo qeexaya dhererka waqtiga dadka isticmaala ay filan karaan inay sugaan aqoonsiga, jawaabta iyo xallinta cabashooyinkooda;
- d. Hufnaan ku saabsan nidaamka cabashada, qaab -dhismeedka maamulka iyo go'aan -qaatayaasha;
- e. Nidaamka rafcaanka oo cabashooyinka aan qancin laga yaabo in loo gudbiyo marka xallinta cabashada la gaari waayo.
- f. Dhexdhexaadin ayaa loo bixin doonaa ikhtiyaar halkaas oo adeegsadyaashu aysan ku qanacsanayn xallinta la soo jeediyay.

5.3 Adeegyada Dib -u -hagaajinta Cabashada ee Bangiga Adduunka

Bulshooyinka iyo shakhsiyaadka rumeysan inay si xun u saameysay mashruuc uu taageeray Bangiga Adduunka (oo ay ku jiraan mashruuc kasta oo la filayo mustaqbalka hoostiisa Qaboojinta) ayaa u soo gudbin kara cabashooyinka hababka wax-ka-qabashada cabashada heerka mashruuca ama Adeegga Cabashada WB (GRS). GRS waxay hubisaa in cabashooyinka la helay si degdeg ah dib loogu eego si wax looga qabto welwelka la xiriira mashruuca. Bulshooyinka mashruuca saameeyay iyo shaqsiyaadka ayaa u gudbin kara cabashadooda Guddiga Kormeerka

Madaxa-bannaan ee WB kaasoo go'aaminaya in waxyeello dhacday, ama dhici karto, taas oo ka dhalatay WB oo aan u hoggaansamin xeerarkeeda iyo habraacyadeeda. Cabashooyinka waxaa la soo gudbin karaa waqti kasta ka dib marka tabashooyinka si toos ah loo gaarsiiyo Baanka Adduunka, Maamulka Baankana la siiyo fursad uu kaga jawaabo. Macluumaad ku saabsan sida loogu soo gudbiyo cabashooyinka shirkadda GRS ee Bangiga Adduunka, fadlan booqo <http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>. Macluumaad ku saabsan sida loo soo gudbiyo cabashooyinka Guddiga Kormeerka Baanka Adduunka, fadlan booqo www.inspectionpanel.org.

LIFAAQA 1: QORSHAHA WAXQABADKA TILMAAMAHA TILMAAMAHA

[Magaca amaahda/Cidda fulinaysa Mashruuca]

[Cinwaanka Mashruuca iyo Tirada]

[Qabyo/Wadahadal/Dib loo eegay]

QORSHAHA BULSHADA DEEGAANKA IYO BULSHADA (ESCP)

[Taariikh]

1. [Magaca amaah bixiyaha] [ayaa fulin doona] [ayaa hirgelineysa] ma [gaca] mashruuca (ma **shruuca**), ku dar Wasaaradaha/wakaaladaha/cutubyada kale oo ku lug leh: [[magac] [ku dar Wasaaradaha kale/wakaaladaha/cutubyada ku lug leh]]. The [Bangiga Caalamiga ah ee Dib -u -dhiska iyo Horumarinta/Ururka Horumarinta Caalamiga ah] (halkaan [Bangiga/Ururka] . [waxay ogolaatay inay bixiso] [ayaa bixinaya] maalgelinta mashruuc.
2. [Magaca amaahiyaha] wuxuu hirgelin doonaa tallaabooyin iyo tallaabooyin maaddi ah si Mashruucu u hirgalo si waafaqsan Heerarka Deegaanka iyo Bulshada(ESSs). Qorshahan Ballan -qaadka Deegaanka iyo Bulshada (ESCP) wuxuu dejiyaa tallaabooyin waxqabad iyo tallaabooyin dukumiintiyoga gaar ah ama qorshayaal, iyo sidoo kale waqtiga mid kasta oo kuwan ka mid ah..
3. [Magaca amaahda bixiyaha]waxay sidoo kale u hoggaansami doontaa qodobbada dukumiintiyada kale ee E&S ee looga baahan yahay ESF oo lagu xusay ESCP -kan, sida Qorshayaasha Maaraynta Deegaanka iyo Bulshada (ESMP), Qorshayaasha Waxkabeddelka Dib -u -dejinta (RAP), Qorshayaasha Dadka Asaliga ah (IPPs), iyo Hawlgelinta Daneeyayaasha Qorshayaasha (SEP), iyo waqtiyada ku qeexan dokumentiyada E&S.
4. [Magaca amaah bixiyaha] wuxuu mas'uul ka yahay u hoggaansanaanta dhammaan shuruudaha ESCP xitaa marka hirgelinta tallaabooyin iyo tallaabooyin gaar ah ay fuliso Wasaaradda, hay'adda ama unugga lagu tilmaamay 1. kore.
5. Hirgelinta tallaabooyinka maadiga ah iyo tallaabooyinka ku xusan ESCP -kan waa lala socon doonaa oo loo sheegi doonaa [Bangiyada/Ururka] ee[Magaca amaahda] sida looga baahan yahay ESCP iyo shuruudaha heshiiska sharciga, iyo [Bangiga/Ururka] wuxuu kormeerii doonaa oo qiimayn doonaa horumarka iyo dhammaystirka tallaabooyinka maadiga ah iyo ficillada inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca.
6. Sida lagu heshiiyaya [Bangiga/Ururka] iyo [Magaca amaah bixiyaha], ESCP -kan waxaa laga yaabaa in marba dib loo eego inta lagu guda jiro hirgelinta Mashruuca, si loo muujiyo maareynta la -qabsiga ee isbeddelada Mashruuca iyo duruufaha lama -filaanka ah ama ka jawaabista qiimeynta waxqabadka Mashruuca ee lagu qabtay ESCP lafteeda. Xaaladahan oo kale, [Magaca amaahda/ ama wakiilka (yada) (s)] [[wuxuu oggolaan doonaa isbeddelada leh [Bangiga/Ururka] waxayna cusboonaysiin doonaan ESCP si ay u muujiyaan isbeddelada noocaas ah. Heshiiska isbeddelka ESCP waxaa lagu diiwaangelin doonaa is -weydaarsiga waraaqaha ay saxiixeen [Bangiga/ Ururka] iyo [Magaca amaahda/ ama wakiilka (yada)]]. [Magaca amaahda/ ama wakiilka (yada)] wuxuu si dhakhso ah u shaacin doonaa ESCP -da la cusbooneysiisay.

7. Meesha Mashruucu isbedelo, duruufo lama filaan ah, ama waxqabadka Mashruuca oo keena isbeddellada halista iyo saamaynta inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca, [*BMagaca amaahda*] waxay bixin doontaa]dhaqaale dheeraad ah, haddii loo baahdo, si loo fuliyo tallaabooyinka iyo tallaabooyinka wax looga qabanayo khataraha iyo saamayntaas, oo ay ku jiri karto [*heeg khataraha iyo saamaynta ku habboon Mashruuca, sida bay'ada, caafimaadka, iyo saamaynta nabdoonaanta, qulqulka shaqaalaha, rabshadaha ku saleysan jinsiga*].

QIIMEYNTA WAXYAABAHA IYO WAXQABADKA		WAQTIGA	MASUULIYADA MASUULKA AH
KORMEERKA IYO WARBIXINTA			
A	<p>WARBIXIN JOOGTADA AH [Waxqabadka deegaanka, bulshada, caafimaadka iyo badbaadada (ESHS) waxay u baahan tahay in lala socdo oo lagu wargeliyo Baanka Adduunka. Tani waxay u baahan tahay inay ka muuqato ESCP, eeg tusaalaha hoose]</p> <p>Diyaari oo u soo gudbi [Bangiga/Ururka] warbixinnada kormeerka joogtada ah ee ku saabsan waxqabadka deegaanka, bulshada, caafimaadka iyo badbaadada (ESHS) ee Mashruuca, oo ay ku jirto laakiin aan ku xaddidnayn hirgelinta ESCP, heerka diyaarinta iyo hirgelinta dukumiintiyada E&S loo baahan yahay iyadoo la raacayo ESCP, hawlaha ka -qaybgalka daneeyayaasha, ka shaqaynta hababka cabashada.</p>	<p><i>[Muuji inta jeer ee warbixinta, tusaale ahaan, saddexdii biloodba mar, lix-bille, sannadlaha oo dhan hirgelinta mashruuca]</i></p>	
B	<p>DHACDOOYINKA IYO SHILKA [Ogeysiinta shilalka iyo shilalka waa shuruud muhiim u ah ESS1 Hoos ka eeg tusaalaha].</p> <p>Si dhakhso leh ugu wargeli [Bangiga/Ururka] wixii shil ah ama shil ah ee la xiriiira Mashruuca oo leh, ama ay u badan tahay inuu ku yeesho, saamayn aad u xun deegaanka, bulshooyinka ay saamaysay, dadweynaha ama shaqaalaha [oo ay ku jiraan] [cayim tusaalooyinka dhacdooyinka iyo shilalka, sida ku habboon nooca qaliinka]. Bixi faahfaahin ku filan oo ku saabsan dhacdada ama shilka, oo tilmaamaysa tallaabooyin degdeg ah oo la qaaday ama la qorsheeyay in la qaado si wax looga qabto, iyo xog kasta oo uu bixiyo qandaraasle kasta iyo hay'ad kormeerta, sida habboon. Marka xigta, sida ku cad codsiga [Bangiga/Ururka], diyaari warbixin ku saabsan dhacdada ama shilka oo soo jeedi tallaabooyin kasta si looga hortago inay soo noqnoqoto.</p>	<p><i>[Sheeg wakhti cayiman oo lagu wargeliyo, tusaale. Ku ogeysii Bangiga 48 saacadood gudahood kadib ogaanshaha dhacdada ama shilka] [waqtiga ku saabsan soo gudbinta warbixinta dambe waxaa qeexi doona Bangiga, tusaale. Warbixin ayaa lagu bixin doonaa waqti cayiman oo uu aqbali karo Bangiga/Ururka, sida la codsaday]</i></p>	
C	<p>WARBIXINAHA BILAHA AH EE QANDARAASLAYAASHA [Qandaraasyada shaqooyinka isticmaalaya dukumiintiyada wax soo iibsiga ee caadiga ah ee Bangiga, qandaraasleyaasha waxaa looga baahan yahay inay siiyaan warbixinnada kormeerka billaha ah Qeybta Hirgelinta Mashruuca. Haddii loo baahdo, kooxuhu waxay ku dari karaan ficil tilmaamaya in warbixinnada billaha ah ee noocaas ah uu Bangiga u gudbin doono Bangiga markii la codsado]</p>		
ESS 1: Qiimaynta iyo Maaraynta Halista iyo Saamaynta Deegaanka iyo Bulshada (ESS1):			

QIIMEYNTA WAXYAABAHA IYO WAXQABADKA	WAQTIGA	MASUULIYADA MASUULKA AH
<p>1.1 DHISMAHA URURKA [Cadee haddii shaqaale dheeraad ah loo baahan yahay in loo qoondeeyo/loo shaqaaleeyo inay ka shaqeeyaan Mashruuca sida tusaalaha hoose].</p> <p>Samee oo ilaali qaab -dhismeed urur oo leh shaqaale aqoon leh iyo agabyo si ay u taageeraan maareynta khataraha E&S [oo ay ku jirto] [halka ay khuseyso, tilmaam jagooyinka gaarka ah ee maareynta ESHS oo qayb ka ah qaab -dhismeedka ururka tusaale ahaan. khabiir ku takhasusay kala duwanaanshaha noolaha iyo takhasusle caafimaad iyo badbaado].</p>	<p>[Cadee goorta qaab -dhismeedka urur/shaqaaluhu u baahan yihiin inay meesha joogaan tusaale ahaan. Qaab -dhismeed urureed oo ay ku jiraan labada (2) takhasus dheeraad ah ayaa lagu dhisi doonaa 30 maalmood gudahood ka dib waxtarka Mashruuca. Qaab -dhismeedka ururka, oo ay ku jiraan khabiirada, waa in la ilaaliyaa inta mashruuca la fulinayo]</p>	
<p>1.2 QIIMAYNTA DEEGAANKA IYO BULSHADA [Amaahiyayaasha waxaa looga baahan yahay inay sameeyaan qiimeynta deegaanka iyo bulshada (ESA), oo laga yaabo inay ku lug yeeshaan habab iyo dukumiintiyada kala duwan, sida lagu tilmaamay ESS1 Lifaafa 1 para. 5. Haddii ESA ay tahay qabyo u baahan in la cusboonaysiiyo, ballanqaadka ah in la sameeyo cusboonaysiintaas waa in lagu muujiyaa ESCP. Haddii aan loo baahnayn qiimeyn dheeraad ah sida baaritaanka Mashruuca, uma baahna waxqabad dheeraad ah in lagu daro ESCP. Hoos ka eeg tusaalaha ficilka].</p> <p>Cusboonaysii, qaad, oo hirgeli, Qiimaynta Saameynta Deegaanka iyo Bulshada ee loo diyaariyey Mashruuca, si uu u aqballo [Bangiga/Ururka].</p>	<p>[Tilmaan waqtiga loogu talagalay diyaarinta ESA ama, haddii horeba loo diyaariyey, baahida loo qabo hirgelinta tallaabooyinka yareynta ee ku jira ESA inta lagu guda jiro hirgelinta Mashruuca].</p>	
<p>1.3 AALADAH MAARAYNTA IYO AALADAH [Halkan ku caddee dukumentiyada kale ee E&S iyo/ama qorshayaasha la diyaariyey ama lagu hormarinayo ESS1, sida ESMF, ESMPs. Hoos ka eeg tusaalaha].</p> <p>Tijaabi mashruuc -hoosaad kasta oo la soo jeediyay si waafaqsan Qaab -dhismeedka Maaraynta Deegaanka iyo Bulshada (ESMF) oo loo diyaariyey Mashruuca, iyo, ka dib, qabyo -qor, qaadasho, iyo hirgelinta Qorshaha Maareynta Deegaanka iyo Bulshada (ESMP), sida loogu baahdo, hab la aqbali karo Bangiga/Ururka.</p>	<p>[Tilmaan waqtiga loogu talagalay diyaarinta qalabka. Marka la diyaariyo, aaladaha iyo aaladaha ayaa lagu dabaqaa hirgelinta Mashruuca. Tilmaan haddii dukumiintiyada E&S iyo/ama qorshayaasha ay u baahan yihiin dib -u -eegista iyo oggolaanshaha Bangiga, tusaale. ESMPs waxay u soo gudbiyeen oggolaanshaha Bangiga/Ururka kahor inta aysan bilaabin hannaanka qandaraaska ee mashruuc hoosaadkooda. Marka la ansixiyo, ESMP -yada waxaa la fuliyaa inta mashruuca la fulinayo].</p>	

QIIMEYNTA WAXYAABAHA IYO WAXQABADKA	WAQTIGA	MASUULIYADA MASUULKA AH
<p>1.4 MAARAYNTA QANDARAASLAYAASHA [Waxqabadyada mashruuca qaarkood waxaa laga yaabaa inay ku lug yeeshaan qandaraaslayaal/qandaraaslayaal hoose si ay u fuliyaan shaqooyin jireed. Xaaladahaas, ESCP waa inay u baahan tahay dukumintiga tartanka si ay u muujiso dhinacyada khuseeya ESCP. Hoos ka eeg tusaalaha].</p> <p>Ku dar dhinacyada ku habboon ee ESCP, oo ay ku jiraan dukumiintiyada E&S ee khuseeya iyo/ama qorshayaasha, iyo Habraacyada Maareynta Shaqada, qeexitaannada ESHS ee dukumiintiyada wax soo iibsiga ee qandaraaslayaasha. Intaas ka dib hubi in qandaraaslayaashu u hoggaansamaan tilmaamaha ESHS ee qandaraasyadooda.</p>	<p><i>[Tilmaan waqtiga: tus. Kahor diyaarinta dokumentiyada wax soo iibsiga. Kormeera qandaraaslayaasha inta uu socdo Mashruuca].</i></p>	
ESS 2: Xaaladda Shaqada iyo Shaqada:		
<p>2.1 NIDAAMYADA MAARAYNTA SHAQAALAHA [LMP waxaa laga yaabaa inay soo saartay ama ay u baahan tahay inay soo saarto Deyn -bixiyaha waqti cayiman gudahood. Tani waa inay ka muuqataa ESCP. Hoos ka eeg tusaalaha].</p> <p>Update, adopt, and implement the Labor Management Procedures (LMP) that have been developed for the Project.</p>	<p><i>[Tilmaan waqtiga. Inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca].</i></p>	
<p>2.2 FARSAMADA GRIEVANCE EE SHAQAALAHA MASHRUUCA [Qaabka cabashada ee looga baahan yahay ESS2 waa in lagu qeexaa LMP. Hoos ka eeg tusaalaha].</p> <p>In la dhiso, la joogteeyo, lana hawlgeliyo hab cabasho oo loogu talagalay shaqaalaha Mashruuca, sida lagu qeexay LMP oo waafaqsan ESS2.</p>	<p><i>[Tilmaan waqtiga - tus. habka cabashada ayaa shaqaynaya ka hor hawlgelinta shaqaalaha Mashruuca waxaana la hayaa inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca].</i></p>	
<p>2.3 QIIMEYNTA CAAFIMAADKA IYO BADBAADADA (OHS) [Tallaabooyinka OHS, oo ay ku jiraan u diyaargarowga xaaladaha degdegga ah iyo tallaabooyinka jawaab -celinta, waxaa lagu qori karaa dukumenti E&S oo gooni ah (tusaale. Markay sidaas tahay, ballanqaadku wuxuu tixraaci karaa dukumintigaas. Hoos ka eeg tusaalaha].</p> <p>Diyaarinta, korsashada, iyo hirgelinta tallaabooyinka shaqada, caafimaadka iyo badbaadada (OHS) ee lagu qeexay ESMP.</p>	<p><i>[Tilmaan waqtiga. Waqti isku mid ah marka loo eego hirgelinta ESMP].</i></p>	

QIIMEYNTA WAXYAABAHA IYO WAXQABADKA	WAQTIGA	MASUULIYADA MASUULKA AH
<p>ESS 3: KA HORTAGGA IYO KHAYRKA KHAYRAADKA IYO MAAMULKA [ku habboonaanta ESS3 ayaa la aasaasay inta lagu guda jiro hawsha ESA. ESS3 waxaa laga yaabaa inay u baahan tahay qaadashada tallaabooyin gaar ah si loo daboolo tamarta, biyaha iyo isticmaalka alaabta ceeriin, maaraynta wasakhawga hawada, qashinka halista ah iyo kuwa aan halista ahayn, kiimikooyinka iyo walxaha halista ah iyo sunta cayayaanka. Iyada oo ku xidhan mashruuca, tallaabooyinkan ayaa laga yaabaa inay ku qoran yihiin dukumintiga E&S (tusaale. Tilmaan in tallaabooyinka ESS3 la xiriira ay ku hoos jiraan dukumentii jira ama tallaabooyin gooni-gooni ah. Ka eeg <u>hoos</u> tusaalaha].</p>		
3.1	<p>QORSHAHA MAARAYNTA E-WAST: Diyaarinta, qaadashada, iyo hirgelinta Qorshaha Maaraynta Qashinka E.</p>	<p>[Tilmaan waqtiga. Waxa la soo saaray saddex bilood ka dib wax -ku -oolnimada Mashruuca, dabadeedna la hirgeliyey dhammaan hirgelinta Mashruuca].</p>
3.2	<p>Hufnaanta Khayraadka iyo Ka -hortagga iyo Maaraynta Wasakhaynta. Wax -ku -oolnimada kheyraadka iyo ka -hortagga wasakhda iyo tallaabooyinka maareynta ayaa lagu dabooli doonaa ESMP si loogu diyaariyo tallaabo XX ee kore.</p>	<p>[tilmaam waqtiga. Waqti isku mid ah marka loo eego diyaarinta iyo hirgelinta ESMP -yada]</p>
<p>ESS 4: CAAFIMAADKA IYO BADBAADADA BULSHADA[ku habboonaanta ESS4 waxaa la aasaasay inta lagu guda jiro hawsha ESA. Sida ESS3 oo kale, ESS4 waxay u baahan kartaa in la qaato tallaabooyin gaar ah oo laga yaabo inay ku qoran tahay dukumintiga E&S (tusaale. Tilmaan haddii tallaabooyinka ESS4 la xiriira ay ku hoos qoran yihiin dukumiinti hadda jirta ama tallaabooyin gooni-gooni ah. Ka eeg <u>hoos</u> tusaalaha].</p>		
4.1	<p>BADBAADADA TAFIIRKA IYO JIDKA: Qaado oo hirgeli tallaabooyin iyo tallaabooyin lagu qiimaynayo laguna maamulayo khatarta taraafikada iyo nabadgelyada waddooyinka sida loogu baahan yahay ESMP -yada in lagu horumariyo tallaabada XX ee kore.</p>	<p>[Tilmaan waqtiga. Wakhti isku mid ah marka loo eego diyaarinta iyo hirgelinta ESMP -yada].</p>
4.2	<p>Caafimaadka iyo Badbaadada Bulshada Diyaarinta, qaadista, iyo hirgelinta tallaabooyin iyo tallaabooyin lagu qiimeynayo laguna maamulayo khataraha iyo saamaynta gaarka ah ee bulshada ka dhalata hawlaha Mashruuca [. dabecadda shaqaalaha Mashruuca, halista qulqulka shaqada, ka jawaabidda xaaladaha degdegga ah], oo ku dar tallaabooyinkan ESMP -yada si loogu diyaariyo ESMF, hab uu Bangigu aqbali karo.</p>	<p>[Tilmaan waqtiga. Wakhti isku mid ah marka loo eego diyaarinta iyo hirgelinta ESMP -yada].</p>
4.3	<p>KHATARAHA BADDA IYO GBV-ga: [Mashaariicda leh dhexdhexaad, la taaban karo, ama baahsan ee halista GBV]</p> <p>Diyaarinta, korsashada, iyo hirgelinta Qorshaha Waxqabadka Rabshadaha Ku Salaysan Jinsiga (Qorshaha Waxqabadka GBV), si loo qiimeeyo loona maareeyo khataraha rabshadaha ku saleysan jinsiga (GBV) iyo dhiig-miirashada galmada iyo xadgudubka (SEA).</p>	<p>[Tilmaan waqtiga. Soo gudbi Qorshaha Waxqabadka GBV ee oggolaanshaha Bangiga ka hor inta aan la diyaarin dukumentiyada wax soo iibsiga. Marka la ansixiyo, Qorshaha Waxqabadka GBV waxaa la hirgeliyaa inta mashruuca la fulinayo].</p>

QIIMEYNTA WAXYAABAHA IYO WAXQABADKA		WAQTIGA	MASUULIYADA MASUULKA AH
4.4	GBV IYO HALISTA HALISTA INTII UU KU FILANYAHAY MASHRUUCA: [Haddii loo baahdo, cayim lacag dheeraad ah oo la heli karo si loo hirgeliyo tallaabooyin wax looga qabanayo GBV iyo SEA khatarta iyo saamaynta ka dhalan karta inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca.]		
4.4	SHAKHSIYAADKA AMNIGA: Diyaarinta, korsashada, iyo hirgelinta Qorshaha Maaraynta Shaqaalaha Shakhsi ahaaneed ee keli ah oo waafaqsan shuruudaha ESS4, si uu Bangigu u aqbalo	<i>[Tilmaan waqtiga. Ka hor inta aan la hawlgelin shaqaalaha amniga ka dibna la hirgeliyo inta mashruuca la fulinayo].</i>	
ESS 5: QAADASHADA DHULKA, XADIDAADKA LOO ISTICMAALO DHULKA IYO DIB -U -DIB -U -QABASHADA DHAQANKA [ku habboonaanta ESS5 ayaa la aasaasay inta lagu guda jiro geeddi -socodka ESA. Haddii inta lagu jiro diyaarinta Mashruuca, la go'aamiyo in dokumentiyada dib -u -dejinta loo baahan yahay in la diyaariyo, tan waa in lagu muujiyaa ESCP. Ka eeghoos tusaalooyinka]			
5.1	QORSHAYAASHA DIB U DAJINTA: Diyaarinta, qaadista, iyo hirgelinta qorshayaasha dib -u -dejinta (RAPs) si waafaqsan ESS 5 oo waafaqsan shuruudaha Qaab -dhismeedka Siyaasadda Dib -u -dejinta (RPF) ee loo diyaariyey Mashruuca, ka dibna qaadashada oo hirgeli RAP -yada kala duwan ka hor inta aan la fulin waxqabadyada, si ay u aqbalaan [Bangiga/Ururka].	<i>[Tilmaan waqtiga. RAPs waxay u gudbiyeen oggolaanshaha Bangiga oo, markii la ansixiyay, la hirgeliyey ka hor intaan la bilaabin hawlaha Mashruuca ee ku lug leh helitaanka dhulka iyo dib -u -dejinta].</i>	
5.2	HABABKA CABASHADA [Qaabka cabashada (GM) si wax looga qabto cabashooyinka la xiriira dib -u -dejinta waa in lagu qeexaa RPF, RAPs iyo SEP. Si kastaba ha ahaatee, haddii ay jirto sifo gaar ah oo ku saabsan sida cabashooyinka la xiriira ESS5 loo xallin doono, tan waxaa lagu tilmaami karaa inay tahay fal ESCP].	<i>[Tilmaan waqtiga. Kahor bilowga hawlaha dib -u -dejinta]</i>	
ESS 6: ILAALINTA BIODIVERSITY IYO MAAMULKA JOOGTA AH EE KHAYRAADKA DHAQANKA [ku habboonaanta ESS6 waxaa la aasaasay inta lagu guda jiro hawsha ESA. Sida ESS-yada kale, ESS6 waxay u baahan kartaa in la qaato tallaabooyin gaar ah oo laga yaabo in lagu qoro dukumintiga E&S (tusaale. Tilmaan in tallaabooyinka la xiriira ESS6 ay ku hoos jiraan dukumentii jira ama tallaabooyin gooni-u-taag ah. Ka eeghoos tusaalooyinka]			
6.1	SAAMAYNTA IYO KHATARAHA NOOLAYAASHA: [Halka halista iyo saamaynta la xiriirta noolaha aan si guud loo dabooli karin oo qayb ka ah ESMP] Diyaarinta, qaadista, iyo hirgelinta Qorshaha Maareynta Kala-duwanaanshaha Kala-duwanaanshaha, iyadoo la raacayo tilmaamaha ESIA ee loo diyaariyey Mashruuca, iyo hab uu Bangigu aqbali karo.	<i>[U soo gudbi oggolaanshaha hore ee Bangiga: [date][three months after Project effectiveness][prior to construction of [structure] that may affect biodiversity]]. Marka la ansixiyo, ESMP -yada waxaa la fuliyaa inta mashruuca la fulinayo].</i>	
ESS 7: DADKA SHARCIGA AH/SUB-SAHARAN TAARIKHDA AFRICAN TAARIKHDA U DHAQANSAN BEELAHA DEEGAANKA DHAQANKA. [Eeg tusaalooyinka ficillada suurtoogalka ah ee hoose, haddii la go'aamiyo in ESS7 ay quseyso]			

QIIMEYNTA WAXYAABAHA IYO WAXQABADKA		WAQTIGA	MASUULIYADA MASUULKA AH
7.1	QORSHAHA DADKA AAN ISKU DHAQANKA AHAYN:: Diyaarinta, qaadista, iyo hirgelinta Qorshayaasha Dadka Asaliga ah (IPPs) oo waafaqsan shuruudaha Qaab -dhismeedka Qorshaynta Dadweynaha Asaliga ah (IPPF) ee loo diyaariyey Mashruuca iyo ESS7, si uu Bangigu u aqbalo	<i>[Tilmaan waqtiga. Soo gudbi IPP -ga kala duwan si uu Bangigu u ansixiyo ka hor inta aan la qaban hawl kasta oo u baahan diyaarinta IPP. Marka la ansixiyo, hirgalinta IPP inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca.]</i>	
7.2	HABABKA CABASHADA: Diyaarso, korsato, oo hirgeli diyaarinta hababka cabashada ee dadka asaliga ah, sida looga baahan yahay IPPF -ka oo sii sharraxa qabanqabadaas IPP -yada kala duwan (haddii habka cabashadu uu ka duwan yahay kan lagu aasaasay ESS10).	<i>[Tilmaan waqtiga:</i>	
ESS 8: CULTURAL HERITAGE [ku habboonaanta ESS6 waxaa la aasaasay inta lagu guda jiro hawsha ESA. Sida ESS-yada kale, ESS6 waxay u baahan kartaa in la qaato tallaabooyin gaar ah oo laga yaabo in lagu qoro dukumintiga E&S (tusaale. Tilmaan in tallaabooyinka ESS3 la xiriira ay ku hoos jiraan dukumentii jira ama tallaabooyin gooni-gooni ah. Ka eeghoos tusaalooyinka]			
8.1	HELITAANKA FURSADA:: Diyaarso, korsato, oo hirgeli habraaca helitaanka fursadaha lagu sharraxay ESMP ee loo sameeyay Mashruuca..	<i>[Tilmaan waqtiga. Inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca].</i>	
ESS 9: XARUNTA MAALIYADEED [[Heerkani wuxuu khuseeyaa oo kaliya Mashaariicda ku lug leh Dhexdhexaadiyayaasha Maaliyadeed (FIs). Hoos ka fiiri dhowr tusaale oo falalka ay tahay in la tixgeliyo marka FIs ay ku lug leeyihiin.]			
9.1	ESMS: Diyaarinta, korsashada, iyo ilaalinta nidaamka maareynta deegaanka iyo bulshada (ESMS).	<i>[Tilmaan waqtiga. Ka hor inta aan la samayn baaritaanka mashruuc kasta oo FI ah. Marka la aasaaso, ESMS waa la dayactiraa waana la shaqeeyaa inta lagu jiro hirgelinta Mashruuca].</i>	
9.2	AWOODA URURKA FI: Sameynta iyo joogtaynta kartida urur iyo karti u lahaanshaha hirgelinta ESMS oo leh doorar iyo mas'uuliyado si cad loo qeexay [halka ay khuseyso, tilmaam jagooyinka/ilaha gaarka ah ee maareynta E&S ee qayb ka ah qaabdhismeedka ururrada].	<i>Muuji waqtiga, tusaale. Ku caddee [taariikhda] marka awoodda ururku u baahan tahay inay jirto, oo ay ku jiraan jagooyin/ilo gaar ah].</i>	
9.3	WAKIILKA MAAREYNTA WEYN: U magacaw wakiil maareyn sare si uu u yeesho la xisaabtan guud oo ku aaddan waxqabadka deegaanka iyo bulshada ee mashaariicda FI.	<i>[Sheeg marka wakiilka maamulka sare u baahan yahay in la cayimay].</i>	
ESS 10: Ka -qaybgalka Daneeyayaasha iyo Bixinta Macluumaadka.			

QIIMEYNTA WAXYAABAHA IYO WAXQABADKA		WAQTIGA	MASUULIYADA MASUULKA AH
10.1	<p>STAKEHOLDER DIYAARINTA QORSHAYNTA KA QAYBGALKA IYO FULINTA</p> <p>[Qabyo -qoraalka SEP waxay ahayd in la diyaariyo oo la shaaciyo ka hor qiimaynta. ESCP waa inay tilmaamtaa haddii qorshaha hore loo diyaariyey ama u baahan yahay in la cusboonaysiiyo oo u baahan fulintiisa. Hoos ka eeg tusaalaha].</p> <p>Cusboonaysii, korsada, oo hirgeli Qorshaha Hawlgelinta Daneeyayaasha (SEP).</p>	<i>[Tilmaan waqtiga: tus. Kahor [geli taariikhda ama taariikhda]</i>	
10.2	<p>FARSAMADA GRIEVANCE MASHAXA:: Diyaarinta, korsashada, dayactirka iyo ka shaqaynta habka cabashada, sida lagu qeexay SEP.</p>	<i>[Tilmaan waqtiga: tus. Ka hor [Gali taariikhda]].</i>	
TAAGEERADA AWOODA (TABABAR)			
CS1	<p>[Tilmaan Tababarrada la siinayo iyo kooxaha la beegsanayo tusaale ahaan, tababar ayaa laga yaabaa in loo baahdo [tusaale. Shaqaalaha PIU, daneeyayaasha, bulshooyinka, shaqaalaha Mashruuca] ku socda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • khariidaynta daneeyayaasha iyo hawlgelinta • dhinacyada gaarka ah ee qiimeynta deegaanka iyo bulshada • caafimaadka iyo badbaadada bulshada • Caafimaadka iyo Badbaadada Bulshada] 		
CS2	<p>[U caddee tababbarka shaqaalaha Mashruuca caafimaadka caafimaadka iyo badbaadada shaqada oo ay ku jirto ka hortagga degdegga ah iyo u diyaargarowga iyo diyaarinta jawaabaha xaaladaha degdegga ah.]</p>		

LIFAAQA 2: KA QAYBGALKA DANEEYAHA QORSHAHA LIISKA HUBINTA

Liis -warbixineedkan wuxuu tilmaan -bixiyaha ka siinayaa amaahiyaha sida loo adeegsado Heerarka Deegaanka iyo Bulshada, kaas oo qayb ka ah Qaab -dhismeedka Deegaanka iyo Bulshada ee Bangiga Adduunka ee 2016. Liisaska hubinta waxay gacan ka geystaan inay muujiyaan shuruudaha ESS -yada waxayna soo jeediyaan habab muunad si loo hirgeliyo qaar ka mid ah shuruudaha ESS -yada; iyagu ma aha siyaasadda Bangiga, mana aha qasab. Liisaska hubinta ma beddelaan baahida loo qabo in si qumman loo adeegsado go'aannada mashruuca. Haddii ay jirto is -waafajin ama is -qabqabsi u dhexeeya Liis -hubinta iyo ESS -yada, qodobbada ESS -yada ayaa jira.

Heerka ku habboon ee kakan ee mashruuca Mashruuca Dib -u -hagaajinta Cabashada (GRM) wuxuu ku xiran yahay halista iyo saameynta mashruuca iyo macnaha mashruuca. Liis -warbixineedka soo socdaa wuxuu sharraxayaa GRM kakan oo u hoggaansan hab -dhaqan wanaagsan oo caalami ah, oo laga yaabo inaan loo baahnayn dhammaan mashaariicda. Si kastaba ha ahaatee, liiskan hubinta ayaa kaa caawinaya in la go'aamiyo in habka cabashadu uu waafaqsan yahay dhaqanka caalamiga ah ee wanaagsan.

A. Arrimaha nidaamka

1. Mashruucu ma marti -qaadayaa warcelin/cabashooyin?
2. Ururku ma leeyahay siyaasad ku saabsan xallinta cabashooyinka?
 - a. Siyaasaddu ma heli kartaa dhammaan shaqaalaha, ka -faa'iideystayaasha, iyo dadka isticmaala?
 - b. Siyaasaddu ma ku qoran tahay afka (yada) deegaanka?
3. Habka cabashadu ma leeyahay sifooyinka soo socda?
 - a. Nidaam si cad loo fahmay oo loogu talagalay dadka inay bixiyaan jawaab celin iyo/ama soo gudbiyaan cabashooyinka.
 - b. Qoraalka cidda mas'uul ka ah wax ka qabashada jawaab -celinta/ cabashooyinka.
 - c. Habraacyada xallinta ama dhexdhexaadinta iyo baadhitaanka cabashooyinka iyada oo ku xidhan halisnimadooda iyo kakankooda.
 - d. Nidaam loogu talagalay in lagu wargeliyo cabashooyinka wixii ku saabsan cusboonaysiinta xaaladda.
 - e. Nidaam lagu duubo jawaab -celinta/cabashooyinka iyo natiijooyinka.
 - f. Habraacyada lagu ilaalinayo qarsoodinimada dadka cabanaya.

B. Maamulka shaqaalaha

1. Ma jiraa buugga cabashada shaqaalaha?
2. Siyaasadda cabashada iyo/ama habraacyadu ma bixiyaan tilmaamo ku saabsan:
 - a. Waa maxay cabasho/warcelin?

- b. Macluumaadkee laga ururinayaa dadka cabanaya?
 - c. Waa maxay dawooyinka la isticmaali karo ama la isticmaali karo si loo xalliyo cabashooyinka?
3. Siyaasadda cabashooyinka iyo habraacyada ma loo gudbiyaa dhammaan shaqaalaha?
 4. Ma loo qoondeeyay ilo ku filan habka cabashada si wax ku ool ah?
 5. Ma loo qoondeeyay ilo ku filan habka cabashada si wax ku ool ah?

C. La xiriirka dadka isticmaala habka cabashada

1. Isticmaalayaasha ma loo sheegay sida loo soo gudbiyo cabashooyinka/warcelinta?
 - a. Qoraal -warbixineed ku saabsan habka cabashada ma heli karaa dadka isticmaala?
 - b. Foomam -celinta/cabashooyinka ma heli karaan isticmaaleyaasha?
 - c. Foomamka cabashada ama calaamaduhu ma yihiin kuwo si cad oo si sahlan loo heli karo?
 - d. Faahfaahinta xiriirka shaqaalaha helaya warcelin/cabasho ayaa la daabacay oo lagu soo bandhigay goobaha dadweynaha?
 - e. Macluumaadka maareynta cabashooyinka ma lagu heli karaa luqadaha maxalliga ah?
2. Isticmaalayaasha ma loo sheegay sida loo soo gudbiyo cabashooyinka/warcelinta?
 - a. Qoraal ahaan
 - b. Iimayl ahaan
 - c. Fakis ahaan
 - d. Taleefanka
 - e. Qof ahaan
3. Isticmaalayaasha ma la siiyaa kaalmo si ay u soo gudbiyaan warcelin/cabashooyin marka loo baahdo?
4. Qaabka cabashada ma lagu heli karaa lacag la'aan?
5. Isticmaalayaasha ma loo ballan qaaday qarsoodi?
6. Isticmaalayaasha ma la wargeliyaa habka rafcaanka?

D. Diiwaangelinta jawaab -celinta/cabashada

1. Dhammaan jawaab -celinta/cabashooyinka miyaa la duubay?
 - a. Cabashooyinka/warcelinta ma la gashaa oo la diiwaangeliyaa?

- b. Weydiimaha/soo jeedinta iyo talooyinka ma la duubay?
- b. Weydiimaha/soo jeedinta iyo talooyinka ma la duubay?

E. Heerarka ganacsiga

1. Ma jiraan halbeegyo ganacsi oo u yaal geedi socodka iyo wakhtiga cabashooyinka/warcelinta wax laga qabto?
 - a. Ma lagu qiray rasiidka waqti cayiman?
 - b. Cabashooyinka ma loo malaynayaa in lagu xaliyo waqti cayiman?
2. Ma jiraa nidaam xakamayn tayo leh oo:
 - a. Hubi haddii dhammaan cabashooyinka wax laga qabtay ama wax laga qabtay.
 - b. Hubi haddii dhammaan dhinacyada cabashada wax laga qabtay.
 - c. Hubi haddii dhammaan tallaabooyinka dabagalka ee lagama maarmaanka ah la qaaday.

F. Falanqaynta iyo warcelinta

1. Warbixinno gudaha ah oo joogto ah oo ku saabsan cabashooyinka/warcelinta ma loo soo saaray maamulka sare?
2. Cabashooyinka/warbixinnada warcelinta waxaa ku jira xog ku saabsan:
 - Tirooyinka cabashooyinka/warcelinta la helay.
 - U hoggaansanaanta heerarka ganacsiga.
 - Arrimaha lagu soo qaaday cabashooyinka/warcelinta.
 - Isbeddellada cabashooyinka/jawaab -celinta waqti ka dib.
 - Sababaha cabashada/warcelinta.
 - Haddii ficil sixid ah la dammaanad qaaday.
 - Maxaa dib -u -hagaajin dhab ahaan la bixiyay?
 - Talooyinka/xeeladaha si looga hortago ama loo xadido soo noqnoqoshada mustaqbalka.
3. Warbixinnada ku saabsan cabashooyinka/warcelinnada ma loo faafiyaa si xilliyeed?

LIFAAQA 3: QORSHAHA JAANTUSKA KA QAYBGALKA DANEEYAHA

Liis -warbixineedkan wuxuu tilmaan -bixiyaha ka siinayaa amaahiyaha sida loo adeegsado Heerarka Deegaanka iyo Bulshada, kaas oo qayb ka ah Qaab -dhismeedka Deegaanka iyo Bulshada ee Bangiga Adduunka ee 2016. Qaababka waxay caawiyaan inay muujiyaan shuruudaha ESS -yada waxayna soo jeediyaan habab muunad si loo buuxiyo shuruudaha; iyagu ma aha siyaasadda Bangiga waxaana loogu talagalay inay noqdaan aalad waxtar leh oo ikhtiyaari ah. Haddii ay jirto is -waafajin ama is -qabqabsi u dhexeeya Liis -hubinta iyo ESS -yada, qodobbada ESS -yada ayaa jira.

Baaxadda iyo heerka faahfaahinta qorshuhu waa inuu ahaadaa mid u dhigma oo la jaanqaada dabeecadda iyo baaxadda, halista iman karta, iyo saamaynta mashruuca iyo tabashooyinka daneeyayaasha laga yaabo inay saamayso ama danaynayso mashruuca. Iyada oo ku xidhan nooca baaxadda khataraha iyo saamaynta mashruuca, qaybaha SEP ayaa laga yaabaa inay ku jiraan qayb ka mid ah Qorshaha Ballan-qaadka Bay'ada iyo Bulshada (ESCP), iyo diyaarinta SEP kaligeed lagama yaabo inay noqoto mid lagama maarmaan ah.

SEP waa in ay ahaataa mid cad oo kooban oo diiradda saarta sharraxaadda mashruuca iyo aqoonsiga daneeyayaasha. Waa furaha in la garto macluumaadka ku jiri doona aagga dadweynaha, luqadaha, iyo meesha laga heli doono. Waa inay sharxdaa fursadaha wada -tashiga dadweynaha, inay siiso waqtiga kama -dambaysta ah ee faallooyinka, iyo inay sharraxdo sida dadka loogu wargelin doono macluumaad cusub ama fursado faallo. Waa inay sharraxdo sida faallooyinka loo qiimeyn doono loona tixgelin doono. Waa inay sidoo kale qeexdaa habka cabashada mashruuca iyo sida loo heli karo farsamadan. SEP waa inay sidoo kale ku dadaashaa inay sii dayso macluumaadka caadiga ah ee ku saabsan waxqabadka deegaanka iyo bulshada ee mashruuca, oo ay ku jiraan fursadaha wadatashiga iyo sida cabashooyinka loo maareyn doono.

Kuwa soo socdaa waxay soo bandhigayaan dulmarka caadiga ah ee SEP:

1. Hordhac/Sharaxaad Mashruuc

Si kooban u sharrax mashruuca, marxaladda mashruuca, ujeeddadiisa, iyo go'aannada hadda la tixgeliyo ee la raadinaayo talooyinka dadweynaha.

Sharax goobta iyo, hadday suurto gal tahay, ku dar khariidada goobta (yada) mashruuca iyo aagga ku xeeran, oo tusaya bulshooyinka iyo u dhowaanshaha goobo xasaasi ah, oo ay ku jiraan hoy kasta oo shaqaale ah, deyrarka la dejiyo, ama waxqabadyo kale oo ku-meelgaar ah oo waliba saamayn ku yeelan kara daneeyayaasha. Bixi xiriir, ama ku soo lifaaq kooban kooban oo aan farsamo ahayn, khataraha bulsho iyo deegaan ee iman kara iyo saamaynta mashruuca.

2. Soo -koobidda Kooban ee Hawlaha Ka -qaybgalka Daneeyeyaashii Hore

Haddii la -tashiyo ama wax -qabadyo shaaca laga qaaday ilaa maanta, oo ay ka mid yihiin shaacinta macluumaadka iyo shirarka aan rasmiga ahayn ama kuwa rasmiga ah/ama la -tashiga, bixiyaan soo -koobidda waxqabadyadaas (oo aan ka badnayn bog badh), macluumaadka la kashifay, iyo halka ay ka sii faahfaahsan yihiin xogtan hore waxqabadyada waa la heli karaa (tusaale ahaan, iskuxir, ama goob jireed, ama la heli karo marka la codsado).

3. Aqoonsiga iyo falanqaynta daneeyayaasha

Aqoonso daneeyayaasha muhiimka ah oo la wargelin doono oo lagala tashan doono mashruuca, oo ay ku jiraan shaqsiyaadka, kooxaha, ama bulshooyinka:

- a. Ay saameeyeen ama ay u badan tahay inuu saameeyo mashruuca (dhinacyada mashruuca saameeyey); iyo
- b. Waxaa laga yaabaa inay dan ka leeyihiin mashruuca (dhinacyada kale ee danaynaya).

Iyada oo ku xidhan dabeecadda iyo baaxadda mashruuca iyo halista iyo saamaynta ay yeelan karto, tusaalooyinka daneeyayaasha kale ee iman kara waxaa ka mid noqon kara mas'uuliyiinta dawladda, ururrada maxalliga ah, NGO -yada, iyo shirkadaha, iyo bulshooyinka ku dhow. Daneeyayaasha waxa kale oo ku jiri kara siyaasiyiin, ururro shaqaale, aqoonyahanno, kooxo diimeed, hay'adaha dawladda ee bulshada iyo deegaanka, iyo warbaahinta.

3.1. Qaybaha waxa yeeloobay

Aqoonso shakhsiyaadka, kooxaha, beelaha degaanka, iyo daneeyayaasha kale ee laga yaabo in mashruucu si toos ah ama si dadban u saameeyo, si togan ama si tabanba. SEP waa inay si gaar ah diiradda u saartaa kuwa sida tooska ah iyo kuwa xun u saameeya hawlaha mashruuca. Khariidaynta aagagga ay saamaynta ku leedahay iyada oo la dhexdhigo bulshooyinka ay dhibaataadu saameysay meel juqraafi ah ayaa kaa caawin karta in la qeexo ama la sifeeyo aagga saamaynta mashruuca. SEP waa inay aqoonsataa dadka kale ee u malaynaya inay saamayn ku yeelan karto, kuwaas oo u baahan doona macluumaad dheeraad ah si loo fahmo xadka saamaynta mashruuca.

3.2. Dhinacyada kale ee danaynaya

Aqoonso daneeyayaal ballaadhan oo laga yaabo inay xiiseeyaan mashruuca sababta oo ah meesha uu ku yaal, u dhowaanshaha khayraadka dabiiciga ah ama kuwa kale, ama waaxda ama dhinacyada mashruuca ku lug leh. Kuwani waxay noqon karaan mas'uuliyiinta dawladda hoose, hoggaamiyeyaasha bulshada, iyo ururada bulshada rayidka ah, gaar ahaan kuwa ka shaqeeya ama la shaqeeya bulshooyinka ay dhibaataadu saameysey. In kasta oo laga yaabo in kooxahani aanay si toos ah u saamayn mashruucu, waxa laga yaabaa inay door ku yeeshaan diyaarinta mashruuca (tusaale ahaan, oggolaanshaha dawladda) ama ay ku dhex jiraan bulshada uu mashruucu saameeyey oo ay qabaan walaac ka ballaadhan qoyskooda.

Intaa waxaa dheer, bulshada rayidka ah iyo ururada aan dawliga ahayn ayaa laga yaabaa inay aqoon qoto dheer u leeyihiin sifooyinka deegaanka iyo bulshada ee aagga mashruuca iyo dadka u dhow, waxayna gacan ka geysan karaan inay door ka qaataan aqoonsiga khataraha, saamaynta ay yeelan karaan, iyo fursadaha Deyn-hayaha inuu tixgeliyo oo wax ka qabto habka qiimaynta. Kooxaha qaar ayaa laga yaabaa inay xiiseeyaan mashruuca sababta oo ah waaxda uu ku jiro (tusaale, macdan -qodis ama daryeel caafimaad), qaar kalena waxay jeclaan karaan inay xog helaan sababtoo ah waxaa la soo jeedinayaa maaliyadda dadweynaha si loo taageero mashruuca. Muhiim ma aha in la aqoonsado sababaha asaasiga ah ee ay dadka ama kooxuhu u rabaan macluumaad ku saabsan mashruuc — haddii xogtu ku jirto meelaha dadweynaha, waa inay u furan tahay cid kasta oo danaynaysa.

3.3. 3.3. Shakhsiyaadka ama kooxaha danyarta ah / nugul

Waxaa si gaar ah muhiim u ah in la fahmo saamaynta mashruuca iyo haddii ay si aan habboonayn ugu dhici karaan shakhsiyaadka ama kooxaha nugul ama kuwa nugul, kuwaas oo inta badan aan lahayn cod ay ku muujiyaan dareenkooda ama fahmaan saamaynta mashruuca. Kuwa soo socda ayaa kaa caawin kara soo bandhigidda hab lagu fahmo aragtida kooxahaan:

- a. Aqoonso shakhsiyaadka ama kooxaha nugul ama danyarta ah iyo xaddidaadaha laga yaabo inay ku leeyihiin ka -qaybgalka iyo/ama fahamka macluumaadka mashruuca ama ka -qaybgalka hannaanka wadatashiga.
- b. Maxaa ka hor istaagi kara shaqsiyaadkaan ama kooxahaan inay ka qeyb qaataan geedi socodka qorshaysan? (Tusaale ahaan, kala duwanaanshaha luqadda, gaadiid la aanta dhacdooyinka, marin u helka goobaha, naafada, faham la'aanta hannaanka wadatashiga).
- c. Sidee ayay caadiyan u helaan macluumaad ku saabsan bulshada, mashaariicda, waxqabadyada?
- d. Ma leeyihiin xadeyn ku saabsan waqtiga maalinta ama goobta wada tashiga dadweynaha?
- e. Waa maxay kaalmada ama ilaha dheeraadka ah ee laga yaabo in loo baahdo si dadkaas loogu suurto geliyo inay ka qaybqaataan hannaanka wada -tashiga? (Tusaalooyinku waxay ku siinayaan turjumaad luqad laga tiro badan yahay, luqadda dhegoolaha, far waaweyn ama macluumaad indhoole; xulashada goobo la heli karo oo loogu talagalay dhacdooyinka; siinta gaadiid loogu talagalay dadka meelaha fog -fog kulanka ugu dhow; yeelashada shirar yar -yar oo diiradda la saarayo halkaas oo daneeyayaasha nugul ay aad ugu raaxaystaan weydiinta su'aalaha ama kor u qaadida walaaca.)
- f. Haddii aysan jirin ururo ka shaqeeya aagga mashruuca oo la shaqeeya kooxaha nugul, sida dadka naafada ah, la xiriir bixiyeyaasha caafimaadka, kuwaas oo laga yaabo inay aad uga warqabaan kooxaha la hayb sooco iyo sida ugu wanaagsan ee loola xiriiri karo.
- g. Waa maxay ka -qaybgalka dhowaan mashruucu la yeeshay daneeyayaasha nugul iyo wakiilladooda?

3.4. 3.4. Soo koobista baahiyaha daneeyayaasha mashruuca

tuusaale ahaan:

Bulshada	Kooxda daneeya	Astaamaha muhiimka ah	Baahida luqadda	Ogeysiiska la doorbiday macnaheedu waa (iimayl, taleefan, gaadiid)	Baahida gaarka ah (helitaanka, daabacaadda weyn, daryeelka ilaha shirarka)
Tuulada A	Waalidiinta leh carruur yaryar	Qiyaastii 180 qoys ayaa ay saameysay; 300 oo carruur ah	Luqadda rasmiga ah	Macluumaad qoran, radio	Daryeelka carruurta ee shirarka - galabtii dambe ayaa doorbiday waqtiga
Tuulada A	Qaxootiga	38 qoys oo fidsan, heerka saboolnimada	Beddelka luqadda	Booqo turjumaan iyo wakiilka bulshada rayidka	Garaafyada, waxbarashada hannaanka

4. 4. Barnaamijka Ka -qaybgalka Daneeyayaasha

4.1. Ujeedada iyo waqtiga barnaamijka ka -qaybgalka daneeyayaasha

Soo koob ujeedooyinka ugu waaweyn ee barnaamijka ka -qaybgalka daneeyaha iyo jadwalka la sii qorsheeyey ee hawlaha ka -qaybgalka daneeyayaasha ee kala duwan: heerar nooc ee ah inta mashruuca noloshiisa oo dhan ay ka dhici doonaan, oo leh xilliyo, iyo go'aanka la qaadanayo kaas oo ay dadku ka qabaan faallooyinkooda iyo

walaacyadooda. Haddii go'aannada shirarka dadweynaha, goobaha, iyo waqtiyada shirarka aan weli la gaarin, bixi xog gaar ah oo ku saabsan sida dadka loogu baraarujin doono fursadaha soo socda ee dib u eegista macluumaadka iyo bixinta aragtidooda. Ku dar ESCP oo qayb ka ah macluumaadka noocaas ah. Mashruucyada qaarkood, SEP kaligeed lagama yaabo inay lagama maarmaan noqoto, oo xubnaheeda waxaa lagu dari karaa ESCP.

4.2. Istaraatiijiyad la soo bandhigay siidaynta macluumaadka

Si kooban u sharax macluumaadka la shaacin doono, qaababka, iyo noocyada hababka loo adeegsan doono in macluumaadkaan loogu gudbiyo mid kasta oo ka mid ah kooxaha daneeyayaasha. Hababka la adeegsaday way kala duwanaan karaan iyadoo loo eegayo dhagaystayaasha la beegsanayo. Tusaale kasta oo warbaahin ah, sheeg magacyada gaarka ah (tusaale ahaan, Daily News iyo The Independent, Radio News 100.6, Channel Channel 44). Xulashada shaacinta - labadaba wargelinta iyo bixinta macluumaadka - waa inay ku salaysnaataa sida dadka inta u dhow mashruuca ay si joogto ah u helaan macluumaad waxaana laga yaabaa inay ku jiraan il xog dhexe oo dan u ah qaranka. Habab kala duwan oo isgaarsiineed waa in la adeegsadaa si loo gaaro inta badan daneeyayaasha. Mashruucu waa inuu soo xushaa kuwa ugu habboon oo leh sabab cad oo ay ku doortaan. Qorshuhu waa inuu ku jiraa bayaan soo dhaweynaya faallooyinka qorshaha hawlgelinta la soo jeediyay iyo talooyinka hagaajinta. Daneeyayaasha fog, waxaa laga yaabaa inay lagama maarmaan noqoto in la siiyo wargeys dheeri ah ama kulan gooni ah, ama dukumiintiyada dheeri ah oo la gelinayo goobaha dadweynaha. Goobaha dadweynaha waxaa ka mid ah:

- a. Wargeysyada, boodhadhka, raadiyaha, telefishanka;
- b. Xarumaha macluumaadka iyo bandhigyada ama bandhigyo kale oo muuqaal ah;
- c. Waraaqaha, waraaqaha, boodhadhka, dukumentiyada kooban ee aan farsamada ahayn iyo warbixinnada;
- d. Waraaqaha rasmiga ah, shirarka;
- e. mareegta, warbaahinta bulshada.

Istaraatiijiyaddu waa inay ku jirtaa habab lagula tashado daneeyayaasha ay saamaysay mashruucu haddii isbeddel weyn lagu sameeyo mashruuca oo keenaya khataro iyo saamayn dheeraad ah. Wadatashiga noocaas ah ka dib, ESCP la cusboonaysiiyay ayaa la shaacin doonaa.

tuusaale ahaan:

Marxaladda mashruuca	Liiska macluumaadka la shaacin doono	Hababka la soo jeediyay	Jadwalka : Goobaha / taariikha	Bartilmaameedka daneeyayaasha	Boqolkiiba ayaa la gaadhay	Masuuliyadaha:
Dhismaha	Qorshaha maamulka taraafikada	Warka Raadiyaha 100.6 kuna nuqul hoolka tuulada Boodh ku yaal sabuuradda wargelinta bulshada	Raadiyaha laba jeer maalin kasta toddobaadyada shaacinta	Tuulada, oo ay ku jiraan dadka lugeeya iyo darawalada	Warka Raadiyaha 100.6 wuxuu gaaraa 60% tuulada Boodh ku yaal sabuuradda wargelinta ayaa gaadhay boqolkiiba kale ee dadweynaha	Sarkaalka Xiriirka Bulshada

4.3. Istaraatiijiyad la soo jeediyay oo wada tashi ah

Si kooban u sharax hababka loo adeegsan doono in lala tashado mid kasta oo ka mid ah kooxaha daneeyayaasha ah. Hababka la adeegsaday way kala duwanaan karaan iyadoo loo eegayo dhagaystayaasha la beegsanayo, tusaale ahaan:

- Waraysiyo lala yeeshay daneeyayaasha iyo ururka ay khusayso
- Sahanno, codbixin, iyo xogwaraysi
- Kulammada dadweynaha, aqoon isweydaarsiyo, iyo/ama kooxaha diiradda la saarayo mowduuc gaar ah
- Hababka ka -qaybgalka
- Hababka kale ee dhaqanka ee wadatashiga iyo go'aan qaadashada.

tuusaale ahaan:

Marxaladda mashruuca	Marxaladda mashruuca	Habka la isticmaalay	Jadwalka: Goobta iyo taariikhaha	Bartilmaameedka daneeyayaasha	Masuuliyadaha
Dhismaha	Bartilmaameedka daneeyayaasha	Masuuliyadaha: Kulan dadweyne	Dugsiga ABC ee hoose Septeembar 4, 3:00 galabnimo Tuulada A Town hall September 8, 5:30 galabnimo.	Waalidiinta iyo carruurta tuulada Bulshada	Sarkaalka Xiriirka Bulshada Injineerka Gaadiidka, Maareeyaha, CLO

4.4. Istaraatiijiyad la soo jeediyay si loogu daro aragtida kooxaha nugul

Sharaxaad ka bixi sida loo raadin doono aragtida kooxaha nugul ama danyarta ah inta lagu guda jiro hawsha wadatashiga. Tallaabooyinke ayaa loo isticmaali doonaa in meesha looga saaro caqabadaha hortaagan ka -qaybgalka? Tan waxaa ku jiri kara habab gooni u ah wadatashiga iyo cabashooyinka, sameynta tallaabooyin u oggolaanaya helitaanka faa'iidooyinka mashruuca, iyo wixii la mid ah.

4.5. Waqtiyada

Bixi macluumaad ku saabsan waqtiyada loogu talagalay wejiyada mashruuca iyo go'aamada muhiimka ah. Sii waqtiyada kama dambaysta ah ee faallooyinka.

4.6 Dib u eegista Faallooyinka

Sharax sida faallooyinka loo soo ururin doono (faallooyin qoraal ah iyo kuwo afka ah) oo dib loo eegi doono, oo ay ka go'an tahay inay dib ugu wargeliyaan daneeyayaasha go'aanka kama dambaysta ah iyo sida kooban ee loo qaatay faallooyinka.

4.7 Wajiyada Mustaqbalka ee Mashruuca

Sharax in dadka lala socodsiin doono marka mashruucu horumaro, oo ay ku jirto ka warbixinta mashruuca bay'ada iyo waxqabadka bulshada iyo hirgelinta qorshaha hawlgelinta daneeyayaasha iyo habka cabashada. Mashaariicdu waa inay ugu yaraan sannad walba u soo sheegaan daneeyayaasha, laakiin badiyaa waxay u soo sheegi doonaan si joogto ah inta lagu jiro xilliyada gaarka ah ee firfircoon, marka ay dadweynuhu la kulmaan saamayn badan ama marka wejiyada la beddelo (tusaale ahaan, warbixinnada saddexda bilood ah inta lagu jiro dhismaha, ka dibna warbixinnada sannadlaha ah inta lagu guda jiro hirgelinta).

5. Khayraadka iyo Mas'uuliyadaha hirgelinta hawlaha ka -qaybgalka daneeyayaasha

5.1. Khayraadka

Tilmaan waxa khayraadka loo qoondeyn doono maareynta iyo hirgelinta Qorshaha Hawlgelinta Daneeyayaasha, gaar ahaan:

- a. Waa maxay dadka masuulka ka ah SEP
- b. Xaqiiji in miisaaniyad ku filan loo qoondeeyay ka qaybgalka daneeyayaasha
- c. Bixi macluumaadka xiriirka haddii dadku qabaan faallooyin ama su'aalo ku saabsan mashruuca ama habka wadatashiga; taas oo ah, lambarka taleefanka, cinwaanka, cinwaanka iimaylka, cinwaanka qofka masuulka ah (magacyada shaqsigay ayaa is beddeli kara).

5.2. Hawlaha maamulka iyo waajibaadka

Sharax sida hawlaha ku lug lahaanshaha daneeyayaasha loogu dari doono nidaamka maareynta mashruuca oo tilmaama shaqaalaha ay u hibeyn doonaan maareynta iyo hirgelinta Qorshaha Ka -qaybgalka Daneeyayaasha:

- a. Yaa mas'uul ka ah fulinta mid kasta oo ka mid ah hawlaha ka -qaybgalka daneeyayaasha iyo maxay yihiin aqoonta kuwa masuulka ah?
- b. Intee in le'eg ayay maamulku ku lug yeelan doonaan ka -qaybgalka daneeyayaasha?
- c. Sidee habka loo diiwaangelin doonaa, loola socon doonaa, loona maamuli doonaa (tusaale ahaan, xog - hayaha daneeyayaasha, diiwaangelinta ballanqaadyada, iyo wixii la mid ah)?

6. HABABKA CABASHADA

Sharax habka dadka mashruucu saameeyay ay ugu soo gudbin karaan cabashooyinka iyo tabashooyinka maamulka mashruuca, iyo sida loo tixgelin doono waxna looga qaban doono:

- a. Ma jiraa hab cabasho oo rasmi ah ama aan rasmi ahayn, oo ma buuxiyaa shuruudaha ESS10? Ma la waafajin karaa mise wax cusub ayaa u baahan in la aasaaso?
- b. Habka cabashadu dhaqan ahaan ma habboon tahay, yacnii, ma loogu talagalay in la tixgeliyo siyaabaha dhaqan ahaan habboon ee loo maareeyo walaaca bulshada? Tusaale ahaan, dhaqammada ay ragga iyo haweenku ku yeeshaan shirar gooni gooni ah, haweeneydu ma u soo bandhigi kartaa walaac haweeneyda habka cabashada mashruuca?
- c. Qaab nooc ee ah ayaa loo isticmaali doonaa si loo diiwaangeliyo cabashooyinka iyo welwelka? Yaa heli doona cabashooyinka dadweynaha? Sidee loo gelayaa oo loola soconayaa?
- d. Waa maxay ballanqaadyada waqtiga la samayn doono si loo aqoonsado loona xalliyo arrimaha? Miyay jiri doontaa xiriir joogto ah oo lala yeesho qofka cabanaya muddadii hawsha oo dhan?
- e. Sidee jiritaanka habka cabashada loo gaarsiin doonaa dhammaan kooxaha daneeyayaasha? Ma loo baahan yahay geedi socodyo gooni ah daneeyayaasha nugul?

- f. Haddii cabashada aan loo arag inay habboon tahay in la baaro, sharraxaad ma la siin doonaa qofka cabanaya sababta aan loo raaci karin?
- g. Ma jiri doontaa hanaan rafcaan haddii qofka cabanaya uusan ku qancin xalka la soo jeediyay ee cabashada? Dhammaan mashaariicda khasab ma aha inay yeeshaan hab rafcaan, laakiin waxaa lagugula talinayaa inaad mid ku darto mashaariic ka adag. Xaaladaha oo dhan, dadka cabanaya waxay u baahan yihiin in loo xaqiijiyo in ay weli haystaan dhammaan xuquuqdoodii sharciga ahayd ee ku hoos jirtay hanaankooda garsoorka qaranka.
- h. Soo -koobidda hirgelinta habka cabashada waa in si jooqto ah loo siiyaa dadweynaha, ka dib marka laga saaro macluumaadka aqoonsiga ee shakhsiyaadka si loo ilaaliyo aqoonsigooda. Intee in le'eg ayay warbixintu geli doontaa aagga dadweynaha si ay u muujiso in hawsha la hirgelinayo?

7. KORMEERKA IYO WARBIKINTA

7.1. Ka -qaybgalka daneeyayaasha hawlaha kormeerka

Mashaariicda qaarkood waxaa ka mid ah doorka dhinacyada saddexaad ee la socodka mashruuca ama saamaynta la xiriirta mashruuca. Qeex qorshe kasta oo ku lug leh daneeyayaasha mashruuca (oo ay ku jiraan bulshooyinka ay saamaysay) ama kormeerayaasha dhinac saddexaad kormeerka saamaynta mashruuca iyo yareynta barnaamijyada. Shuruudaha xulashada dhinacyada saddexaad waa inay caddaadaan. Wixii macluumaad dheeraad ah, fiiri Qoraalka Dhaqanka Wanaagsan ee Bangiga Adduunka ee Kormeerka Qofka Saddexaad.

7.2. Dib ugu soo sheegida kooxaha daneeyayaasha

Sharaxaad ka bixi sida, goorta, iyo meesha natiijooyinka hawlaha ka -qaybgalka daneeyayaasha dib loogu soo sheegi doono labada daneeye ee ay saamaysay iyo kooxaha daneeyayaasha balaaran. Waxaa lagula talinayaa in warbixinahaani ay ku tiirsan yihiin isla ilaha isgaarsiinta ee hore loo isticmaalay si loo ogeysiyo daneeyayaasha. Daneeyayaashu waa inay had iyo jeer xusuusiyaan helitaanka habka cabashada.

LIFAAQA 4: QIIMAYNTA DEEGAANKA IYO BULSHADA, HAY'ADDA DEEGAANKA IYO BULSHADA SYSTEMAND MASUULIYADAHHA MUDAN EE QIIMAYNTA DEEGAANKA IYO BULSHADA, HAY'ADDA DEEGAANKA IYO BULSHADA IYO QORSHAHA HAY'ADDA BULSHADA IYO BULSHADA

1. Deegaanka iyo Qiimaynta Bulshada

Amaahiyuhu wuxuu samayn doonaa qiimeynta deegaanka iyo bulshada si loo qiimeeyo halista deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta mashruuca inta lagu jiro wareegga nolosha mashruuca. Ereyga 'qiimaynta deegaanka iyo bulshada' waa eray guud oo sharraxaya habka falanqaynta iyo qorshaynta uu adeegsado Deyn -hayaha si loo hubiyo saamaynta deegaanka iyo bulshada iyo halista mashruuc in la aqoonsado, laga fogaado, la yareeyo, la yareeyo ama la yareeyo.

Qiimaynta deegaanka iyo bulshada ayaa ah dariiqa koowaad ee lagu hubinayo in mashaariicdu yihiin kuwo deegaan ahaan iyo bulsho ahaanba wanaagsan oo waara waxaana loo isticmaali doonaa in lagu wargeliyo go'aan qaadashada. Qiimaynta deegaanka iyo bulshada waa hab dabacsan, oo adeegsan kara qalab iyo habab kala duwan iyadoo ku xiran faahfaahinta mashruuca iyo duruufaha amaahiyaha.

Qiimaynta deegaanka iyo bulshada ayaa loo samayn doonaa si waafaqsan ESS1, waxayna u tixgelin doontaa, si isku dhafan, dhammaan khuseeya bey'adda iyo saamaynta deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta mashruuca ee khuseeya, oo ay ku jiraan kuwa si gaar ah loogu tilmaamay ESS1-10. Ballaarinta, qoto -dheeraanta, iyo nooca falanqaynta la sameeyay oo qayb ka ah qiimaynta deegaanka iyo bulshada waxay ku xirnaan doontaa nooca iyo baaxadda mashruuca, iyo khataraha deegaanka iyo bulshada ee iman kara iyo saamaynta ka dhalan karta. Amaahiyuhu wuxuu samayn doonaa qiimaynta bay'ada iyo bulshada ee baaxadda iyo heerka faahfaahinta ku habboon khataraha iyo saamaynta iman karta.

Qaabka loo samayn doono qiimaynta deegaanka iyo bulshada iyo arrimaha laga hadlayo ayaa ku kala duwanaan doona mashruuc kasta. Deyn -hayaha ayaa la tashanaya Bangiga si uu u go'aamiyo habka loo adeegsanayo, iyada oo la tixgelinayo hawlo badan, oo ay ka mid yihiin baaxadda, ka -qaybgalka daneeyayaasha, arrimaha suurtagalka ah ee deegaanka iyo bulshada iyo arrimo kasta oo gaar ah oo ay soo jeediyeen Bangiga iyo Deyn -hayaha. Qiimaynta deegaanka iyo bulshada ayaa ka mid noqon doonta oo tixgelin doonta isuduwidda iyo la -tashiga dadka ay khusayso iyo dhinacyada kale ee danaynaya, gaar ahaan marxaladda hore, si loo hubiyo in dhammaan khataraha iyo saamaynta deegaanka iyo bulshada ee suurtagalka ah la ogaan karo waxna laga qaban doono.

Hababka iyo aaladaha kala duwan ee uu adeegsado Deyn -bixiyuhu si uu u fuliyo qiimaynta deegaanka iyo bulshada iyo inuu diiwaangeliyo natiijooyinka qiimayntaas, oo ay ku jiraan tallaabooyinka yaraynta la fulin doono, waxay ka tarjumayaan nooca iyo baaxadda mashruuca. Sida lagu qeexay ESS1, kuwani waxay ku jiri doonaan, sida habboon, isku -darka ama waxyaabaha soo socda:

a. Qiimaynta Saameynta Deegaanka iyo Bulshada (ESIA) Qiimaynta saamaynta bay'ada iyo bulshada (ESIA) waa aalad lagu garto laguna qiimeeyo saamaynta bay'adeed iyo bulsho ee suurtagalka ah ee mashruuca la soo jeediyay, qiimaynta beddelka, iyo naqshadaynta tallaabooyinka yaraynta, maareynta, iyo dabagalka habboon.

b. Hanti dhowrka Deegaanka iyo Bulshadab. Hanti dhowrka Deegaanka iyo Bulshada Hantidhawrka deegaanka iyo bulshada waa aalad lagu go'aamiyo nooca iyo baaxadda dhammaan aagagga iyo arrimaha bulshada ee walaaca laga qabo mashruuc ama waxqabad jira. Hantidhawrku wuxuu aqoonsadaa oo qiil ka dhigaa tallaabooyinka iyo ficillada habboon si loo yareeyo aagagga ay khuseyso, wuxuu qiyaasaa qiimaha tallaabooyinka iyo tallaabooyinka, wuxuuna ku talinayaa jadwalka fulinta. Mashaariicda qaarkood, qiimaynta bay'ada iyo bulshada ayaa laga yaabaa inay ka koobnaato hanti -dhawrka deegaanka ama bulshada oo keliya; xaalado kale, xisaab -xidhku wuxuu qayb ka yahay qiimaynta deegaanka iyo bulshada.

c. Qiimaynta Khatarta ama Khatarta Qiimaynta halista ama halista waa qalab lagu garto, lagu falanqeeyo, laguna xakameeyo khataraha la xiriira joogitaanka agabyada iyo xaaladaha halista ah ee goobta mashruuca. Bangigu wuxuu u baahan yahay qiimeyn halis ah ama qiimeyn mashaariicda ku lug leh waxyaabo guban kara, qarxa, falcelin leh, iyo walxo sun ah marka ay ku jiraan tiro ka sarreysa heerka marinka la cayimay. Mashaariicda qaarkood, qiimaynta bay'ada iyo bulshada ayaa laga yaabaa inay ka koobnaato hanti -dhawrka deegaanka ama bulshada oo keliya; xaalado kale, xisaab -xidhku wuxuu qayb ka yahay qiimaynta deegaanka iyo bulshada.

d. Qiimaynta Saamaynta Isugeynta Qiimaynta Saamaynta Isugeynta waa aalad lagu tixgeliyo saamaynta isugeynta ee mashruuca oo ay weheliso saamaynta ka timi horumarro hore oo kale oo la taaban karo, kuwa hadda jira iyo kuwo macquul ah iyo sidoo kale waxqabadyo aan la sii qorshayn laakiin la saadaalin karo oo ay suurto gelisay mashruuca oo dhici kara goor dambe ama meel kale.

e. Falanqaynta Bulshada iyo Khilaafaadka Falanqaynta bulshada iyo iska-horimaadku waa aalad qiimaysa heerka uu mashruucu (a) uga sii dari karo xiisadaha jira iyo sinnaan la'aanta bulshada dhexdeeda (labadaba bulshooyinka mashruucu saameeyey iyo kuwa u dhexeeya beelahan iyo kuwa kaleba); (b) saamaynta taban ku yeelato degganaanshaha iyo nabadgelyada dadka; (c) ay saamaynta taban ku yeelato xiisadaha jira, iskahorimaadka iyo xasillooni -darrada, gaar ahaan xaaladaha dagaalka, kacdoonka iyo kacdoonnada shacabka.

f. Qorshaha Maaraynta Deegaanka iyo Bulshada (ESMP) Qorshaha maareynta deegaanka iyo bulshada (ESMP) waa aalad si faahfaahsan u leh (a) tallaabooyinka la qaadayo inta lagu guda jiro hirgelinta iyo hawlgalka mashruuca si loo tirtiro ama loo hagaajiyo saamaynta xun ee deegaanka iyo bulshada, ama loo yareeyo heerar la aqbali karo; iyo (b) tallaabooyinka loo baahan yahay si loo hirgeliyo tallaabooyinkan.

g. Qaab -dhismeedka Maaraynta Deegaanka iyo Bulshada (ESMF) Qaab -dhismeedka maareynta deegaanka iyo bulshada (ESMF) waa aalad baarta halista iyo saamaynta marka mashruuc ka kooban yahay barnaamij iyo/ama taxane mashaariic hoosaad, oo aan la go'aamin karin halista iyo saamaynta ilaa barnaamijka ama faahfaahinta mashruuca hoose la aqoonsado. ESMF -ku wuxuu dejiyaa mabaadii'da, xeerarka, tilmaamaha iyo habraacyada si loo qiimeeyo halista iyo saamaynta deegaanka iyo bulshada. Waxay ka kooban tahay tallaabooyin iyo qorshayaal lagu yaraynayo, lagu yaraynayo iyo/ama lagu meel marinayo khataraha iyo saamaynta xun, qodobbada qiyaasta iyo miisaaniyadda kharashyada tallaabooyinkaas, iyo macluumaadka wakaaladda ama wakaaladaha mas'uulka ka ah wax ka qabashada khataraha iyo saamaynta mashruuca, oo ay ku jirto awooddeeda maaraynta halista iyo saamaynta deegaanka iyo bulshada. Waxaa ku jira macluumaad ku filan aagga la filayo in la hoos geeyo mashaariicda hoose, oo ay ku jiraan wax kasta oo baylah u ah bay'ada iyo arrimaha bulshada ee aagga; iyo saamaynta iman karta ee dhici karta iyo tallaabooyinka yaraynta ee la filayo in la isticmaalo.

Tilmaamaha gaarka ah ee mashruuca ayaa laga yaabaa inay u baahan tahay Deyn -bixiyuhu inuu adeegsado habab iyo qalab gaar ah oo lagu qiimeeyo, sida Qorshaha Dib -u -dejinta, Qorshaha Dib -u -Celinta Hab -nololeedka, Qorshaha Dadka Asaliga ah, Qorshaha Wax -qabadka Kala -duwanaanshaha, Qorshaha Maareynta Hidaha Dhaqanka, iyo qorshayaasha kale sida lagu heshiiyey Bangiga.

Amaahiyayaashu waa inay bilaabaan qiimaynta bay'ada iyo bulshada sida ugu dhaqsaha badan ee mashruuca. Amaahiyayaashu waxay la tashan doonaan Bangiga sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah, sidaa darteed qiimaynta deegaanka iyo bulshada waxaa loo qaabeeyey bilowgii si loo buuxiyo shuruudaha ESS -yada.

2. Nidaamka Maaraynta Deegaanka iyo Bulshada

Siyaasada Bulshada iyo Degaanka

Siyaasadda deegaanka iyo bulshada ee FI waxaa ansixin doona maamulka sare ee FI waxaana ku jiri doona ballanqaadyo urur, ujeedooyin, iyo cabbirro la xiriira maareynta halista deegaanka iyo bulshada ee FI. Siyaasaddu waxay si cad u sheegi doontaa shuruudaha lagu dabaqi karo mashaariicda FI, waxaana ku jiri doona kuwa soo socda:

- a) Dhammaan mashaariicda FI waxaa loo diyaarin doonaa oo loo hirgelin doonaa si waafaqsan shuruudaha iyo xeerarka deegaanka iyo bulshada ee khuseeya deegaanka;
- b) Dhammaan mashaariicda FI waxaa laga baari doonaa ka -reebitaannada heshiiska sharciga ah;
- c) Dhammaan mashaariicda FI waxaa laga baari doonaa ka -reebitaannada heshiiska sharciga ah;
- d) Dhammaan mashaariicda FI oo ku lug leh dib -u -dejin (haddii aysan ahayn halista ama saamaynta dib -u -dejintani ay yar tahay), khataraha xun ama saamaynta ku yeelan kara Dadka Asaliga ah ama halis weyn ama saamayn ku leh deegaanka, caafimaadka bulshada iyo nabadgelyada, xaaladaha shaqada iyo shaqada, kala duwanaanshaha noolaha ama hiddaha dalbo shuruudaha khuseeya ESS -yada.

Nidaamyada deegaanka iyo bulshada.

FI wuxuu dejin doonaa oo ilaalin doonaa nidaamyada deegaanka iyo bulshada ee si cad loo qeexay kuwaas oo ka tarjumaya oo hirgelinaya Siyaasadda Deegaanka iyo Bulshada ee FI. Habraacyadu waxay u dhigmi doonaan nooca FI iyo heerka halista deegaanka iyo bulshada ee iman kara iyo saamaynta la xidhiidha mashaariicda FI.

Hababka deegaanka iyo bulshada ee FI waxaa ku jiri doona tallaabooyin lagu:

- a) Baadh dhammaan mashaariicda FI ee ka -reebitaan kasta ee heshiiska sharciga ah;
- b) Screen, review and categorize the FI subprojects according to their potential environmental and social risks and impacts;
- c) Waxay u baahan tahay in dhammaan mashaariicda FI la qiimeeyo, la diyaariyo oo la hirgeliyo si loo waafajiyo sharciga qaranka iyo, marka lagu daro, halka mashruuca FI uu ku lug leeyahay dib -u -dejin (haddii halista ama saamaynta dib -u -dejintani ay yar tahay), khataraha xun ama saamaynta ku yeelan kara Dadka Asaliga ah ama khataraha waaweyn ama saamaynta bay'ada, caafimaadka iyo badbaadada bulshada, shaqada iyo xaaladaha shaqada, kala duwanaanshaha noolaha ama hiddaha dhaqanka, shuruudaha khuseeya ESSs ayaa la dabaqaa;
- d) Xaqiiji in tallaabooyinka loo baahan yahay si loo qanciyo shuruudaha (c) kor ku xusan lagu qeexay heshiiska sharciga ah ee u dhexeeya FI iyo deyn-hayaha;

- e) La soco oo ilaali oo si joogto ah u cusboonaysii macluumaadka deegaanka iyo bulshada ee mashaariicda FI;
- f) Haddii astaanta halista mashruuc -hoosaadka FI ay si aad ah u kordhayso, dalbo shuruudaha khuseeya ESSs12 oo si habboon u diiwaangeli kuwan; iyo
- g) La soco khatarta deegaanka iyo bulshada ee faylalka FI.

Awoodda abaabulka iyo kartida

FI wuxuu horumarin doonaa oo ilaalin doonaa kartida urureed iyo kartida fulinta ESMS oo leh doorar iyo mas'uuliyado si cad loo qeexay. FI wuxuu u magacaabi doonaa wakiil ka tirsan maamulka sare ee FI si uu u yeesho la xisaabtan guud oo ku aaddan waxqabadka deegaanka iyo bulshada ee mashaariicda FI iyo ilaha lagama maarmaanka u ah taageeridda hirgelintaas.

Kormeerka iyo ka warbixinta

FI wuxuu la socon doonaa waxqabadka deegaanka iyo bulshada ee mashaariicda FI si waafaqsan halista iyo saamaynta mashaariicda FI, wuxuuna siiyaa warbixinnada horumarka joogtada ah maamulka sare ee FI. FI wuxuu u gudbin doonaa Baanka Sanadlaha ah Warbixinnada Bay'ada iyo Bulshada ee ku saabsan hirgelinta ESMS, oo ay ku jiraan habsocodyada deegaanka iyo bulshada iyo waxqabadka deegaanka iyo bulshada ee faylalka ay ka kooban yihiin mashaariicda FI. The annual report will include details of how the requirements of this ESS are being met, the nature of the FI subprojects financed through the project, and the overall portfolio risk, profiled by sector.

3. Tasmada tilmaanta ESIA

Halka lagu diyaariyo qiimaynta saamaynta deegaanka iyo bulshada oo qayb ka ah qiimaynta deegaanka iyo bulshada, waxaa ku jiri doona kuwa soo socda:

(a) Soo koobid Fulineed

- Wuxuu si toos ah uga hadlayaa natiijooyin la taaban karo iyo tallaabooyin lagu taliyay.

(b) Qaab -dhismeedka Sharciga iyo Hay'adaha

- Waxay falanqeeyaan qaab dhismeedka sharciga iyo hay'adaha ee mashruuca, kaas oo lagu fulinayo qiimaynta deegaanka iyo bulshada, oo ay ku jiraan arrimaha lagu qeexay ESS1¹.
- Wuxuu isbarbar dhigayaa qaab -dhismeedka deegaanka iyo bulshada ee Deyn -hayaha iyo ESS -yada wuxuuna tilmaamayaa farqiga u dhexeeya.
- Wuxuu aqoonsadaa oo qiimeeyaa shuruudaha bay'ada iyo arrimaha bulshada ee maalgeliye kasta.

(c) Sharaxaada Mashruuca

¹ ESS1, waxay sheegaysaa in qiimaynta deegaanka iyo bulshada ay si habboon ugu tixgeliso dhammaan arrimaha khuseeya mashruuca, oo ay ku jiraan:: (a) Qaab -dhismeedka siyaasadeed ee dalka lagu dabaqi karo, sharciyada iyo qawaaniinta qaranka, iyo kartida hay'adeed (oo ay ku jirto hirgelinta) ee la xiriirta arrimaha deegaanka iyo arrimaha bulshada; kala duwanaanshaha xaaladaha dalka iyo macnaha mashruuca; deegaanka deegaanka ama barashada bulshada; qorshe hawleedka deegaanka ama bulshada ee qaranka; iyo waajibaadka dalka oo si toos ah loogu dabaqi karo mashruuca iyada oo la raacayo heshiisyada iyo heshiisyada caalamiga ah ee khuseeya; (b) shuruudaha lagu dabaqi karo ee hoos yimaada ESS -yada;

- Wuxuu si sax ah u qeexayaa mashruuca la soo jeediyay iyo juqraafi ahaan, deegaan ahaan, bulsho ahaan, iyo macnaha ku meelgaarka ah, oo ay ku jiraan maalgelin kasta oo laga yaabo in loo baahdo (tusaale, dhuumaha u go'an, waddooyinka gala, korontada, sahayda biyaha, guryaha, iyo alaabta ceyriinka ah iyo tas -hiilaadka kaydinta alaabta) , iyo sidoo kale alaab -qeybiyeyaasha koowaad ee mashruuca.
- Iyadoo la tixgelinayo faahfaahinta mashruuca, waxay muujineysaa baahida loo qabo qorshe kasta si loo buuxiyo shuruudaha ESS1 illaa 10.
- Waxaa ku jira khariidad faahfaahsan oo ku filan, oo muujinaysa goobta mashruuca iyo aagga laga yaabo inay saamayso saamaynta tooska ah, aan tooska ahayn, iyo isugeynta mashruuca.

(d) Xogta Aasaasiga ah

- Waxay si faahfaahsan u dejineysaa xogta asaasiga ah ee la xiriirta go'aannada ku saabsan goobta mashruuca, naqshadeynta, hawlgalka, ama tallaabooyinka yareynta. Tani waa inay ku jirtaa dood ku saabsan saxnimada, isku halaynta, iyo ilaha xogta iyo sidoo kale macluumaadka ku saabsan taariikhaha ku xeeran aqoonsiga mashruuca, qorshaynta iyo hirgelinta.
- Wuxuu aqoonsadaa oo qiyaasaa baaxadda iyo tayada xogta la heli karo, dulduleelada xogta muhiimka ah, iyo hubin la'aanta la xiriirta saadaasha.
- Iyada oo ku saleysan xogta hadda jirta, waxay qiimeysaa baaxadda aagga la baran doono waxayna sharraxaysaa xaaladaha jireed, bayooloji, iyo dhaqan -dhaqaale ee khuseeya, oo ay ku jiraan is -beddel kasta oo la filayo ka hor inta uusan mashruucu bilaaban.
- Wuxuu tixgeliyaa hawlaha horumarineed ee hadda jira iyo kuwa la soo jeediyay ee ka jira aagga mashruuca laakiin aan toos ugu xirnayn mashruuca.

(e) Halista iyo Saamaynta Deegaanka iyo Bulshada

- Wuxuu tixgelinayaa dhammaan khataraha deegaanka iyo bulshada ee khuseeya iyo saamaynta mashruuca. Tan waxaa ku jiri doona khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta si gaar ah loogu tilmaamay ESS2–8, iyo khataro kasta oo deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta ka dhalata dabeecadda gaarka ah iyo macnaha mashruuca, oo ay ku jiraan khataraha iyo saamaynta lagu tilmaamay ESS1.

(f) Tallaabooyinka Yaraynta

- Wuxuu aqoonsadaa tallaabooyinka yaraynta iyo saamaynta taban ee hadhay ee muhiimka ah ee aan la yarayn karin, ilaa inta suurtagal ah, wuxuu qiimeeyaa aqbalaadda saamaynta taban ee hadhay.
- Wuxuu tilmaamaa tallaabooyin kala duwan si aanay saamaynta xun ugu dhicin kuwa danyarta ah ama kuwa nugul.
- Wuxuu qiimeeyaa suuragalnimada yareynta saamaynta deegaanka iyo bulshada; raasumaalka iyo kharashyada soo noqnoqda ee tallaabooyinka yaraynta la soo jeediyay, iyo ku habboonaanshahooda xaaladaha deegaanka; iyo tababarka hay'adaha, iyo shuruudaha dabagalka ee tallaabooyinka yaraynta la soo jeediyay.
- Wuxuu qeexayaa arrimaha aan u baahnayn taxaddar dheeraad ah, isagoo saldhig u ah go'aankan.

(g) Falanqaynta Beddelka

- Si nidaamsan u barbardhigayo beddellada suurtagalka ah ee goobta mashruuca la soo jeediyay, farsamada, naqshadeynta, iyo hawlgalka - oo ay ku jirto xaaladda “mashruuc la'aan” - marka la eego saamaynta ay ku yeelan karaan deegaanka iyo bulshada.

- Wuxuu qiimeeyaa suuragalnimada yareynta saamaynta deegaanka iyo bulshada; raasumaalka iyo kharashyada soo noqnoqda ee tallaabooyinka yaraynta la soo jeediyay, iyo ku habboonaanshahooda xaaladaha deegaanka; iyo tababarka hay'adaha, iyo shuruudaha dabagalka ee tallaabooyinka yaraynta la soo jeediyay.
- Mid kasta oo beddelka ah, wuxuu qiyaasayaa saamaynta bay'ada iyo bulshada inta ay suurtoagal tahay, wuxuuna ku xiraa qiyamka dhaqaalaha halka ay suurtoagal tahay.

(h) Tallaabooyinka Naqshadda

- Dejinaya asaaska xulashada naqshadda mashruuca gaarka ah ee la soo jeediyay oo qeexaya EHS -yada khuseeya ama haddii ESHG -yada la go'aamiyay in aan la adeegsan karin, waxay qiil ka dhigaysaa heerarka soo -saarka qiiqa iyo hababka ka -hortagga wasakhaynta iyo yareynta ee waafaqsan GIIP.

(i) Tallaabooyinka iyo Tallaabooyinka Muhiimka u ah Qorshaha Ballan -qaadka Deegaanka iyo Bulshada (ESCP)

- Wuxuu soo koobayaa tallaabooyinka iyo tallaabooyinka muhiimka ah iyo waqtiga loo baahan yahay mashruuca si loo buuxiyo shuruudaha ESS -yada. Tan waxaa loo adeegsan doonaa horumarinta Qorshaha Ballanqaadka Deegaanka iyo Bulshada (ESCP).

(j) Lifaayada

- Liiska shaqsiyaadka ama ururada diyaariyey ama ku darsaday qiimeynta deegaanka iyo bulshada.
- Tixraacyo - dejinta agabka qoran ee la daabacay iyo kuwa aan la daabicin labadaba, ee la adeegsaday.
- Diiwaanka kulamada, la -tashiyada iyo sahaminta lala yeesho daneeyayaasha, oo ay ku jiraan kuwa dadka ay saameeyeen iyo dhinacyada kale ee danaynaya. Diiwaanka ayaa qeexaya hababka ka -qaybgalka daneeyayaasha ee loo isticmaalay in lagu helo aragtida dadka ay saamaysay iyo dhinacyada kale ee danaynaya.
- Miisaska soo bandhigaya xogta khuseysa ee lagu tilmaamay ama lagu soo koobay qoraalka ugu weyn.
- Liiska warbixinnada ama qorshayaasha la xiriira.

4. Tilmaamaha tilmaamaya ee hantidhawrka deegaanka iyo bulshada

Ujeeddada hanti -dhowrku waa in la aqoonsado arrimaha muhiimka u ah deegaanka iyo bulshada ee mashruuca ama waxqabadyada jira, lana qiimeeyo xaaladda ay hadda ku sugan yihiin, gaar ahaan marka la eego buuxinta shuruudaha ESS -yada.

Soo koobid Fulineed

- Wuxuu si toos ah uga hadlayaa natiijooyin la taaban karo wuxuuna dejinayaa tallaabooyin lagu taliyay iyo tallaabooyin iyo waqtiyo go'an.

(b) Qaab -dhismeedka Sharciga iyo Hay'adaha

- Waxay falanqeeyaan qaab -dhismeedka sharciga iyo hay'adeed ee mashruuca ama waxqabadyada jira, oo ay ku jiraan arrimaha lagu qeexay ESS1 iyo (hadday khuseyso) wixii shuruudo deegaan iyo bulsheed ee khuseeya ee maal -galiyayaasha jira.

(c) Sharaxaada Mashruuca

- Si sax ah u qeexaya mashruuca ama waxqabadyada jira, iyo juqraafi ahaan, deegaan ahaan, bulsho ahaan, iyo macnaha ku meelgaarka ah iyo Xarumo kasta oo la Xiriira.
- Wuxuu tilmaamayaa jiritaanka qorshe kasta oo hore loo diyaariyey si wax looga qabto khataraha gaarka ah ee deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta (tusaale, helitaanka dhulka ama qorshaha dib -u -dejinta, qorshaha hidaha dhaqanka, qorshaha noolaha).
- Waxaa ku jira khariidad faahfaahsan oo ku filan, oo muujinaysa goobta mashruuca ama hawlaha jira iyo goobta la soo jeediyay ee mashruuca la soo jeediyay.

(d) Arrimaha Deegaanka iyo Bulshada ee la xidhiidha Mashruuca ama Hawlaha jira

- Dib -u -eegistu waxay tixgelin doontaa khataraha iyo saamaynta muhiimka ah ee la xidhiidha mashruuca ama hawlaha jira. Tani waxay dabooli doontaa halista iyo saamaynta lagu tilmaamay ESS -yada 1-10, sida ku habboon mashruuca ama waxqabadyada jira. Hantidhawrku wuxuu kaloo dib -u -eegi doonaa arrimaha aysan daboolin ESS -yada, illaa ay ka matalaan khataraha iyo saamaynta muhiimka ah ee duruufaha mashruuca.

(e) Falanqaynta Deegaanka iyo Bulshada

- Hantidhawrku wuxuu kaloo qiimeyn doonaa (i) saamaynta ay yeelan karto mashruuca la soo jeediyay (iyadoo la tixgelinayo waxyaabihii ka soo baxay hantidhawrka marka la eego mashruuca ama hawlaha jira); iyo (ii) kartida mashruuca la soo jeediyay si uu u buuxiyo shuruudaha ESS -yada.

(f) Tallaabooyinka Deegaanka iyo Bulshada ee la soo jeediyay

- Iyada oo ku saleysan natiijooyinka ka soo baxay xisaabinta, qaybtan ayaa dejin doonta tallaabooyinka la soo jeediyay si wax looga qabto natiijooyinka noocaas ah. Tallaabooyinkan waxaa lagu dari doonaa Qorshaha Ballan -qaadka Deegaanka iyo Bulshada (ESCP) ee Mashruuca la soo jeediyay. Tallaabooyinka sida caadiga ah lagu daboolay qaybtan waxaa ka mid ah kuwa soo socda:
 - tallaabooyin gaar ah oo loo baahan yahay si loo buuxiyo shuruudaha ESS -yada;
 - tallaabooyinka iyo ficillada sixitaanka si loo yareeyo halista deegaanka iyo/ama halista bulshada iyo saamaynta la xiriirta mashruuca ama waxqabadyada jira;
 - tallaabooyinka lagaga fogaado ama lagu yareeyo wax kasta oo ka dhalan kara khataraha deegaanka iyo bulshada ama saamaynta la xidhiidha mashruuca la soo jeediyay.

5. Tasmada tilmaanta ESMP

ESMP waxay ka kooban tahay go'aaminta yaraynta, dabagalka, iyo tallaabooyinka hay'adeed ee la qaadayo inta lagu jiro hirgelinta iyo hawlgalka mashruuca si loo tirtiro khataraha iyo saamaynta bey'adeed ee bulshada iyo saamaynta, dib -u -dhigga, ama loo yareeyo heerar la aqbali karo. ESMP sidoo kale waxaa ku jira tallaabooyinka iyo tallaabooyinka loo baahan yahay si loo hirgeliyo tallaabooyinkan. Amaahiyuhu wuxuu (a) tilmaami doonaa jawaabaha la diyaariyey ee waxyeellooyinka ka iman kara; (b) go'aamiso shuruudaha looga baahan yahay si loo

hubiyo in jawaabahaas loo sameeyey si wax ku ool ah iyo waqti habboon; iyo (c) qeexaa hababka lagu buuxiyo shuruudahaas.

Iyada oo ku xidhan mashruuca, ESMP waxaa loo diyaarin karaa sidii dokumenti keligiis ah.² Ama waxa laga yaabaa in si toos ah loogu daro ESCP Nuxurka ESMP waxaa ku jiri doona kuwa soo socda:

(a) Dhimis

- ESMP waxay tilmaamaysaa tallaabooyinka iyo tallaabooyinka si waafaqsan kala -sarraynta yaraynta oo yaraynaysa saamaynta deegaanka iyo bulshada ee laga yaabo inay ku yeelato heerar la aqbali karo. Qorshaha waxaa ku jiri doona tallaabooyin magdhow ah, haddii lagu dabaqi karo. Gaar ahaan, ESMP:
 - i. tilmaamaya oo soo koobaya dhammaan saamaynta la filayo ee deegaanka iyo bulshada (oo ay ku jiraan kuwa ku lug leh dadka asaliga ah ama dib -u -dejinta aan qasabka ahayn);
 - ii. sharaxaya — oo leh faahfaahin farsamo — cabbir kasta oo yaraynta ah, oo ay ku jirto nooca saamaynta ay la xiriirto iyo xaaladaha loo baahan yahay (tusaale ahaan, si joogto ah ama haddii ay timaado dhacdooyin), oo ay weheliyaan naqshado, sharraxaad qalab, iyo habraacyada hawlgalka, sida ku habboon;
 - iii. qiyaasayaa saamaynta kasta oo deegaanka iyo bulshada ku yeelan karta tallaabooyinkan; iyo
 - iv. wuxuu tixgelinayaa, oo waafaqsan yahay, qorshooyinka kale ee yareynta mashruuca (sida, dib -u -dejinta aan qasabka ahayn, dadka asaliga ah, ama dhaxalka dhaqanka).

(b) Kormeerka

- ESMP waxay tilmaamaysaa ujeedooyinka la socoshada waxayna tilmaamaysaa nooca kormeerka, iyadoo xiriir la leh saamaynta lagu qiimeeyay qiimeynta deegaanka iyo bulshada iyo tallaabooyinka yareynta ee lagu qeexay ESMP.³ Gaar ahaan, qaybta dabagalka ee ESMP waxay bixisaa (a) sharraxaad gaar ah, iyo faahfaahinta farsamo, tallaabooyinka la socodka, oo ay ku jiraan cabbirrada la cabbirayo, hababka la adeegsanayo, goobaha muunad -qaadista, inta jeer ee cabbiraadda, xadadka ogaanshaha (halka ay habboon tahay), iyo qeexidda xuduudda tilmaamaysa baahida loo qabo tallaabooyinka sixitaanka; iyo (b) dabagalka iyo habraacyada warbixinta si (i) loo hubiyo in goor hore la ogaado xaaladaha u baahan tallaabooyin khafiifin gaar ah, iyo (ii) la siiyo macluumaad ku saabsan horumarka iyo natiijoyinka yareynta.

(c) Kabcinta Awoodda iyo Tababarka

- Si loo taageero hirgelinta waqtiga iyo wax ku oolka ah ee qaybaha mashruuca deegaanka iyo bulshada iyo tallaabooyinka yaraynta, ESMP waxay ka qaadanaysaa qiimeynta deegaanka iyo bulshada ee jiritaanka, doorka, iyo kartida dhinacyada mas'uulka ka ah goobta ama heerka wakaaladda iyo wasaaradda.
- Gaar ahaan, ESMP waxay bixisaa sharraxaad gaar ah oo ku saabsan qaban -qaabada hay'adeed, oo lagu aqoonsanayo cidda mas'uul ka ah fulinta tallaabooyinka yaraynta iyo dabagalka (tusaale ahaan, hawlgalka, kormeerka, fulinta, la socodka fulinta, tallaabada sixitaanka, maalgelinta, warbixinta, iyo tababarka shaqaalaha).

² Tani waxaa laga yaabaa inay si gaar ah ugu habboon tahay halka uu Deyn -bixiyuhu ku hawlan yahay qandaraaslayaal, ESMP -na wuxuu dejiyaa shuruudaha ay raacayaan qandaraaslayaashu.. Xaaladdan oo kale ESMP waa in lagu daraa qayb ka mid ah heshiiska u dhexeeya Deyn -hayaha iyo qandaraaslaha, oo ay weheliyaan qodobo dabagal iyo fulin habboon.

- Si loo xoojiyo kartida maareynta deegaanka iyo bulshada ee hay'adaha mas'uulka ka ah hirgelinta, ESMP waxay ku talineysaa in la sameeyo ama la ballaariyo dhinacyada mas'uulka ka ah, tababbarka shaqaalaha iyo tallaabooyin kasta oo dheeri ah oo laga yaabo inay lagama maarmaan noqoto si loo taageero hirgelinta tallaabooyinka yareynta iyo talooyinka kale ee qiimeynta deegaanka iyo bulshada.

(d) Jadwalka Fulinta iyo Qiyaasta Kharashka

- Dhammaan saddexda dhinac (yareynta, kormeerka, iyo kobcinta awoodda), ESMP waxay siisaa (a) jadwalka hirgelinta tallaabooyinka ay tahay in la fuliyo iyada oo qayb ka ah mashruuca, oo tusaya wejiga iyo isku -duwidda qorshayaasha fulinta mashruuca; iyo (b) raasumaalka iyo qiyaasaha kharashka soo noqnoqda iyo ilaha dhaqaalaha lagu fulinayo ESMP. Tirooyinkan ayaa sidoo kale lagu daray jadwalka qiimaha mashruuca.

(e) Isdhexgalka ESMP iyo Mashruuca

- Go'aanka amaahiyaha ee ah in la sii wado mashruuc, iyo go'aanka Bangiga ee lagu taageerayo, waxaa lagu saleeyay qayb ahaan filashada ah in ESMP (ama kaligeed istaagto ama lagu daro ESCP) si hufan loo fulin doono. Sidaa darteed, mid kasta oo ka mid ah tallaabooyinka iyo tallaabooyinka la fulin doono ayaa si cad loo qeexi doonaa, oo ay ku jiraan tallaabooyinka yaraynta iyo dabagalka iyo falalka iyo mas'uuliyadaha hay'adeed ee la xiriira mid kasta, iyo kharashaadka sidaas lagu yeelanayo ayaa lagu dari doonaa qorsheynta guud ee mashruuca, miisaaniyadda, iyo hirgelinta.

LIFAAQA 5: QAAB -DHISKA SIYAASADDA DIB -U -CELINTA TILMAANTA

ESS5 waxay aqoonsan tahay in lahaanshaha dhulka la xiriira mashruuca iyo xaddidaadda isticmaalka dhulka ay yeelan karaansaamayn xun ku yeelato bulshooyinka iyo dadka. Haysashada dhulka la xiriirta mashruuca ama xaddidaadda isticmaalka dhulka waxay sababi kartaa barakac jireed (dib-u-dejin, luminta dhul la deggan yahay ama lumis hoy), barakac dhaqaale (lumis dhul, hanti ama helitaan hanti, taasoo horseedaysa luminta ilaha dakhliga ama qaabab kale hab -nololeedka), ama labadaba. Ereyga “dib -u -dejin aan ikhtiyaar ahayn” waxaa loola jeedaa saameyntan. Dib -u -dejinta waxaa loo tixgeliyaa ikhtiyaari marka dadka ama bulshooyinka ay saameeyeen aysan xaq u lahayn inay diidaan helitaanka dhulka ama xayiraadaha isticmaalka dhulka ee keena barakaca.

1. Ujeedooyinka

Ujeedooyinku waa:

- a. Si looga fogaado dib -u -dejin aan qasab ahayn ama, marka laga fursan waayo, la yareeyo dib -u -dejinta aan qasabka ahayn adiga oo sahaminaya qaabab kale oo naqshadda mashruuca ah.
- b. Si looga fogaado in qasab guriga looga saaro.
- c. Si loo yareeyo saamaynta bulsho iyo dhaqaale ee lama huraanka ah ee ka iman karta helitaanka dhulka ama xayiraadda isticmaalka dhulka iyadoo: (a) bixinta magdhaw waqtigeedii ku lumay hantidii qiimaha beddelka iyo (b) ka caawinta dadka barokacay dadaalkooda ku aaddan hagaajinta, ama ugu yaraan soo celinta hab-nololeedyada iyo heerarka nololaha, marka la eego dhab ahaan, ilaa heerarka barokaca ka hor ama heerarka jira ka hor bilowga hirgelinta mashruuca, hadba kii sarreeya.
- d. Si loo hagaajiyo xaaladaha nololeed ee dadka saboolka ah ama nugul ee jidh ahaan u barokacay, iyada oo la siinayo guryo ku filan, helitaanka adeegyada iyo tas -hiilaadka, iyo sugidda muddada.
- e. In la abuurto lana fuliyo hawlaha dib -u -dejinta sidii barnaamijyo horumarineed oo waara, iyadoo la siinayo ilo maalgashi oo ku filan si ay dadka barokacay u suurto gasho inay si toos ah uga faa'iidaystaan mashruuca, maaddaama dabeecadda mashruuca ay suurto gal tahay.
- f. Si loo hubiyo in hawlaha dib -u -dejinta la qorsheeyey oo la hirgeliyey iyada oo si habboon loo kashifay macluumaadka, la -talin macno leh, iyo ka -qaybgalka xog -ogaalka ah ee kuwa ay khusayso.

2. Baaxadda Codsiga

Hirgelinta ESS5 waxaa la aasaasay inta lagu guda jiro qiimeynta deegaanka iyo bulshada ee lagu qeexay ESS1. ESS -kan wuxuu quseeyaa barakac jidheed iyo dhaqaale oo joogto ah ama ku meelgaar ah oo ka dhasha noocyada soo socda ee helitaanka dhulka ama xayiraadaha isticmaalka dhulka ee la sameeyay ama lagu soo rogay hirgelinta mashruuca:

- a. Xuquuqda dhulka ama xuquuqda isticmaalka dhulka ee la helay ama la xaddiday iyada oo lala wareegayo ama hababka kale ee khasabka ah si waafaqsan sharciga qaranka;
- b. Xuquuqda dhulka ama xuquuqda adeegsiga dhulka ee la helay ama la xaddiday iyada oo laga wada xaajooday milkiileyaasha hantida ama kuwa leh xuquuqda sharciga ee dhulka, haddii ku guuldareysiga in la gaaro dejinta ay ka dhalan lahayd la wareegid ama nidaamyo kale oo khasab ah;

- c. Xaddidaadda isticmaalka dhulka iyo helidda kheyraadka dabiiciga ah ee sababa in beel ama kooxo ka tirsan bulshada dhexdeeda ay lumiyaan adeegsiga kheyraadka halka ay ku leeyihiin muddadii dhaqanka ama caadada, ama xuquuqda adeegsiga la garan karo. Tan waxaa ku jiri kara xaalado meelaha sharci ahaan loo qoondeeyey ee la ilaaliyo, kaymaha, aagagga kala -duwanaanta ama aagagga wax -ka -qabadka ee la aasaasay mashruuca;
- d. Dib-u-dejinta dadka aan lahayn xuquuqda adeegsiga rasmiga ah, dhaqanka ah, ama la garan karo, ee deggan ama isticmaalaya dhulka kahor mashruuca taariikhda goynta gaarka ah;
- e. Barakaca dadka oo ka dhashay saamaynta mashruuca oo ka dhigaysa dhulkooda mid aan la isticmaali karin ama aan la geli karin;
- f. Xaddididda helitaanka dhulka ama adeegsiga kheyraadka kale oo ay ku jiraan hantida la wadaago iyo kheyraadka dabiiciga ah sida kheyraadka badda iyo biyaha, alwaaxyada iyo wax-soo-saarka kaynta, biyaha macaan, dhirta daawada, ugaarsiga iyo ururinta dhulka iyo daaqa iyo goosashada;
- g. Xuquuqda dhulka ama sheegashada dhulka, ama kheyraadka ay ka tanaasuleen shaqsiyaad ama beelo iyaga oo aan bixin magdhow buuxa; iyo
- h. Xaddidaadda iibsiga dhulka ama isticmaalka dhulka ee jiray mashruuca ka hor, laakiin la qabtay ama la bilaabay iyada oo la sugayo, ama loo diyaargaroobayo, mashruuca.

ESS-kani ma khuseeyo saamaynta dakhliga ama hab -nololeedka ee aan ahayn natiijada tooska ah ee iibsiga dhulka ama xaddidaadda isticmaalka dhulka ee mashruucu soo rogay. Saameynta noocaas ah waxaa wax looga qaban doonaa si waafaqsan ESS1.

3. Shuruudo

3.1 Guud

Qoondaynta u -qalmitaanka

Dadka ay khuseeyso waxaa loo kala saari karaa inay yihiin shaqsiyaad: (a) Yaa leh xuquuq sharci oo rasmi ah oo ku aaddan dhulka ama hantida; (b) Kuwa aan lahayn xuquuq sharci oo rasmi ah oo ku aaddan dhulka ama hantida, laakiin leh sheegasho dhul ama hanti la aqoonsan yahay ama la aqoonsan karo marka loo eego sharciga qaranka; ama (c) Kuwa aan lahayn xuquuq sharci oo la garan karo ama sheegasho dhulka ama hantida ay haystaan ama adeegsadaan.

Naqshadeynta mashruuca

Amaahiyuhu wuxuu muujin doonaa in si aan ikhtiyaar ahayn u helidda dhulka ama xaddidnaanta isticmaalka dhulka ay ku kooban tahay shuruudaha mashruuca tooska ah ee ujeedooyinka mashruuca oo si cad loo cayimay muddo cad oo cayiman. Amaahiyuhu wuxuu tixgelin doonaa naqshado mashruuc oo kale oo suurtoagal ah si looga fogaado ama loo yareeyo iibsiga dhulka ama xaddidaadda isticmaalka dhulka, gaar ahaan halka ay tani ka dhalan karto barakac jidheed ama dhaqaale, iyadoo la miisaamayo kharashyada iyo faa'iidooyinka deegaanka, bulshada, iyo maaliyadda, iyo in si gaar ah loo fiiriyo saamaynta jinsiga oo saamayn ku leh dadka saboolka ah iyo kuwa nugul.

Magdhawga iyo dheefaha dadka ay saameeyeen

Marka iibsiga dhulka ama xaddidaadda isticmaalka dhulka (ha ahaato mid joogto ah ama mid ku -meel -gaar ah) aan laga fogaan karin, amaah -bixiyuhu wuxuu siin doonaa dadka ay khusayso magdhow kharash beddel ah, iyo kaalmo kale oo laga yaabo inay lagama maarmaan tahay si looga caawiyo inay hagaajiyaan ama ugu yaraan soo celiyaan heerkooda nololeed ama hab -nololeedkooda. .

Heerarka magdhawga ee qaybaha dhulka iyo hantida go'an ayaa la shaacin doonaa oo si joogto ah loo dabaqi doonaa. Heerarka magdhawga waxaa laga yaabaa in lagu saleeyo hagaajin sare halka xeeladaha gorgortanka laga shaqaynayo. Xaaladaha oo dhan, saldhig cad oo xisaabinta magdhowga ayaa la diiwaangelin doonaa, magdhowna waxaa loo qaybin doonaa si waafaqsan habraacyada hufan.

Meesha hab-nololeedka dadka barokacay ku salaysan yahay dhul, ama dhul si wada jir ah loo leeyahay, Deyn-bixiyuhu wuxuu siin doonaa dadka barokacay ikhtiyaar u ah beddel dhul sida waafaqsan farqadda 35 (a), haddii aan lagu muujin karin qanacsanaanta Baanka ee beddelka u dhigma dhul lama hayo. Maaddaama dabeecadda iyo ujeedooyinka mashruucu ay oggolaan karaan, amaah -bixiyuhu wuxuu sidoo kale siin doonaa fursado bulshooyinka barokacay iyo dadka inay ka helaan faa'iidooyin horumarineed oo habboon mashruuca.

Amaahiyuhu wuxuu la wareegi doonaa dhul la helay iyo hanti la xiriirta kaliya ka dib marka magdhow si waafaqsan ESS -kan loo diyaariyo iyo, halka ay khuseeyso, dadka barokacay dib u dejin loo sameeyay iyo gunnooyin guuritaan ah ayaa la siiyay dadka barokacay marka lagu daro magdhowga. Intaa waxaa dheer, barnaamijyada dib u soo celinta iyo hagaajinta hab -nololeedka ayaa bilaaban doona waqti ku habboon si loo hubiyo in dadka ay dhibaataadu saameysey ay si ku filan ugu diyaargaroobeen inay ka faa'iidaystaan fursadaha hab -nololeedka ee beddelka ah maadaama baahida loo qabo in sidaas la sameeyo.

Xaaladaha qaarkood waxaa laga yaabaa inay jiraan dhibaatooyin waaweyn oo la xiriira bixinta magdhowga dadka khaaska ah, tusaale ahaan, markii dadaallo soo noqnoqday oo lala xiriiray milkiilayaasha maqan ay ku guuldareysteen, halkaas oo dadka mashruuca saameeyay ay diideen magdhow la siiyay si waafaqsan qorshaha la ansixiyay, ama meesha sheegashooyinka tartamaya ee lahaanshaha dhulal ama hanti ay ku xiran yihiin dacwado sharci oo dheer. Si gaar ah, oo leh heshiis hore oo Bangiga, iyo halka amaah -bixiyuhu muujiyo in dhammaan dadaallada macquulka ah ee lagu xallinayo arrimaha noocaas ah la qaatay, Deyn -bixiyuhu wuxuu kaydin karaa lacag magdhow ah sida qorshuhu u baahan yahay (oo lagu daray qaddar dheeraad ah oo macquul ah oo loogu talagalay xaaladaha degdegga ah) koonto dulsaar dulsaar ah ama koonto deebaaji kale oo sii wad hawlaha mashruuca ee khuseeya. Magdhawga lagu meeleeeyay waardiyaha waxaa loo diyaarin doonaa dadka u qalma waqtiga ku habboon iyadoo arrimaha la xallinayo.

Hawlgelinta Bulshada

Amaahiyuhu wuxuu la macaamili doonaa bulshooyinka ay dhibaataadu saameysey, oo ay ku jiraan bulshooyinka martida loo yahay, iyada oo loo marayo hannaanka ka -qaybgalka daneeyayaasha ee lagu qeexay ESS10. Geedi socodyada go'aan qaadashada ee la xiriira dib-u-dejinta iyo dib-u-soo-noolaynta hab-nololeedka waxaa ku jiri doona ikhtiyaarro iyo beddello ay dadka ay khusayso ka dooran karaan. Shaacinta macluumaadka khuseeya iyo ka -qaybgalka macnaha leh ee bulshooyinka iyo shaqsiyaadka ay khuseeyso ayaa dhici doonta inta la tixgelinayo naqshadaha mashruuca ee beddelka ah, ka dibna inta qorshaha, hirgelinta, dabagalka, iyo qiimeynta hannaanka magdhawga, hawlaha dib u soo celinta hab -nololeedka, iyo habka dib -u -dejinta. Qodobo dheeraad ah ayaa khuseeya wadatashi lala yeesho Dadka Asaliga ah ee barokacay, sida waafaqsan ESS7.

Habka wadatashigu waa inuu xaqiijiyaa in la helo aragtiyaha haweenka, oo dantoodu ay noqoto mid dhinac walba ka ah qorshaynta dib -u -dejinta iyo hirgelinta. Wax ka qabashada saamaynta hab-nololeedka ayaa laga yaabaa

inay u baahato falanqaynta qoyska dhexdiisa ah marka hababka hab-nololeedka haweenka iyo ragga si kala duwan loo saameeyo. Dookhyada haweenka iyo ragga marka la eego hababka magdhowga, sida bedelka dhulka ama helidda khayraadka dabiiciga ah halkii laga heli lahaa lacag caddaan ah, waa in la sahamiyaa.

HABABKA CABASHADA

Deyn -hayaha ayaa hubin doona in hannaanka cabashada ee mashruuca uu jiro, iyadoo la raacayo ESS10 sida ugu dhaqsaha badan ee horumarinta mashruuca si wax looga qabto welwelyo gaar ah oo ku saabsan magdhow, dib -u -dejin ama tallaabooyin dib -u -hagaajin hab -nololeed oo ay soo qaadeen dadka barokacay (ama kuwa kale) waqti habboon . Markay suurtoagal tahay, hababka cabashooyinka noocan ahi waxay adeegsan doonaan hababka cabashada ee rasmiga ah ama aan rasmiga ahayn ee ku habboon ujeedooyinka mashruuca, oo lagu kabo hadba sida loogu baahdo qorshayaal gaar ah oo loogu talagalay in lagu xaliyo khilaafaadka si dhexdhexaad ah.

Qorshaynta iyo hirgelinta

Meesha aan laga fursan karin helitaanka dhulka ama xayiraadaha isticmaalka dhulka, Deyn -bixiyuhu, oo qayb ka ah qiimaynta bay'ada iyo bulshada, wuxuu samayn doonaa tirakoob si loo aqoonsado dadka mashruuca saamayn doono, si loo dejiyo tirinta dhulka iyo hantida ay saamayn doonto , si loo go'aamiyo cidda u -qalmi doonta magdhowga iyo kaalmada, iyo in laga niyad -jebiyo dadka aan u qalmin, sida degsiimooyinka fursadaha, sheegashada faa'iidooyinka. Qiimaynta bulshada ayaa sidoo kale wax ka qaban doonta sheegashooyinka bulshooyinka ama kooxaha kuwaas oo, sababo jira awgood, laga yaabo inaanay joogin aagga mashruuca waqtiga tirakoobka, sida dadka isticmaala kheyraadka xilliyeedka. Iyadoo lala kaashanayo tirakoobka, amaahiyahu wuxuu dejin doonaa taariikhda goynta u -qalmitaanka. Macluumaadka ku saabsan taariikhda goosashada si fiican ayaa loo diiwaangelin doonaa waxaana lagu faafin doonaa aagga mashruuca oo dhan waqtiyo kala duwan oo qoran iyo (sida habboon) foomamka aan la qorin iyo luuqadaha maxalliga ah ee khuseeya. Tan waxaa ku jiri doona digniino la soo dhejiyay oo ah in dadka dega aagga mashruuca ka dib taariikhda goynta ay dhici karto in laga saaro.

Si wax looga qabto arrimaha lagu tilmaamay qiimaynta deegaanka iyo bulshada, amaah -bixiyuhu wuxuu diyaarin doonaa qorshe u dhigma khataraha iyo saamaynta la xidhiidha mashruuca:

- a. Mashruucyada leh dhul yar oo la iibsado ama xaddidaad ku saabsan isticmaalka dhulka, taas oo ka dhalatay taas oo aan wax saamayn ah oo weyn ku yeelan doonin dakhliga ama hab -nololeedka, qorshuhu wuxuu dejin doonaa shuruudo u -qalmitaanka dadka ay dhibaataadu saameysey, dejinta habraacyada iyo heerarka magdhowga, iyo ku daridda qabanqaabada wadatashiyada, dabagalka iyo wax ka qabashada cabashooyinka;
- b. Mashaariicda sababa barakaca jirka, qorshuhu wuxuu dejin doonaa tallaabooyinka dheeraadka ah ee khuseeya dib -u -dejinta dadka ay dhibaataadu saameysey;
- c. Mashaariicda ku lug leh barakac dhaqaale oo saamayn weyn ku leh hab -nololeedyada ama dakhli -abuurka, qorshuhu wuxuu dejin doonaa tallaabooyinka dheeraadka ah ee la xiriira hagaajinta hab -nololeedka ama dib -u -soo -celinta; iyo
- d. Mashaariicda laga yaabo inay ku soo rogaan isbeddello ku saabsan isticmaalka dhulka oo xaddidaya helitaanka kheyraadka ku yaal jardiinooyinka sharci ahaan loo qoondeeyay ama meelaha la ilaaliyo ama ilaha kale ee hantida guud ee dadka maxalliga ah ay ku tiirsanaan karaan ujeedooyin -nololeed, qorshuhu wuxuu dejin doonaa hannaan ka -qaybqaadasho oo lagu go'aaminayo xaddidaadaha habboon ee isticmaalka iyo dejiyaan tallaabooyinka yaraynta si wax looga qabto saameynta xun ee hab -nololeedyada ee ka dhalan kara xannibaadahaas.

Qorshaha amaahiyahu wuxuu dejin doonaa doorarka iyo mas'uuliyadaha la xiriira maalgelinta iyo hirgelinta waxaana ku jiri doona diyaarinta maalgelinta ku -meel -gaadhka ah si loo daboolo kharashyada aan la filayn, iyo sidoo kale diyaarinta jawaabaha waqtiga iyo isku -duwaha ee duruufaha lama -filaanka ah ee carqaladeeya horumarka xagga natiijooyinka la rabo. Kharashyada buuxa ee hawlaha dib -u -dejinta ee lagama maarmaanka u ah in la gaaro ujeedooyinka mashruuca ayaa ku jira wadarta kharashyada mashruuca. Kharashyada dib -u -dejinta, sida kharashyada hawlaha kale ee mashruuca, waxaa loola dhaqmaa sidii lacag ka dhan ah faa'iidooyinka dhaqaale ee mashruuca; iyo faa'iidooyinka saafiga ah ee dib-u-dejiyeyaasha (marka la barbar dhigo duruufaha "aan mashruuca lahayn") waxaa lagu daraa dheefta mashruuca.

Amaahiyuhu wuxuu dejin doonaa habraacyo lagula socdo oo lagu qiimeeyo hirgelinta qorshaha wuxuuna qaadi doonaa tallaabo sixitaan ah sida lagama maarmaanka u ah inta la fulinayo si loo gaaro ujeedooyinka ESS -kan. Baaxadda hawlaha kormeerku waxay u dhigmi doontaa halista mashruuca iyo saamaynta uu yeelan doono. Dhammaan mashaariicda leh saamayn dib -u -dejinta oo ikhtiyaari ah oo aan ikhtiyaar lahayn, Deyn -bixiyuhu wuxuu sii hayn doonaa xirfadlayaal dib -u -dejinta oo karti leh si uu ula socdo hirgelinta qorshayaasha dib -u -dejinta, naqshadeynta ficillada sixitaanka sida loo baahdo, siiyo talo ku saabsan u -hoggaansanaanta ESS -kan oo soo saari doona warbixinno kormeer xilliyeed. Dadka ay khuseyso waxaa lala tashanayaa inta ay socoto hawsha la socodka. Warbixinno kormeer xilliyeed ayaa la diyaarin doonaa, dadka ay saamaysayna waxaa lagu wargelin doonaa natiijooyinka kormeerka waqti habboon.

Hirgelinta qorshaha Deyn -hayaha ayaa loo tixgelin doonaa in la dhammaystiray marka saamaynta xun ee dib -u -dejinta wax looga qabtay si waafaqsan qorshaha ku habboon iyo sidoo kale ujeedooyinka ESS -kan. Dhammaan mashaariicda leh saamaynta dib -u -dejinta ikhtiyaariga ah ee weyn, amaah -bixiyuhu wuxuu u xilsaari doonaa dib -u -eegis dhammaystiran ee qorshaha marka dhammaan tallaabooyinka yaraynta la dhammaystiray. Xisaabinta dhammaystirka waxaa fulin doona xirfadlayaal dib -u -dejinta oo karti leh, waxay qiimeyn doontaa in hab - nololeedyada iyo heerarka nololeed la hagaajiyay ama ugu yaraan la soo celiyay iyo, haddii loo baahdo, waxay soo jeedin doontaa tallaabooyin sixitaan si loo gaaro ujeedooyinka aan weli la gaarin.

Meesha laga yaabo in dabeecadda ama baaxadda helitaanka dhulka ama xaddidnaanta isticmaalka dhulka ee la xiriirta mashruuc awood u leh inay sababto barakac jidheed iyo/ama dhaqaale aan la ogeyn inta lagu jiro diyaarinta mashruuca, Deyn -hayaha ayaa horumarin doona qaab -dhismeed mabaadi'da guud iyo habraacyada la jaanqaada ESS -kan. Marka la qeexo qaybaha mashruuca shaqsiyeedka oo macluumaadka lagama maarmaanka ah la helo, qaab -dhismeedka noocaas ah ayaa lagu ballaarin doonaa hal ama dhowr qorshe oo gaar ah oo u dhigma khataraha iyo saamaynta iman karta. Barakac jidheed iyo/ama dhaqaale ma dhici doono ilaa qorshayaasha ESS -kan looga baahan yahay la dhammaystiro oo uu oggolaado Bangigu.

3.2 Barakac

Barakac jidheed

Marka laga hadlayo barokaca jirka, amaahiyahu wuxuu diyaarin doonaa qorshe daboolaya, ugu yaraan, shuruudaha lagu dabaqi karo ESS iyadoo aan loo eegin tirada dadka ay saameysay. Qorshaha waxaa loo qaabeyn doonaa si loo yareeyo saameynta taban ee barokaca iyo, sida la hubo, si loo aqoonsado fursadaha horumarineed. Waxaa ka mid noqon doona miisaaniyadda dib -u -dejinta iyo jadwalka fulinta waxayna dejin doontaa xaq u lahaanshaha dhammaan qaybaha dadka ay saamaysay (oo ay ku jiraan bulshooyinka martida loo yahay). Waxaa si gaar ah loo eegi doonaa dhinacyada jinsiga iyo baahiyaha dadka saboolka ah iyo kuwa nugul. Amaahiyuhu wuxuu

diiwaangelin doonaa dhammaan dhaqdhaqaaqyada si uu u helo xuquuqda dhulka, bixinta magdhowga iyo kaalmooyinka kale ee la xiriira hawlaha dib -u -dejinta.

Haddii dadka ku nool aagga mashruuca laga rabo inay u guuraan meel kale, Amaah -bixiyuhu wuxuu:

- a. siiyaan doorashooyin dadka barokacay ah ikhtiyaarrada dib -u -dejinta ee suurtoogalka ah, oo ay ku jiraan guryo beddel ku filan ama magdhow lacageed; iyo
- b. in la siiyo gargaar dib -u -dejin oo ku habboon baahiyaha koox kasta oo dadka barokacay ah.

Goobaha dib -u -dejinta ee cusub waxay bixin doonaan xaalado nololeed ugu yaraan u dhigma kuwii hore loogu riyaaqay, ama waafaqsan xeerarka ugu hooseeya ama heerarka, hadba heer kasta oo ka sarreeya. Haddii la diyaarinayo goobo cusub oo dib -u -dejin ah, bulshooyinka martida loo yahay ayaa lagala tashan doonaa xulashooyinka qorshaynta, qorshayaasha dib -u -dejintuna waxay xaqiijin doonaan helitaan joogto ah, ugu yaraan heerar ama heerar jira, oo loogu talagalay bulshooyinka martida loo yahay xarumaha iyo adeegyada. Dookhyada dadka barokacay marka la eego u guuritaanka bulshooyinka iyo kooxaha hore u jiray waa la ixtiraami doonaa meel kasta oo ay suurtoagal tahay. Hay'adaha bulshada iyo dhaqanka ee jira ee dadka barokacay iyo bulshooyin kasta oo martida loo yahay waa la ixtiraami doonaa.

Marka laga hadlayo dadka jidh ahaan u barokacay sida ku xusan faqradda 10 (a) iyo (b), amaah -bixiyuhu wuxuu bixin doonaa doorashada beddelka hantida oo leh qiime isku mid ah ama ka sarreeya, iyadoo la ilaalinayo sugidda muddada, sifooyinka u dhigma ama ka wanaagsan, iyo faa'iidooyinka goobta, ama lacag caddaan ah magdhow kharash beddel ah. Magdhawga noocyadiisa kala duwan waa in loo tixgeliyaa beddelkii lacag caddaan ah.

Marka laga hadlayo dadka jidh ahaan u barokacay sida ku xusan farqadda 10 (c), Deyn -bixiyuhu wuxuu bixin doonaa qabanqaabyo si loogu oggolaado inay helaan guryo ku filan oo leh sugitaan sugitaan. Meesha dadkani barokacay leeyihiin dhismayaal, Deyn -bixiyuhu wuxuu ka magdhabi doonaa wixii hanti ah ee aan ahayn dhulka, sida guryaha iyo hagaajinta kale ee dhulka, isagoo ku beddeli doona kharash. Iyadoo lagu salaynayo la -tashiga dadkaas barakacayaasha ah, Deyn -bixiyuhu wuxuu bixin doonaa gargaar dib -u -dejin beddelkii magdhow dhul ku filan si ay u soo celiyaan heerkii ay ku noolaayeen goob kale oo ku filan.

Amaah-qaataha looma baahna inuu magdhabo ama caawiyo kuwa ku xad-gudba aagga mashruuca ka dib taariikhda goynta u-qalmitaanka, haddii taariikhda goynta si cad loo caddeeyay oo loo shaaciyay.

Amaahiyuhu ma adeegsan doono in si khasab ah looga saaro dadka ay saamaysay. "Ka saarida qasabka ah" waxaa lagu qeexaa ka saarid joogto ah ama ku meelgaar ah oo ka dhan ah rabitaanka shaqsiyaadka, qoysaska, iyo/ama bulshooyinka guryaha iyo/ama dhulka ay qabsadaan iyadoon la siinin, iyo helitaanka, qaababka habboon ee sharciga iyo ilaalinta kale , oo ay ku jiraan dhammaan habraacyada iyo mabaadi'da khuseeya ESS -kan. Ku -dhaqmidda domainka muhiimka ah, iibsashada khasabka ah ama awoodaha la midka ah ee amaah -bixiyuhu looma tixgelin doono khasab ka saaris haddii ay u hoggaansanto shuruudaha sharciga qaranka iyo qodobbada ESS -kan, waxaana loo qabtaa hab waafaqsan mabaadi'da asaasiga ah hannaanka (oo ay ku jiraan bixinta ogeysiis hore oo ku filan, fursado macno leh oo lagu xareynayo cabashooyinka iyo rafcaannada, iyo ka fogaanshaha adeegsiga awood aan loo baahnayn, aan isle'egayn ama awood xad -dhaaf ah).

Beddelka barokaca, amaah -bixiyuhu wuxuu tixgelin karaa in laga wada xaajoodo qabanqaabada horumarinta dhulka ee kuwa ay khusayso ay dooran karaan inay aqbalaan qayb ka mid ah luminta dhulka ama dib -u -dejin deegaan si ay u helaan hagaajin kor u qaadi doonta qiimaha hantidooda ka dib horumarinta. Qof kasta oo aan

rabin inuu ka qaybgalo waxaa loo oggolaan doonaa inuu doorto magdhow buuxa iyo kaalmo kale sida loogu baahan yahay ESS -kan.

Barakac dhaqaale

Marka laga hadlayo mashaariicda saamaynaya hab -nololeedka ama kobcinta dakhliga, qorshaha Deyn -hayaha waxaa ku jiri doona tallaabooyin u oggolaanaya dadka ay dhibaataadu saameysey inay hagaajiyaan, ama ugu yaraan soo celiyaan dakhligooda ama hab -nololeedkooda. Qorshuhu wuxuu dejin doonaa xaq u lahaanshaha dadka iyo/ama bulshooyinka ay dhibaataadu saameysey, iyadoo si gaar ah loo eegi doono dhinacyada jinsiga iyo baahiyaha qaybaha nugal ee bulshooyinka, waxayna hubin doontaa in kuwaan lagu bixiyo si hufan, joogto ah, oo sinnaan leh. Qorshuhu wuxuu ku darayaa diyaarinta si loola socdo waxtarka tallaabooyinka hab -nololeedka inta lagu guda jiro hirgelinta, iyo sidoo kale qiimaynta marka fulinta la dhammeeyo. Yaraynta barakicinta dhaqaalaha ayaa loo tixgelin doonaa inay dhammaystiran tahay marka xisaab -xidhka dhammaystirka la soo gabagabeeyo in dadka ay saamaysay ama bulshooyinku ay heleen dhammaan gargaarkii ay xaqa u lahaayeen oo la siiyay fursad ku filan oo ay dib ugu soo nooleeyaan hab -nololeedkoodii.

Dadka dhaqaale ahaan barakacay ee la kulma luminta hantida ama helidda hantida waxaa lagu magdhabi doonaa khasaarahaas kharash beddel ah:

- a. Xaaladaha haddii iibsiga dhulka ama xaddidaadda isticmaalka dhulku ay saamayso shirkadaha ganacsiga, milkiilayaasha meheradda ee ay saamaysay waxaa lagu magdhabi doonaa qiimaha aqoonsiga goob kale oo macquul ah; dakhliga saafiga ah ee lumay muddada kala -guurka; kharashka wareejinta iyo dib -u -gelinta warshadda, mashiinnada, ama qalabka kale; iyo dib -u -yagleelidda hawlaha ganacsiga. Shaqaalaha ay arrintani khusayso ayaa heli doona kaalmo ku -meel -gaadh ah oo ku saabsan mushaharka iyo, haddii loo baahdo, caawimaad lagu aqoonsado fursadaha shaqo ee beddelka ah;
- b. Xaaladaha saameynaya dadka leh xuquuq sharci ama sheegasho dhul oo la aqoonsan yahay ama lagu aqoonsan karo sharciga qaranka (eeg cutubka 10 (a) iyo (b)), hantida beddelka ah (tusaale, goobaha beeraha ama goobaha ganacsiga) oo la mid ah ama ka qiimo badan ayaa la bixin doonaa , ama, hadday habboon tahay, magdhow lacag caddaan ah oo beddel ah; iyo
- c. Dadka barakacayaasha ah ee aan si sharci ah u sheeganayn inay dhul leeyihiin (eeg cutubka 10 (c)) waxaa lagu magdhabi doonaa hantida luntay marka laga reebo dhulka (sida dalagyada, kaabayaasha waraabka iyo hagaajinta kale ee lagu sameeyey dhulka), iyadoo lagu beddelayo kharash. Intaa waxaa dheer, amaah -bixiyuhu wuxuu bixin doonaa gargaar beddelkii magdhow dhul oo ku filan si dadka noocaas ah loo siiyo fursad ay dib -ugu -dhisaan hab -nololeedyada meelo kale. Amaah -qaataha looma baahna inuu magdhabo ama caawiyo dadka ku soo xadgudba aagga mashruuca ka dib taariikhda goynta u -qalmitaanka.

Dadka dhaqaalahoodu barokacay waxaa la siin doonaa fursado ay ku hormariyaan, ama ugu yaraan ku soo celiyaan, awoodooda dakhli-kasbashada, heerarka wax-soo-saarka, iyo heerarka noloshaha:

- a. Dadka noloshoodu ku salaysan tahay dhul, beddel dhul oo leh isku-darka wax-soo-saarka, faa'iidooyinka deegaanka, iyo arrimo kale oo ugu yaraan u dhigma kuwa lumay ayaa la siin doonaa halka ay suurto gal tahay;
- b. Dadka hab-nololeedkoodu ku salaysan yahay kheyraadka dabiiciga ah iyo halka xannibaadaha la xiriira mashruuca ay khuseeyaan, tallaabooyin ayaa loo hirgelin doonaa si ay u oggolaadaan sii wadidda kheyraadka ay saameeyeen ama siinta helidda kheyraad kale oo leh awood-u-helidda hab-nololeedka iyo

helitaankooda. Halka ay saamayn ku yeelato hantida guud, faa'iidooyinka iyo magdhawga la xidhiidha xannibaadda adeegsiga khayraadka dabiiciga ah ayaa laga yaabaa inay noqdaan kuwo wada jira; iyo

- c. Haddii la muujiyo in dhul ama kheyraad beddel ah aan la heli karin, Deyn-hayaha ayaa u fidin doona fursado dadka dakhligoodu ku barokacay fursado dakhli kale oo lagu kasbado, sida tas-hiilaadka deynta, tababarka xirfadaha, caawinta bilowga ganacsiga, fursadaha shaqo, ama kaash lacag caddaan ah oo dheeraad ah hantida. Gargaarka lacagta caddaanka ah oo keli ah, si kastaba ha ahaatee, wuxuu inta badan ku guuldareystaa inuu siiyo dadka ay dhibaataadu saameysey hab wax soo saar leh ama xirfado lagu soo celinayo hab -nololeedyada.

Taageero ku-meelgaar ah ayaa loo fidin doonaa sida lagama maarmaanka u ah dhammaan dadka dhaqaalahoodu barokacay, iyada oo lagu salaynayo qiyaas macquul ah wakhtiga loo baahan yahay si loo soo celiyo awoodda dakhli-kasbashada, heerarka wax-soo-saarka, iyo heerarka nololeed.

LIFAAQA 6: WAXA KA MID AH TILMAAMAHA QORSHEYNTA WAX -QABASHADA

Lifaaqani wuxuu sharraxayaa qodobbada qorshayaasha ka hadlaya barokaca jirka iyo/ama dhaqaalaha ESS5. Ujeeddooyinka Lifaaqan, qorshayaashan waxaa loogu yeeri doonaa “qorshayaasha dib -u -dejinta.” Qorshayaasha dib -u -dejinta waxaa ka mid ah tallaabooyin wax looga qabanayo barokaca jirka iyo/ama dhaqaalaha, iyadoo ku xiran nooca saameynta laga filayo mashruuc. Mashruucyadu waxay isticmaali karaan magac -u -yeelid kale, taas oo ku xidhan baaxadda qorshaha dib -u -dejinta — tusaale ahaan, marka mashruuc ku lug leeyahay barokac dhaqaale oo keliya, qorshaha dib -u -dejinta waxaa loogu yeeri karaa “qorshe hab -nololeed” ama halka xaddidaad lagu galo jardiinooyinka sharci ahaan loo cayimay iyo meelaha la ilaaliyo ku lug leh, qorshuhu wuxuu noqon karaa qaab “qaab dhismeed”.

Baaxadda shuruudaha iyo heerka faahfaahinta qorshaha dib -u -dejinta ayaa ku kala duwan baaxadda iyo kakanaanta dib -u -dejinta. Qorshuhu wuxuu ku salaysan yahay xog cusub oo la isku halleyn karo oo ku saabsan (a) mashruuca la soo jeediyay iyo saamaynta uu ku yeelan karo dadka barokacay iyo kooxaha kale ee sida xun u saameeyey, (b) tallaabooyinka yareynta habboon iyo suurtoogalka ah, iyo (c) sharciga iyo diyaarinta hay'adaha looga baahan yahay hirgelinta wax ku oolka ah ee tallaabooyinka dib -u -dejinta.

Waxyaabaha ugu yar ee qorshaha dib -u -dejinta:

Sharaxaada mashruuca. Sharaxaada guud ee mashruuca iyo aqoonsiga aagga mashruuca.

Saamaynta iman karta. Aqoonsiga:

- a. qaybaha mashruuca ama hawlaha keena barakaca, oo sharxaya sababta ay tahay in dhulka la doortay loo helo si loogu isticmaalo muddada mashruuca;
- b. aagga saamaynta qaybaha ama waxqabadyadaas;
- c. baaxadda iyo baaxadda helitaanka dhulka iyo saamaynta dhismayaasha iyo hantida kale ee go'an;
- d. xayiraad kasta oo mashruuc lagu soo rogay isticmaalka, ama helitaanka, dhulka ama kheyraadka dabiiciga ah;
- e. waxyaalo kale oo la tixgeliyo si looga fogaado ama loo yareeyo barakaca iyo sababta kuwa loo diiday; iyo
- f. hababka loo dejiyey in lagu yareeyo barokaca, illaa inta suurtoogalka ah, inta lagu jiro fulinta mashruuca.

Ujeedooyinka. Ujeedooyinka ugu waaweyn ee barnaamijka dib -u -dejinta.

Sahanka tirakoobka iyo daraasaadka aasaasiga ah ee dhaqan -dhaqaale. Natiijooyinka tirakoobka heer qoys oo tilmaamaya oo tirinaya dadka ay saamaysay, iyo iyadoo ay ku lug leeyihiin dadka ay saamaysay, sahaminta dhulka, dhismayaasha iyo hantida kale ee go'an ee mashruucu saamayn doono. Sahanka tirakoobka wuxuu kaloo u adeegaa shaqooyin kale oo muhiim ah:

- a. aqoonsashada sifooyinka qoysaska barakacay, oo ay ku jiraan sharraxaadda hababka wax -soo -saarka, shaqada, iyo abaabulka qoyska; iyo macluumaadka aasaasiga ah ee hab -nololeedyada (oo ay ku jiraan, sida ku habboon, heerarka wax -soo -saarka iyo dakhliga ka soo baxa dhaqdhaqaaqyada dhaqaalaha rasmiga ah iyo kuwa aan rasmiga ahayn) iyo heerarka nololaha (oo ay ku jiraan xaaladda caafimaad) ee dadka barokacay;
- b. macluumaad ku saabsan kooxaha nugul ama dadka laga yaabo in qodobo gaar ah loo sameeyo;

- c. aqoonsashada kaabayaasha dadweynaha ama bulshada, hantida ama adeegyada laga yaabo inay saameeyso;
- d. bixinta saldhig u ah naqshadeynta, iyo miisaaniyadda, barnaamijka dib -u -dejinta;
- e. iyada oo lala kaashanayo sameynta taariikh go'an, oo saldhig u ah in dadka aan u qalmin laga reebo magdhawga iyo kaalmada dib -u -dejinta; iyo dejinta shuruudo aasaasi u ah la socodka iyo qiimaynta;
- f. Maadaama uu Bangigu u arko inay habboon tahay, daraasado dheeraad ah oo ku saabsan maaddooyinka soo socda ayaa laga yaabaa in loo baahdo si loo kabo ama loo wargeliyo sahanka tirakoobka;
- g. nidaamyada muddada wareejinta dhulka iyo wareejinta, oo ay ku jiraan tirinta kheyraadka dabiiciga ah ee hantida guud ee dadku ka helaan nolol-maalmeedkooda iyo masruufkooda, nidaamyada wax-ku-oolka ah ee aan ku dhisnayn cinwaanka (oo ay ku jiraan kalluumaysiga, daaqa, ama isticmaalka aagagga kaynta) oo ay maamulaan hababka qoondaynta dhulka ee la aqoonsan yahay, iyo wixii arrimo ah ee ay soo jeediyeen nidaamyada kala duwan ee mudada ee aagga mashruuca;
- h. qaababka isdhexgalka bulshada ee bulshooyinka ay dhibaataadu saameeysey, oo ay ku jiraan shabakadaha bulshada iyo hababka taageerada bulshada, iyo sida ay u saamayn doonto mashruuca; iyo
- i. sifooyinka bulshada iyo dhaqanka bulshooyinka barokacay, oo ay ku jiraan sifeynta hay'adaha rasmiga ah iyo kuwa aan rasmiga ahayn (tusaale, ururada bulshada, kooxaha caadooyinka, ururada aan dawliga ahayn) oo laga yaabo inay khuseeyaan istaraatiijiyada wadatashiga iyo dejinta iyo hirgelinta hawlaha dib -u -dejinta.

Qaab -dhismeedka sharciga. Natiijooyinka falanqaynta qaab -dhismeedka sharciga, oo daboolaya:

- a. baaxadda awoodda iibsiga khasabka ah iyo soo rogista xaddidaadda isticmaalka dhulka iyo dabecadda magdhawga la xiriira, marka la eego habka qiimeynta iyo waqtiga bixinta;
- b. habraacyada sharciga iyo maamulka ee khuseeya, oo ay ku jiraan sharraxaadda dawooyinka ay heli karaan dadka barokacay nidaamka garsoorka iyo waqtiga caadiga ah ee habraacyadaas, iyo hab kasta oo lagu saxo cabashooyinka jira ee laga yaabo inay khuseeyaan mashruuca;
- c. sharciyada iyo xeerarka la xiriira hay'adaha u xilsaaran fulinta hawlaha dib -u -dejinta; iyo
- d. daldaloolo, haddii ay jiraan, inta u dhaxaysa sharciyada maxalliga ah iyo dhaqannada daboolaya khasabka khasabka ah, soo rogidda xayiraadaha isticmaalka dhulka iyo bixinta tallaabooyinka dib -u -dejinta iyo ESS5, iyo farsamooyinka lagu buuxinayo meelaha bannaan ee jira.

Qaab dhismeedka hay'adaha. Natiijooyinka falanqaynta qaab -dhismeedka sharciga, oo daboolaya:

- a. aqoonsiga hay'adaha mas'uulka ka ah hawlaha dib -u -dejinta iyo NGO -yada/Ururada Bulshada ee laga yaabo inay door ku yeeshaan hirgelinta mashruuca, oo ay ku jirto in la taageero dadka barokacay;
- b. qiimaynta awoodda hay'adeed ee hay'adaha iyo NGO -yada/Ururada Bulshada; iyo
- c. tallaabooyin kasta oo la soo jeediyo si kor loogu qaado awoodda hay'adaha ee hay'adaha iyo NGO -yada/Ururada Bulshada ee mas'uul ka ah hirgelinta dib -u -dejinta.

U -qalmitaanka. Qeexidda dadka barokacay iyo shuruudaha lagu go'aaminayo u -qalmitaankooda magdhowga iyo gargaarka kale ee dib -u -dejinta, oo ay ku jiraan taariikhaha goynta ee khuseeya.

Qiimaynta iyo Magdhawga Khasaaraha. Habka loo adeegsanayo qiimeynta khasaaraha si loo go'aamiyo qiimaha beddelkooda; iyo sharraxaadda noocyada la soo jeediya iyo heerarka magdhowga dhulka, kheyraadka dabiiciga ah iyo hantida kale sida uu dhigayo sharciga maxalliga ah iyo tallaabooyinka dheeraadka ah ee lagama maarmaanka u ah si loo gaaro kharashaad beddelkooda ah.

Ka qaybgalka bulshada. Ku lug lahaanshaha dadka barokacay (oo ay ku jiraan bulshooyinka martida loo yahay, halka ay khuseyso):

- a. tilmaanta istaraatiijiyadda wadatashiga, iyo ka -qaybgalka, dadka barokacay ee naqshadaynta iyo hirgelinta hawlaha dib -u -dejinta;
- b. soo koobidda aragtiyaha la muujiyey iyo sida fikradahaas loo tixgeliyey diyaarinta qorshaha dib -u -dejinta;
- c. dib -u -eegista beddelka dib -u -dejinta ee la soo bandhigay, iyo xulashooyinka ay sameeyeen dadka barokacay ee ku saabsan xulashooyinka ay heli karaan; iyo
- d. qabanqaabinta hay'adaha oo dadka barokacay ay tabashooyinkooda ugu gudbin karaan mas'uuliyiinta mashruuca inta ay socoto qorshaynta iyo hirgelinta, iyo tallaabooyin lagu hubinayo in kooxaha nugul sida dadka asaliga ah, qowmiyadaha laga tirada badan yahay, kuwa aan dhulka lahayn, iyo haweenku ay si fiican u matalaan.

Jadwalka hirgelinta. Jadwalka hirgelinta oo bixinaya taariikhaha la filayo inay barakacaan, iyo qiyaasaha bilowga iyo dhammaystirka dhammaan hawlaha qorshaha dib -u -dejinta. Jadwalku waa inuu tilmaamaa sida hawlaha dib -u -dejintu ula xiriiraan hirgelinta mashruuca guud.

Jadwalka hirgelinta. Miisaska muujinaya qiyamyada qiimaha la qoondeeyay ee dhammaan hawlaha dib -u -dejinta, oo ay ku jiraan gunnooyinka sicir -bararka, korodhka dadweynaha, iyo xaaladaha kale ee aan sugnayn; jadwalka kharashyada; ilaha dhaqaalaha; iyo diyaarinta dhaqaalihii waqtiga ku bixi lahaa, iyo maalgelinta dib -u -dejinta, haddii ay jirto, meelaha ka baxsan awoodda ay leeyihiin hay'adaha fulinaya.

Farsamaynta cabashada. Qorshuhu wuxuu sharraxayaa habraacyo la awoodi karo oo la heli karo oo lagu xalliyo dhinacyada saddexaad ee khilaafaadka ka dhasha barokaca ama dib-u-dejinta; hababka cabashooyinka noocan oo kale ah waa in ay tixgeliyaan helitaanka dariiqyada garsoorka iyo hababka xallinta khilaafaadka ee bulshada iyo dhaqanka.

Kormeerka iyo qiimaynta. Diyaargarowga dabagalka hawlaha barakicinta iyo dib-u-dejinta ee ay fulinayso wakaaladda fulinaysa, oo ay kaabayaan kormeerayaal dhinac saddexaad ah oo loo arko inay ku habboon yihiin Bangigu, si loo hubiyo xog dhammaystiran oo dhab ah; tilmaamayaasha dabagalka waxqabadka si loo cabbiro wax -soo -saarka, wax -soo -saarka, iyo natiijooyinka hawlaha dib -u -dejinta; ku lug lahaanshaha dadka barokacay habka kormeerka; qiimaynta natiijooyinka muddo macquul ah ka dib marka dhammaan hawlaha dib -u -dejinta la dhammeeyo; iyadoo la adeegsanayo natiijooyinka kormeerka dib -u -dejinta si loo hago hirgelinta dambe.

Qabanqaabada maaraynta la -qabsiga. Qorshuhu waa inuu ku jiraa qodobu lagu waafajinayo hirgelinta dib -u -dejinta iyada oo laga jawaabayo isbeddelada aan la filayn ee xaaladaha mashruuca, ama caqabadaha aan la filayn ee lagu gaadhayo natiijooyinka dib -u -dejinta qancin kara.

LIFAAQA 7: QORMAYNTA QORSHAYNTA DADKA MIDOOBAY AH

ESS7 wuxuu khuseeyaa koox bulsho iyo dhaqan kala duwan oo la aqoonsaday. Erey -bixinta loo adeegsado kooxaha noocan ahi way ku kala duwan yihiin waddan ilaa waddan, badanaana waxay ka tarjumaysaa tixgelinta qaranka. ESS7 waxay isticmaashaa erayga "Dadka Asaliga ah/Afrika ee Saxaraha ka hooseeya ee Bulshooyinka Dhaqanka ah ee aan Taariikhda Lahayn," iyadoo garwaaqsan in kooxaha la aqoonsaday laga yaabo in dalal kala duwan loogu tixraaco ereyo kala duwan. Erayada noocaas ah waxaa ka mid ah "bulshooyinka maxalliga ah ee taariikh ahaan ka hooseeya Saharan Afrika," "qowmiyadaha tirada yar ee asaliga ah," "aboriginals," "qabiilooyinka buuraha," "kooxaha nugul iyo kuwa la faquuqo," "qowmiyadaha tirada yar," "qabiilooyinka la qorsheeyay," "quruumaha ugu horreeya "Ama" kooxo qabiil." ESS7 wuxuu quseeyaa dhammaan kooxaha noocaas ah, haddii ay buuxiyaan shuruudaha lagu qeexay ESS7. Ujeedooyinka ESS-kan, ereyga "Dadka asaliga ah/Afrika ee Saxaraha ka hooseeya ee Dhaqan ahaan Tayo-yar leh.

1. Ujeedooyinka

Ujeedooyinku waa:

- a. Si loo hubiyo in geeddi-socodka horumarintu uu kobciyo ixtiraam buuxa oo ku aaddan xuquuqda aadanaha, sharafta, himilooyinka, aqoonsiga, dhaqanka, iyo hab-nololeedka ku salaysan kheyraadka dabiiciga ah ee Dadka Asaliga ah/Afrikada Saxaraha ka hooseeya ee Taariikh ahaan aan Haysan Beelaha Dhaqanka ee Deegaanka.
- b. Si looga fogaado saamaynta xun ee mashaariicdu ku yeelanayso Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan aan Haynin, ama marka ka-fogaanshuhu aanay suurtoagal ahayn, si loo yareeyo, loo yareeyo iyo/ama loo magdhabo saamayntaas.
- c. Si kor loogu qaado faa'iidooyinka horumarka waara iyo fursadaha loogu talagalay Dadka Asaliga ah/Saxaraha Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqameed Taariikh ahaan aan Haynin hab la heli karo, dhaqan ahaan ku habboon oo loo dhan yahay.
- d. Si loo hagaajiyo naqshadeynta mashruuca iyo kor u qaadista taageerada maxalliga ah iyada oo la aasaasayo lana joogtaynayo xiriir joogto ah oo ku salaysan wadatashi macno leh oo lala yeesho Dadka Asaliga ah/Afrika ee Saxaraha ka hooseeya ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikhda Lahayn ee Mashruucu saameeyey intii uu socday mashruuca noloshiisa oo dhan.
- e. Si aad u hesho Oggolaanshaha Bilaashka ah, Kahor, iyo Xog-ogaalka (FPIC) ee Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beel-dhaqameedka Dhaqan ahaan Tayo Ahaan Ahayn saddexda xaaladood ee lagu tilmaamay ESS-kan.
- f. In la aqoonsado, la ixtiraamo oo la dhawro dhaqanka, aqoonta, iyo dhaqamada Dadyowga Asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Afrika ee Beelaha Dhaqanka ee Taariikh ahaan aan Haynin, iyo in la siiyo fursad ay kula qabsadaan xaaladaha isbedelaha hab iyo waqti ay raalli ka yihiin.

2. Baaxadda Codsiga

ESS7 wuxuu khuseeyaa koox bulsho iyo dhaqan oo kala duwan la aqoonsaday. Dalalka qaarkood, kooxaha noocaas ah waxaa loogu yeeraa 'Dadka Asaliga ah'. Erayada noocaas ah waxaa ka mid ah "bulshooyinka maxalliga ah ee taariikh ahaan ka hooseeya Saharan Afrika," "qowmiyadaha tirada yar ee asaliga ah," "aboriginals," "qabiilooyinka buuraha," "kooxaha nugul iyo kuwa la faquuqo," "qowmiyadaha tirada yar," "qabiilooyinka la qorsheeyay,"

"quruumaha ugu horreeya "Ama" kooxo qabiil," Maadaama ku -dhaqanka ereyga "Dadka Asaliga ah" uu aad ugu kala duwan yahay waddammada, Deyn -hayaha ayaa laga yaabaa inuu Bangiga ka codsado inuu u adeegsado eray -bixin kale oo loogu talagalay Dadka Asaliga ah sida ku habboon macnaha guud ee Qaran -hayaha. Iyadoo aan loo eegin erey -bixinta la adeegsaday, shuruudaha ESS -kan ayaa quseeya dhammaan kooxahaas. ESS-kan wuxuu adeegsanayaa erayga "Dadka Asaliga ah/Beelaha Dhaqanka ee Taariikhda Aan Haynin ee Saxaraha Afrika" si loo aqoonsado eraybixinta kala duwan oo loo adeegsan karo in lagu tixraaco Dadka Asaliga ah ee ku jira xaaladda qaranka.

ESS-kani wuxuu khuseeyaa mar kasta oo Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee aan Taariikhda Lahayn (sida laga yaabo in loogu yeero macnaha guud ee qaranka) ay joogaan, ama ay si wadajir ah ugu xidhan yihiin aagga mashruuca la soo jeediyay, sida la go'aamiyey inta lagu jiro qiimeynta deegaanka iyo bulshada . ESS-kani wuxuu khuseeyaa iyadoon loo egeynin in Dadka Asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqameed ee aan Haynin ay saamayn togan ama taban ku yeelatay, iyadoo aan loo eegin muhiimadda ay leedahay waxyeellada noocaas ah. ESS -kan ayaa sidoo kale quseeya iyada oo aan loo eegin joogitaanka ama maqnaanshaha u nuglaanta dhaqaale, siyaasadeed ama bulsho, in kasta oo dabecadda iyo baaxadda nuglaanshuhu ay noqon doonaan doorsoomayaal muhiim u ah dejinta qorshayaasha si kor loogu qaado helitaanka sinnaanta ee faa'iidooyinka ama si loo yareeyo saamaynta xun.

ESS-kan dhexdiisa, ereyga "Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee aan Taariikhda Lahayn" (ama sida laga yaabo in loogu yeero macnaha guud ee qaranka iyadoo la adeegsanayo eray bixin kale) ayaa loo adeegsadaa dareen guud si loogu tixraaco si gaar ah bulsho gaar ah iyo kooxda dhaqanka ee leh sifooyinka soo socda heerar kala duwan:

- a. Is-aqoonsiga sida xubno ka tirsan koox bulsheed iyo dhaqan oo asal ahaan ka soo jeeda iyo aqoonsiga aqoonsiga kuwa kale; iyo
- b. Ku -xirnaanta wadajirka ah ee deegaannada juquraafi ahaan kala duwan, dhulalkii awoowayaasha, ama aagagga xilliyada isticmaalka ama shaqada, iyo sidoo kale kheyraadka dabiiciga ah ee aagaggaas; iyo
- c. Hay'ado dhaqameed, dhaqaale, bulsho, ama siyaasadeed oo ka duwan ama ka duwan kuwa bulshada caadiga ah ama dhaqanka; iyo
- d. Luqad ama lahad gooni ah, oo inta badan ka duwan luqadda rasmiga ah ama luqadaha waddanka ama gobolka ay deggan yihiin.

ESS-kan ayaa sidoo kale khuseeya bulshooyinka ama kooxaha Dadyowga Asaliga ah/Saxaraha Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqameedka Taariikhda ah ee aan Haysan, kuwaas oo, inta ay nool yihiin xubnaha bulshada ama kooxdu, ay lumiyeen xiriirkii wadajirka ahaa ee deegaannada kala duwan ama dhulalkii awoowayaasha ee aagga mashruuca, sababtoo ah kala goynta khasabka ah, iskahorimaadka, barnaamijyada dib -u -dejinta dawladda, ka qaadista dhulkooda, masiibooyinka dabiiciga ah, ama ku -daridda dhulalkaas oo lagu daro magaalo. ESS-kan ayaa sidoo kale khuseeya dadka deggan kaynta, ugaadhsatada, xoola-dhaqatada ama kooxaha kale ee reer guuraaga ah, iyada oo ku xiran qancinta shuruudaha.

Ka dib go'aankii Bangiga Adduunka ee ahaa in Dadka Asaliga ah/Afrika ee Saxaraha Saxaraha ka hooseeya ee Beelaha Dhaqanka ah ee aan Taariikhda Lahayn ay joogaan, ama ay si wadajir ah ugu xidhan yihiin aagga mashruuca, Deyn-hayaha waxaa laga yaabaa in laga rabo inuu raadsado wax-soo-saarka khabiirro ku habboon si uu ula kulmo la-tashiga, qorshaynta , ama shuruudaha kale ee ESS -kan. Bangiga Adduunku wuxuu raaci karaa hab-raacyada qaranka inta lagu jiro baaritaanka mashruuca ee aqoonsiga, Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha

Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan aan Haysan (sida laga yaabo in loogu yeero macnaha guud ee qaranka), halkaas oo habraacyadan ay buuxinayaan shuruudaha ESS-kan.

Guud

Ujeedada ugu muhiimsan ee ESS-kan ayaa ah in la hubiyo in Dadka asaliga ah/Afrika ee ka hooseeya Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqameed ee Taariikh ahaan aan Haynin ay joogaan, ama si wadajir ah ugu xiran yihiin, aagga mashruuca si buuxda loogala tashaday, oo ay haystaan fursado ay si firfircoon uga qaybqaadan karaan, naqshadaynta mashruuca iyo go'aaminta qabanqaabada fulinta mashruuca. Baaxadda iyo baaxadda wadatashiga, iyo sidoo kale qorshaynta mashruuca iyo geedi socodka dokumentiyada, waxay u dhigmi doontaa baaxadda iyo baaxadda khataraha mashruuca iyo saamaynta ay yeelan karaan maadaama ay saamayn ku yeelan karaan Dadyowga Asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Afrika ee Dhaqan ahaan aan Haynin Bulshooyinka Deegaanka.

Amaahiyuhu wuxuu qiimeyn doonaa dabeecadda iyo darajada dhaqaalaha, bulshada, dhaqanka (oo ay ku jiraan hidaha dhaqanka) ee tooska ah iyo kan dadban ee la filayo, iyo saamaynta bay'adeed ee Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Dhaqan ahaan Tayo Ahaan Bulshooyinka Maxaliga ah ee ku sugan, ama leh lifaaq wadajir ah si, aagga mashruuca. Amaahiyuhu wuxuu diyaarin doonaa istiraatiijiyad wadatashi wuxuuna tilmaami doonaa dariiqyada ay saameeyeen Dadka Asaliga ah/Saxaraha Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqameed ee aan Tacliinta Badnayn ay ka qayb qaadan doonaan naqshadaynta iyo hirgelinta mashruuca. Marka xigta, naqshadeynta mashruuca iyo dokumentiyada wax ku oolka ah ayaa la soo saari doonaa sida hoos ku qoran.

Tallaabooyinka iyo tallaabooyinka soo-jeediyaha amaahda ayaa la horumarin doonaa iyada oo lala tashanayo Dadka asaliga ah/Saxaraha Afrika ee ay saamaysay Bulshooyinka Dhaqameed ee aan Taariikhda Lahayn waxaana ku jira qorshe waqti-ku-xidhan, sida Dadyowga Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Afrikaan ah qorshe. Baaxadda iyo baaxadda qorshuhu waxay u dhigmi doontaa halista iyo saamaynta mashruuca. Qaabka iyo cinwaanka qorshaha ayaa loo hagaajin doonaa sida ku habboon mashruuca ama xaaladda waddanka waxayna ka tarjumaysaa eray bixin kasta oo beddel u ah Dadka Asaliga ah.

Ka fogaanshaha saamaynta xun

Saamaynta xun ee Dadka Asaliga ah/Saxaraha Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Aan Taariikhda Lahayn ayaa laga fogaan doonaa halka ay suurtoagal tahay. Meel kale oo la baaray oo aan wax laga qaban karin, amaah - bixiyuhu wuxuu yareyn doonaa/ama u magdhabi doonaa saameyntan hab dhaqan ku habboon oo u dhigma dabeecadda iyo baaxadda saameyntaas oo kale iyo qaabka iyo heerka u nuglaanta dadka asaliga ah -Shaaraan Afrikaan ah oo Taariikh ahaan aan Haynin Beelaha Dhaqanka ee Deegaanka.

Markay soo baxaan xaalado ay mashaariicdu saamayn ku yeelan karto kooxaha fog fog oo leh xiriir dibadeed oo xadidan, oo sidoo kale loo yaqaan dadyowga "go'doon iskaa wax u qabso ah," "dad go'doon ah" ama "xiriir hore," amaah -qaadaha ayaa qaadi doona tallaabooyin ku habboon oo lagu aqoonsanayo, lagu ixtiraamayo laguna ilaalinayo dhulkooda iyo dhulalka, deegaanka, caafimaadka iyo dhaqanka, iyo sidoo kale tallaabooyin looga fogaado dhammaan xiriirrada aan loo baahnayn ee ka dhasha mashruuca. Dhinacyada mashruuca ee ka dhalan kara xiriirka noocaas ah oo aan loo baahnayn lama sii farsameyn doono.

Faa'iidooyinka yareynta iyo horumarinta

Amaahiyaha iyo saamaynta Dadka Asaliga ah/Saharayaasha Afrika ee Beelaha Dhaqameed ee Taariikh ahaan aan Mudanayn ayaa tilmaami doona tallaabooyinka yaraynta si waafaqsan kala sareynta yaraynta ee lagu qeexay ESS1

iyo sidoo kale fursadaha faa'iidooyinka horumarineed ee dhaqanka ku habboon oo waara. Baaxadda qiimaynta iyo yaraynta waxaa ku jiri doona saamaynta dhaqanka iyo sidoo kale saamaynta jirka. Amaahiyuhu wuxuu hubin doonaa in si habboon loo gaarsiyo tallaabooyin lagu heshiiyey Dadka asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Dhaqan ahaan Tayo-yar u ah Bulshooyinka Deegaanka.

Go'aaminta, gaarsiinta, iyo qaybinta magdhowga iyo faa'iidooyinka la wadaago ee dadka asaliga ah/Saharayaasha Afrikaanka ah ee Dhaqan ahaan Tayo Ahaan Awoodda Lahayn waxay xisaabin doonaan hay'adaha, xeerarka iyo caadooyinka dadyowga Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Afrikaan ahaan iyo waliba heerkooda isdhexgalka bulshada caadiga ah. U-qalmitaanka magdhowgu wuxuu noqon karaa mid shaqsi ahaan ama si wadajir ah ku salaysan ama noqon kara labadaba. Meesha magdhowgu uu u dhaco si wada jir ah, ilaa inta laga gaadhayo farsamooyin wax -ku -ool ah oo dhiirrigelinaya qaybinta wax -ku -oolka ah ee magdhawga dhammaan xubnaha u -qalma, ama adeegsiga mag -dhawga si wada -jir ah oo waxtar u leh dhammaan xubnaha kooxda, ayaa la qeexi doonaa lana hirgelin doonaa.

Qodobka kala duwan oo ay ka mid yihiin, laakiin aan ku xaddidnayn, nooca mashruuca, macnaha mashruuca iyo u nuglaanta dadka asaliga ah/Saxaraha Afrikaanka ah ee Dhaqan ahaan aan Haynin Bulshooyinka Maxalliga ah ayaa go'aamin doona sida ay u saamaysay Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Dhaqan ahaan Taariikhiisu Tahay Bulshooyinka ayaa ka faa'iideysan doona mashruuca. Fursadaha la aqoonsaday waxay ujeedadoodu tahay inay wax ka qabtaan yoolalka iyo doorbidyada Dadyowga Asaliga ah/Saharaha Afrika ee Dhaqan ahaan Tayo-yar ku ah Bulshooyinka Maxalliga ah, oo ay ku jirto hagaajinta heerkooda nololeed iyo hab-nololeedkooda hab dhaqan ahaan habboon, iyo in la kobciyo joogtaynta muddada dheer ee khayraadka dabiiciga ah ee ay ku tiirsan yihiin.

Wadatashi macno leh oo loogu talagalay dadyowga asaliga ah/Afrikada Saxaraha ka hooseysa ee bulshooyinka dhaqameedka ah ee aan mudnayn

Si kor loogu qaado naqshadeynta mashruuca wax-ku-oolka ah, si loo dhiso taageerada mashruuca maxalliga ah ama lahaanshaha, iyo in la yareeyo halista dib-u-dhacyada ama murannada la xiriira mashruuca, Deyn-hayaha ayaa la geli doona geeddi-socod wax-ka-qabasho Dadka Asaliga ah/Saxaro-Afrika ee Afrikaan ah ee Taariikh ahaan aan Haynin Bulshooyinka Dhaqameed ee looga baahan yahay ESS10. Geedi socodkan hawlgelinta waxaa ku jiri doona falanqaynta daneeyayaasha iyo qorshaynta hawlgelinta, shaacinta macluumaadka, iyo wadatashi macno leh, oo ku habboon dhaqan ahaan iyo jinsi ahaan iyo hab jilka ka dhexeeya. Dadka asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee aan Taariikhda Haysan, hannaanka wadatashiga macnaha leh wuxuu kaloo:

- a. Ku lug lahaanshaha dadka asaliga ah/Afrika ee ka hooseeya Saxaraha Afrika hay'adaha iyo ururada matala Dhaqanka Beelaha Degaanka Dhaqameedyada (tusaale, golayaasha odayaasha ama golayaasha tuulooyinka, ama ugaasyada) iyo, hadday habboon tahay, xubnaha kale ee bulshada;
- b. In la siiyo waqti ku filan dadka asaliga ah/Afrika ee Saxaraha ka hooseeya ee Geedi socodka go'aan-qaadashada Beelaha Dhaqameed ee Dhaqan ahaan Tayo-yar leh; iyo
- c. U oggolow dadka asaliga ah/Afrikada Saxaraha ka hooseysa Afrika ee Dhaqan ahaan aan Mudanayn Ka-qaybgalka wax ku oolka ah ee ka-qaybgalka wax-ku-oolka ah ee waxqabadyada mashruuca ama tallaabooyinka yaraynta oo laga yaabo inay si wanaagsan ama taban u saamayso.

3. Duruufaha u baahan oggolaansho hore, oo xog -ogaal ah (FPIC)

Dadyowga asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan aan Muujin waxaa laga yaabaa inay si gaar ah ugu nugul yihiin luminta, ka fogaanshaha ama ka faa'iidaysiga dhulkooda iyo helitaanka khayraadka dabiiciga ah iyo dhaqanka. Aqoonsiga nuglaanshahan, marka lagu daro Shuruudaha Guud ee ESS-kan (Qaybta A) iyo kuwa ku qeexan ESSs1 iyo 10, Deyn-hayaha ayaa heli doona FPIC-ka dadka asaliga ah/Saxahara Afrikaanka ah ee Taariikh ahaan Awoodda Lahayn Bulshooyinka Deegaanka kaas oo mashruucu:

- a. waxay saamayn xun ku yeelanayaan dhulka iyo kheyraadka dabiiciga ah ee ku xiran lahaanshaha dhaqameed ama isticmaal ama shaqo dhaqameed;
- b. sabab u raridda Dadka Asaliga ah/Saxaraha Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Aan Taariikhda Lahayn Dhulka iyo Khayraadka Dabiiciga ah ee ku xiran lahaanshaha dhaqameed ama adeegsiga caadiga ah ama shaqada; ama
- c. waxay saamayn weyn ku leedahay dadka asaliga ah/Afrika ee ka hooseeya Sahara Afrika dhaxalka dhaqameed ee dhaqameedyada Beelaha Dhaqameed ee aan ku habboonayn taas oo ku qotonta aqoonsiga iyo/ama dhaqanka, xafladaha, ama dhinacyada ruuxa ee ay saameeyeen Dadka Asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Afrika Taariikh ahaan Beelaha Dhaqameed ee Aan Haysan 'nool yahay

Xaaladahan oo kale, amaah -bixiyuhu wuxuu ku hawlan yahay khabiiro madax -bannaan si ay gacan uga geystaan aqoonsiga halista iyo saamaynta mashruuca.

Ma jiro qeexitaan guud oo la wada oggol yahay ee FPIC. Ujeedooyinka ESS -kan, FPIC waxaa loo aasaasay sida soo socota:

- a. Baaxadda FPIC waxay quseysaa naqshadeynta mashruuca, qabanqaabinta hirgelinta iyo natiijooyinka la filayo ee la xiriira khataraha iyo saamaynta ay ku yeelan karto Dadka Asaliga ah/Saxaro Afrika ee Dhaqan ahaan Tayo Ahaan Bulshooyinka Dhaqanka ee Aan Haysan
- b. FPIC waxay sii dhisaysaa oo fidinaysaa geeddi-socodkii wada-tashi macno leh oo lagu sharxay ESS10, waxaana lagu dhisi doonaa wada-xaajood niyad-wanaag ah oo dhex mara Deyn-hayaha iyo saamaynta Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanku Taariikh ahaan Tahayn;
- c. Deyn-hayaha ayaa diiwaangelin doona: (i) hannaanka wada-jirka ah ee la isku raacay si loo sameeyo wada-xaajoodyo iimaan leh oo ay ku heshiiyeen amaah-qaatayaasha iyo Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan aan Mudanayn; iyo (ii) natiijada wada-xaajoodka caqiidada wanaagsan ee u dhexeeya Deyn-qaateyaasha iyo Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan aan Haynin, oo ay ku jiraan dhammaan heshiisyadii la gaaray iyo sidoo kale aragtiyihii ka soo horjeeday; iyo
- d. FPIC uma baahna in la isku raacsan yahay waxaana laga yaabaa in la gaaro xitaa marka shaqsiyaadka ama kooxaha ku dhex jira ama ka mid ah dadka asaliga ah/Saxahara Afrikaanka ah ee Taariikh ahaan aan Haynin Bulshooyinka Dhaqanka ee sida gaarka ah u khilaafsan.

Ujeedooyinka ESS-kan, oggolaanshuhu wuxuu loola jeedaa taageerada wadajirka ah ee bulshooyinka Dadka Asaliga ah ee ay saameeyeen/Bulshooyinka Dhaqanka ee Saxaro-Afrika ee Taariikh ahaan aan Haynin hawlaha mashruuca ee saameeya iyaga, oo lagu gaaray hab dhaqan ahaan habboon. Way jiri kartaa xitaa haddii shaqsiyaadka ama kooxaha qaarkood diidaan hawlaha mashruucaas.

Marka FPIC-ka ay saameeyeen Dadka asaliga ah/Saharayaasha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan aan Muujin, Bangigu ma xaqiijin karo, dhinacyada mashruuca ee khuseeya dadka asaliga ah/Saxahara Afrikaanka ah ee Taariikh ahaan aan Haysan Beelaha Dhaqameed ee FPIC aan la hubin karin in aan laga sii shaqayn doonin.

Meesha uu Baanku go'aansaday inuu sii wado socodsiinta mashruuca marka laga reebo dhinacyada aan FPIC-da ee dadka asaliga ah/Saxaraha Afrika ee ay saamayn ku yeelatay aan la hubin karin Dhaqammada Dhaqameedka Maxalliga ah, Deyn-bixiyuhu wuxuu hubin doonaa inaysan wax saamayn xun ah ku yeelanayn Dadka asaliga ah/Afrikada Saxaraha ka hooseya ee Afrikaan ah oo aan Dhaqaale ahaan Bulshooyinka Dhaqameedku mudnayn inta lagu guda jiro hirgelinta mashruuca.

Heshiisyada dhex maray Deyn-hayaha iyo saamaynta ay ku yeesheen Dadka Asaliga ah/Afrika ee Saxaraha ka hooseeya ee Beelaha Dhaqameedka Taariikhda ah ee aan Haynin ayaa lagu sifeyn doonaa, iyo tallaabooyinka lagama maarmaanka u ah fulinta heshiisyada waxaa lagu dari doonaa, ESCP. Inta lagu guda jiro hirgelinta, Deyn-bixiyuhu wuxuu hubin doonaa in tallaabooyinka lagama maarmaanka ah la qaado, iyo faa'iidooyinka la isku raacay ama hagaajinta adeegyada la gaarsiiyo, si loo joogteeyo Taageerada Bulsho-Dhaqameedka Maxalliga ah ee Dhaqameedka ah ee aan asaasiga ahayn.

waxay saamayn xun ku yeelanayaan dhulka iyo kheyraadka dabiiciga ah ee ku xiran lahaanshaha dhaqameed ama isticmaal ama shaqo dhaqameed;

Dadyowga asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Aan Taariikhda Lahayn Badiyaa waxay aad ugu xidhan yihiin dhulkooda iyo khayraadka dabiiciga ah ee la xidhiidha. Marar badan, dhulku dhaqan ahaan waa la leeyahay ama si caadi ah ayaa loo adeegsadaa ama loo qabsadaa. In kasta oo Dadka Asaliga ah/Dadka Saxaraha ka hooseeya ee Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan aan Mudanayn laga yaabo inaysan lahaan karin lahaansho sharci dhul sida ku qeexan sharciga qaranka, adeegsiga dhulka, oo ay ku jiraan adeegsiga xilliyada ama wareega, noloshooda, ama dhaqanka, xafladaha, iyo ruuxa ujeedooyinka qeexaya aqoonsigooda iyo bulshadooda, inta badan waa la xaqiijin karaa oo la diiwaangelin karaa. Halka ay mashaariicdu ku lug leeyihiin (a) waxqabadyo ku xiran samaynta xuquuqda sharci ahaan la aqoonsan yahay ee dhulalka iyo dhulalka ay Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Aan Taariikhda Lahayn ay dhaqan ahaan u leeyihiin ama caado u isticmaalaan ama qabsadaan, ama (b) helitaanka dhulalkaas , Amaahiyuhu wuxuu diyaarin doonaa qorshe aqoonsi sharci ah ee lahaanshaha, shaqada, ama adeegsiga, iyada oo la ixtiraamayo caadooyinka, caadooyinka iyo hababka lahaanshaha dhulka ee Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Taariikh ahaan aan Haynin Beelaha Dhaqanka ee ay khuseyso. Ujeeddada qorshayaasha noocan ahi waxay noqon doonaan kuwa soo socda: (a) aqoonsi buuxa oo sharci ah oo ku saabsan nidaamyada lahaanshaha dhulka ee caadada u ah Dadyowga Asaliga ah/Saxaraha ka hooseeya Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Taariikh ahaan liidata; ama (b) u beddelidda xuquuqda adeegsiga caadooyinka u lahaanshaha wadaagga iyo/ama xuquuqda lahaanshaha shakhsiga. Haddii labada ikhtiyaar midkoodna uusan suurtoagal ahayn marka loo eego sharciga qaranka, qorshaha waxaa ku jira tallaabooyin aqoonsi sharci ah oo loogu talagalay Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Dhaqan ahaan Beelaha Dhaqanka aan weligood joogin 'ama haynta ama isticmaalka muddada-dheer ee la cusboonaysiin karo.

sabab u raridda Dadka Asaliga ah/Saxaraha Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Aan Taariikhda Lahayn Dhulka iyo Khayraadka Dabiiciga ah ee ku xiran lahaanshaha dhaqameed ama adeegsiga caadiga ah ama shaqada; ama

Amaahiyuhu wuxuu tixgelin doonaa naqshado mashruuc oo kale oo suurtoagal ah si looga fogaado dib-u-dejinta Dadyowga Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ah ee Aan Taariikhda Lahayn laga raro dhulka la wada haysto ama ku lifaaqan iyo kheyraadka dabiiciga ah ee ku xiran lahaanshaha dhaqameed ama adeegsiga caadada ah ama shaqo. Haddii guuritaan noocan oo kale ah laga fursan waayo, amaahiyuhu ma sii wadi doono mashruuca haddii aan FPIC la helin sida kor lagu sharaxay; Amaahiyuhu ma adeegsan doono in si khasab ah looga saaro, iyo dib-u-dejin kasta oo Dadka Asaliga ah/Saxaraha Afrika ee Beelaha Dhaqanka ee aan Taariikhda Lahayn waxay

buuxin doontaa shuruudaha ESS5. Meesha ay suurtoagal tahay, Dadkii asaliga ahaa ee la raray/Afrikada Saxaraha ka hooseysa ee Beelaha Dhaqanka ah ee aan Taariikhda Lahayn waxay awoodi doonaan inay ku laabtaan dhulkoodii soo jireenka ahaa ama caadadu ahayd, haddii sababtii guuritaankoodu joogsado.

LIFAAQA 8: SHURUUDAHA ADEEGA (TOR) IYO QAABKA QORSHAHA DADKA ASALKA AH

Shuruudaha adeega (TOR) tilmaamaysa iyo dulucda IPP waxaa loo soo bandhigay sida soo socota:

Kuwa soo socda ayaa bixiya qodobbada muhiimka ah ee IPP oo dhammaystiran. Xaaladaha ay Dadka Asaliga ah ka faa'iideystaan mashruucyada iyo/hawlaha mashruuc hoosaadka iyo/ama saamaynta yar ee la saadaalinayo, qaybaha IPP waxaa lagu dhex dari karaa qalabyo kale sida Qorsheyaasha Qaadashada Dhulka iyo Dib-u-dejinta ama ESMP-yada. Curiyeyaashaas waxaa ka mid ah:

a. Soo -koobidda Fulinta IPP. Qaybtani waxay si kooban u qeexaysaa xaqiiqooyinka muhiimka ah, natiijooyinka la taaban karo, iyo tallaabooyinka lagu taliyay (waxaa looga baahan yahay IPP -ga kaligiis taagan);

b. Qiimaynta mashruuca iyo/ama hawlaha mashruuc hoosaadka oo saamayn ku leh dadka asaliga ah. Qaybtani waxay bixinaysaa falanqaynta dabecadda iyo baaxadda saamayntaas, haddii:

- i. Dib -u -eegis ku samee qaab -dhismeedka sharciga iyo hay'adaha ee khuseeya Dadka Asaliga ah marka la eego xaaladda mashruuca.
- ii. Bixiyaan macluumaad aasaasi ah oo ku saabsan sifooyinka dadka, bulshada, dhaqanka, iyo siyaasadda ee bulshooyinka ay saamaysay; dhulkii iyo dhulalkii ay dhaqan ahaan u lahaayeen ama caadadu u adeegsadeen ama qabsadeen; iyo khayraadka dabiiciga ah ee ay ku tiirsan yihiin.
- iii. Aqoonsiga daneeyayaasha mashruuca muhiimka ah oo sii faahfaahin hab dhaqan ahaan habboon iyo hab-dhiska jinsiga si wadatashi macno leh loola yeesho Dadka Asaliga ah marxalad kasta oo diyaarinta mashruuca iyo hirgelinteeda, iyadoo la tixgelinayo dib-u-eegista iyo macluumaadka aasaasiga ah.
- iv. Qiimee, oo ku salaysan wadatashi macno leh oo lala yeesho bulshooyinka ay dhibaataadu saameysey, saamaynta xun iyo wixtarka leh ee mashruuca iyo hawlaha mashruuc-hoosaadka. Waxaa muhiim u ah go'aaminta waxyeellooyinka ka dhalan kara waa falanqayn jinsi-xasaasi ah oo ku saabsan u nuglaanta, iyo halista dadka asaliga ah ee ay dhibaataadu saameysey, marka la eego duruufahooda iyo xiriir dhow oo ay la leeyihiin dhulka iyo kheyraadka dabiiciga ah, iyo sidoo kale helitaankooda fursadaha marka loo eego kuwa ay heli karaan kooxaha kale ee bulshada ee bulshooyinka, gobollada, ama bulshooyinka qaranka ee ay ku nool yihiin.
- v. Ku dar qiimeyn xasaasi u ah jinsiga oo ku saabsan aragtida dadka asaliga ah ee ay saameysay mashruuca iyo saamaynta ay ku yeelanayso xaaladdooda bulsheed, dhaqaale, iyo dhaqan.
- vi. Aqoonsado oo ku taliya, oo ku salaysan wadatashi macno leh oo lala yeesho bulshooyinka ay dhibaataadu saameysey, tallaabooyinka lagama maarmaanka u ah in laga fogaado waxyeellooyinka xun ama, haddii tallaabooyinkaas aysan suurtoagal ahayn, gartaan tallaabooyin lagu yareynayo, lagu yareynayo, iyo/ama lagu magdhabayo saameynahaas iyo si loo hubiyo in Dadka Asaliga ah ay helaan faa'iidooyinka dhaqanka ku habboon mashruuca hoostiisa.

c. Qiimaynta duruufaha u baahan FPIC iyo nashqad mashruuc/fadhi kale si looga fogaado saamaynta xun (tixraac Qeybta Ogolaanshaha Hore, Xogta Hore iyo Xogta).

d. Shaacinta macluumaadka, wadatashiga iyo ka qaybgalka. Qaybtani waa inay:

- i. Wuxuu qeexayaa shaacinta macluumaadka, wada -tashiga iyo habka ka -qaybgalka bulshooyinka ay dhibaataadu saameysey oo la samayn karo inta lagu jiro diyaarinta mashruuca;
- ii. Soo koob faallooyinkooda ku aaddan natiijooyinka qiimaynta saamaynta bulsheed iyo aqoonsiga walaacyada la soo jeediyey intii lagu jiray wadatashiga iyo sida kuwan wax looga qabtay naqshadaynta mashruuca;
- iii. Marka laga hadlayo hawlaha mashruuca ee u baahan FPIC, diiwaangeli hannaanka iyo natiijada wadatashiyada lala yeesho bulshooyinka ay saamaysay iyo heshiis kasta oo ka dhasha wadatashiyada noocaas ah ee hawlaha mashruuca iyo tallaabooyinka maareynta khatarta ee wax ka qabta saamaynta hawlahaas;
- iv. Sharax hababka wada -tashiga iyo ka -qaybgalka ee la adeegsan doono inta lagu jiro hirgelinta si loo hubiyo ka -qaybgalka Dadka Asaliga ah inta lagu jiro fulinta; iyo
- v. Xaqiiji siideynta qoraallada qabyada ah iyo kuwa ugu dambeeya dadka asaliga ah ee ay dhibaataadu saameysey;

e. Diyaarinta qaybsiga dheefta. qaybtani waxay qeexaysaa tallaabooyinka lagu hubinayo in bulshooyinka ay dhibaataadu saameysey ay helaan faa'iidooyin bulsheed iyo dhaqaale oo dhaqan ahaan ku habboon, oo ka jawaabaya jinsiga.

f. Tallaabooyinka yaraynta. qaybtani waxay qeexaysaa tallaabooyinka si looga fogaado saamaynta xun ee Dadka Asaliga ah; iyo meesha ka -fogaanshuhu aanay suurtoagal ahayn, waxay tilmaamaysaa tallaabooyinka lagu yaraynayo, lagu yaraynayo laguna magdhabayo saamaynta xun ee aan laga maarmi karin ee bulsho kasta oo ay saamaysay.

g. Awood dhisid. qaybtani waxay bixinaysaa tallaabooyin lagu xoojinayo awoodaha bulsho, sharci iyo farsamo ee (a) hay'adaha dawladda si wax looga qabto arrimaha dadka asaliga ah aagga mashruuca; iyo (b) ururada bulshooyinka ay saamaysay aagga mashruuca si ay ugu suurtoogasho inay si fiican u metelaan beelahooda kana qayb qaataan maaraynta khataraha iyo saamaynta.

h. Jawaab -celinta iyo Farsamaynta Cabashada. qaybtani waxay sharraxaysaa habraacyada lagu saxo cabashooyinka bulshooyinka Dadka Asaliga ah ee ay saamaysay. Waxay kaloo sharraxaysaa sida habraacyadu ay u heli karaan Dadka Asaliga ah iyo dhaqan ahaan habboon iyo xasaasiga jinsiga.

i. Dabagalka, warbixinta iyo qiimaynta. qaybtani waxay sharraxaysaa hababka iyo halbeegyada ku habboon mashruuca dabagalka iyo qiimeynta fulinta IPP. Waxa kale oo ay qeexaysaa diyaarinta ka -qaybgalka dadka asaliga ah ee ay saamaysay diyaarinta iyo ansixinta kormeerka, iyo warbixinnada qiimaynta.

j. Abaabulka hay'adaha. qaybtani waxay sharraxaysaa mas'uuliyadaha habaynta hay'adaha iyo farsamooyinka lagu fulinayo tallaabooyinka yareynta kala duwan ee IPP. Waxa kale oo ay sharraxaysaa hanaanka ku darista ururrada maxalliga ah ee khuseeya iyo/ama NGO -yada si loo fuliyo tallaabooyinka IPP.

k. Miisaaniyadda iyo maalgelinta. Qaybtani waxay siisaa miisaaniyad si gaar ah loogu talagalay dhammaan hawlaha lagu sharraxay IPP.

Marka shuruudaha FPIC loo aqoonsado inay qayb ka yihiin ESIA -yada, khabiiro madax -bannaan ayaa hawlgelin doona si loo fududeeyo FPIC. Waxaa la diyaarin doonaa hab cabashooyinka daneeyayaasha, oo ay ku jiraan shuruudo si loogu oggolaado dadka asaliga ah inay soo gudbiyaan wax -ka -qabasho ama cabashooyin.

LIFAAQA 9: NIDAAMYADA MMAARAYNTA SHAQAALAHA

Marka la eego ESS2 ee Xaaladaha Shaqada iyo Shaqada, amaahiyayaasha waxaa laga raba inay horumariyaan hababka maaraynta shaqada (LMP). Ujeeddada LMP waa fududeynta qorshaynta iyo hirgelinta mashruuca. LMP waxay tilmaamaysaa shuruudaha shaqada ee ugu weyn iyo khataraha la xiriira mashruuca waxayna ka caawisaa amaahda si uu u go'aamiyo ilaha lagama maarmaanka u ah wax ka qabashada arrimaha shaqada mashruuca. LMP waa dukumiinti nool, kaas oo la bilaabay bilowga diyaarinta mashruuca, waana la fiiriyaa oo la cusboonaysiiyaa inta lagu jiro horumarinta iyo hirgelinta mashruuca.

Template -ka waxaa loogu talagalay inuu ka caawiyo Deyn -bixiyayaasha inay aqoonsadaan dhinacyada muhiimka ah ee qorsheynta iyo maareynta shaqada. Waxa ku jira ayaa tilmaamaya: halka arrimaha la tilmaamay ay khuseeyaan mashruuc, Amaahiyayaashu waa inay ku qabtaan LMP. Arrimaha qaarkood waxaa laga yaabaa inaysan khuseyn; mashaariicda qaarkood waxay yeelan karaan arrimo kale oo u baahan in laga qabto dhinaca qorshaynta. Meesha uu sharciga qaranku ka hadlayo shuruudaha ESS2 tan waxaa lagu xusi karaa LMP, loomana baahna in la koobiyeeyo qodobbadaas. LMP waxaa laga yaabaa in loo diyaariyo sidii dokumenti kaligeed taagan, ama qayb ka noqon kara dukumiintiyada kale ee maareynta deegaanka iyo bulshada.

LMP oo kooban oo la cusboonaysiiyay ayaa awood u siinaysa dhinacyada kala duwan ee la xiriira mashruuca, tusaale ahaan, shaqaalaha qaybta fulinta mashruuca, qandaraaslayaasha iyo qandaraaslayaasha hoose iyo shaqaalaha mashruuca, inay yeeshaan faham cad oo ku saabsan waxa looga baahan yahay arrin shaqaale oo gaar ah. Heerka faahfaahinta ee ku jira LMP waxay ku xirnaan doontaa nooca mashruuca iyo macluumaadka la heli karo. Meesha aan la heli karin macluumaadka khuseeya, tan waa in la xusaa oo LMP waa in la cusboonaysiiyaa sida ugu dhakhsaha badan.

Diyaarinta iyo cusboonaysiinta LMP, Amaahiyayaashu waxay tixraacaan shuruudaha sharciga qaranka iyo ESS2 iyo Qoraalka Hagidda ee ESS2 (GN). Qaab -dhismeedka waxaa ku jira tixraacyo ESS2 iyo GN labadaba.

Qeexitaanka Template ee LMP:

1. DUWANKA ISTICMAALKA SHAQAALAHA MASHRUUCA

Qaybtani waxay sharraxaysaa kuwan soo socda, oo ku salaysan macluumaadka la heli karo:

- a. Tirada Shaqaalaha Mashruuca: Tirada guud ee shaqaalaha laga shaqaynayo mashruuca, iyo noocyada kala duwan ee shaqaalaha: shaqaalaha tooska ah, shaqaalaha qandaraaska haysta iyo shaqaalaha bulshada. Meesha tirooyinku aysan weli adkayn, waa in la bixiyaa qiyaas.
- b. Astaamaha Shaqaalaha Mashruuca: Intii suurtoagal ah, sharraxaad ballaadhan iyo tilmaan tilmaamaha suuragalka ah ee shaqaalaha mashruuca tusaale ahaan. shaqaalaha maxalliga ah, muhaajiriinta qaranka ama caalamiga ah, shaqaalaha dumarka ah, shaqaalaha u dhexeeya da'da ugu yar iyo 18 jir.
- c. Waqtiga Shuruudaha Shaqada: Waqtiga iyo isku xigxiga shuruudaha shaqada marka la eego tirooyinka, goobaha, noocyada shaqooyinka iyo xirfadaha loo baahan yahay.
- d. Shaqaalaha Qandaraaska haysta: Qaab -dhismeedka qandaraaska la filayo ama la yaqaan ee mashruuca, oo leh tirooyin iyo noocyo qandaraaslayaal/qandaraaslayaal hoosaad iyo tirada shaqaalaha mashruuca laga yaabo inay shaqaaleeyaan ama ku hawlan yihiin qandaraasle/qandaraasle kasta. Haddii ay u badan

tahay in shaqaalaha mashruuca ay ku hawlan yihiin dillaaliin, dhex -dhexaadin ama wakiillo, tan waa in si wadajir ah loo xusaa iyadoo la qiyaasayo inta shaqaale ee la filayo in sidan loo qoro.

- e. Shaqaalaha Muhaajiriinta ah: Haddii ay u badan tahay in shaqaalaha muhaajiriinta ah (mid gudaha ah ama mid caalami ah) laga filayo inay ka shaqeeyaan mashruuca, tan waa in la ogaadaa oo tafaasiil laga bixiyaa.

2. QIIMAYNTA HALISTA SHAQAALAHA FURSADDA AH

Qaybtani waxay sharraxaysaa kuwan soo socda, oo ku salaysan macluumaadka la heli karo:

- a. Waxqabadyada mashruuca: Nooca iyo goobta mashruuca, iyo hawlaha kala duwan ee shaqaalaha mashruucu ay fulin doonaan.
- b. Khatarta Shaqada ee Muhiimka ah: Halista muhiimka ah ee shaqada oo laga yaabo inay la xiriirto mashruuca (eeg, tusaale ahaan, kuwa lagu tilmaamay ESS2 iyo GN). Kuwaas waxaa ka mid noqon kara, tusaale ahaan:
 - Anshaxa shaqada halista ah, sida ka shaqaynta meelaha dhaadheer ama meelaha bannaan, isticmaalka mishiino culus, ama adeegsiga walxaha halista ah
 - Waxay u badan tahay dhacdooyinka ku -shaqeynta carruurta ama ku -qasbid, iyadoo la tixraacayo qaybta ama degaanka
 - Waxay u badan tahay joogitaanka muhaajiriinta ama shaqaalaha xilliyeedka
 - Halista qulqulka shaqada ama rabshadaha ku saleysan jinsiga
 - Shilalka ama xaaladaha degdegga ah ee suurtoogalka ah, iyadoo la tixraacayo qaybta ama degaanka
 - Fahamka guud iyo hirgelinta shuruudaha caafimaadka iyo badbaadada shaqada

3. DHAGEYSI GAABAN OO KU SAABSAN SHARCIGA SHAQAALAHA: SHURUUDAHA IYO SHURUUDAHA

Qaybtani waxay qeexaysaa dhinacyada muhiimka ah ee sharciga shaqada qaranka ee ku saabsan muddada iyo xaaladaha shaqada, iyo sida sharciga qaranku u khuseeyo qaybaha kala duwan ee shaqaalaha ee lagu tilmaamay Qaybta 1. Dulmarka guud wuxuu diiradda saarayaa sharci la xiriira waxyaabaha ku qeexan ESS2, farqadda 11aad (yacni mushaharka, jar -jaryada iyo faa'iidooyinka).

4. DHAGEYSI GAABAN OO KU SAABSAN SHARCIGA SHAQAALAHA: Caafimaadka iyo Badbaadada Bulshada

Qaybtani waxay qeexaysaa dhinacyada muhiimka ah ee sharciga shaqada qaranka ee ku saabsan muddada iyo xaaladaha shaqada, iyo sida sharciga qaranku u khuseeyo qaybaha kala duwan ee shaqaalaha ee lagu tilmaamay Qaybta 1. Dulmarka guud wuxuu diiradda saarayaa sharci la xiriira waxyaabaha ku qeexan ESS2, farqadda 11aad (yacni mushaharka, jar -jaryada iyo faa'iidooyinka).

5. SHAQAALAHA MASUULKA AH

Qaybtani waxay tilmaamaysaa shaqooyinka iyo/ama shaqsiyaadka ku jira mashruuca masuulka ka ah (sida ku habboon):

- a. hawlgelinta iyo maaraynta shaqaalaha mashruuca

- b. hawlgelinta iyo maaraynta qandaraasleyda/qandaraaslayaasha hoose
- c. QIIMEYNTA CAAFIMAADKA IYO BADBAADADA (OHS)
- d. tababarka shaqaalaha
- e. wax ka qabashada cabashooyinka shaqaalaha

Xaaladaha qaarkood, qaybtani waxay tilmaami doontaa shaqooyinka iyo/ama shaqsiyaadka qandaraaslayaasha ama qandaraaslayaasha hoose, gaar ahaan mashaariicda ay shaqaalaha mashruuca u shaqaynayaan dhinac saddexaad.

6. SIYAASADDA IYO HABRAACA

Qaybtani waxay dejineysaa macluumaadka OHS, warbixinta iyo la socodka iyo siyaasadaha mashruuca guud ee kale. Meesha ay khuseeyso, waxay tilmaamaysaa sharciyada qaranka ee khuseeya.

Meesha khataraha ammaan ee muhiimka ah loo aqoonsaday qayb ka mid ah Qaybta 2, qaybtani waxay tilmaamaysaa sida kuwaan wax looga qaban doono. Meesha la aqoonsaday halista shaqo qasab, qaybtani waxay tilmaamaysaa sida kuwaan wax looga qaban doono (eeg ESS2, faqradda 20 iyo GNs la xiriira). Meesha la aqoonsaday halista foosha caruurta, kuwani waxaa lagu xusey Qeybta 7.

Meesha uu amaahiyuhu ku leeyahay siyaasado ama habraacyo kaligiis ah, kuwani waa la tixraaci karaa ama lagu lifaaqi karaa LMP, oo ay la socdaan dukumentiyada kale oo taageeraya.

7. DA'DA SHAQO

Qaybtani waxay soo bandhigaysaa faahfaahin ku saabsan:

- a. Da'da ugu yar ee shaqaalaynta mashruuca
- b. Habka la raaci doono si loo xaqiijiyo da'da shaqaalaha mashruuca
- c. Nidaamka la raaci doono haddii la helo shaqaale aan qaangaarin oo ka shaqeynaya mashruuca
- d. Habka loo sameeyo qiimaynta halista shaqaalaha u dhexeeya da'da ugu yar iyo 18 jir

Eeg ESS2, faqraddaha 17 ilaa 19 iyo GNs la xiriira.

8. SHURUUDAHA IYO SHURUUDAHA

Qaybtani waxay soo bandhigaysaa faahfaahin ku saabsan:

- a. Mushahar gaar ah, saacado iyo qodobbo kale oo khuseeya mashruuca
- b. Tirada saacadaha ugu badan ee laga shaqayn karo mashruuca
- c. Heshiisyo -wadareed kasta oo khuseeya mashruuca. Markay khuseeyso, sii liiska heshiisyada oo sharax sifooyinka iyo qodobbada muhiimka ah
- d. Shuruudaha iyo xaaladaha kale ee gaarka ah

9. HABABKA CABASHADA

Qaybtani waxay qeexaysaa faahfaahinta habka cabashada ee la siin doono shaqaalaha tooska ah iyo kuwa qandaraaska haysta waxayna qeexaysaa habka shaqaalahaas loogu baraarujin doono habka.

Meesha shaqaalaha bulshadu ay ku hawlan yihiin mashruuca, faahfaahinta habka cabashada ee shaqaalahaas ayaa lagu qeexay Qaybta 11.

10. MAARAYNTA QANDARAASLAYAASHA

Qaybtani waxay soo bandhigaysaa faahfaahin ku saabsan:

- a. Habka xulashada qandaraaslayaasha, sida looga hadlay ESS2, faqradda 31 iyo GN 31.1
- b. Qodobbada qandaraaska ee meel marin doona ee la xiriira qandaraaslayaasha maareynta arrimaha shaqada, oo ay ku jiraan caafimaadka shaqada iyo badbaadada, sida looga hadlay ESS2, faqradda 32 iyo GN 32.1
- c. Habka maareynta iyo dabagalka waxqabadka qandaraasleyda, sida looga hadlay ESS2, faqradda 32 iyo GN 32.1

11. SHAQAALAHA BULSHADA

Meesha shaqaalaha beesha ay ka qaybqaadan doonaan mashruuca, qaybtani waxay qeexaysaa faahfaahinta shuruudaha iyo xaaladaha shaqada waxayna tilmaamaysaa tallaabooyin lagu hubinayo in shaqada bulshada lagu bixiyo si ikhtiyaari ah. Waxa kale oo ay faahfaahin ka bixineysaa nooca heshiisyada loo baahan yahay iyo sida loo qori doono. Eeg GN 34.4.

Qaybtani waxay qeexaysaa faahfaahinta habka cabashada shaqaalaha bulshada iyo doorarka iyo waajibaadka la socodka shaqaalahaas. Eeg ESS2, faqradda 17 ilaa 36 iyo GNs la xiriira.

12. SHAQAALAHA BIXIYA HOOSE

Marka la aqoonsado halista weyn ee ilmaha ama shaqada qasabka ah ama arrimaha badbaadada halista ah ee la xiriirta alaab -qeybiyeyaasha aasaasiga ah, qeybtani waxay dejineysaa habraaca kormeerka iyo ka warbixinta shaqaalaha sahayda ee aasaasiga ah.

LIFAAQA 10: JINSIGA

Habka guud ee Bangigu u wajahayo jinsiga waxaa hagaya Kooxda Bangiga Adduunka Istaraatiijiyadda Jinsiga (FY16-23) iyo OP4.20: Jinsiga iyo Horumarka. Istaraatiijiyadda Jinsiga waxaa taageeray tiro ka mid ah aaladaha dalka iyo qaybaha sida qorshayaasha waxqabadka jinsiga ee gobolka, baarista dalka (iyo gobollada qaarkood, oo leh qorshayaasha waxqabad ee dalka iyo meelhooda), iyo Istaraatiijiyadda Dabagalka Jinsiga ee Dabagalka.

Heerka mashruuca, qodobbada ku saabsan jinsiga ee ESF waxaa diiradda lagu saarayaa sinnaanta jinsiga iyo ka mid noqoshada, gaar ahaan marka la eego wax ka qabashada kooxaha danyarta ah ama kuwa nugul, oo ay ku jiraan halista rabshadaha ku salaysan jinsiga. Qoraalka Habdhaqanka Wanaagsan ee 2018 ee ku saabsan GBV wuxuu bixiyaa higid ku saabsan maareynta khataraha ka -faa'iideysiga galmada iyo xadgudubka (SEA)/kadeedka galmada (SH) ee ka dhalan kara macnaha guud ee IPF -yada oo ku lug leh shaqooyin waaweyn oo rayid ah.¹ ESF waxay kaloo kor u qaadaa fursadaha heerka mashruuca si loo xiro farqiga u dhexeeya jinsiga.

Deyn -hayaha ayaa mas'uul ka ah inuu buuxiyo shuruudaha ESS -yada, halka Bangigu uu ku shaqeynayo taxaddarkiisa habboon ESF. Bangigu wuxuu ka caawin doonaa amaahiyayaasha sida ay u adeegsadaan ESS -yada mashaariicda lagu taageeray Maalgelinta Mashruuca Maalgelinta sida waafaqsan ESF. Guusha hirgelinta ESF waxay si aad ah ugu xiran tahay fahamka deyn-bixiyayaasha iyo iibsashada arrimaha lagu xusey ESF oo ay ka mid yihiin daldaloolada jinsiga. Si taas loo gaaro, sida lagama maarmaanka ah, kaalmada Bangiga waxaa ku jiri doona tababar farsamo oo loogu talagalay shaqaalaha Qeybta Hirgelinta Mashruuca oo ku saabsan shuruudaha ESF ee ku saabsan jinsiga iyo la socodka waxqabadka mashruuca inta uu socdo mashruuca.

Marxadaha kala duwan ee wareegga mashruuca - aqoonsiga mashruuca, qiimaynta khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta, qiimaynta, hirgelinta iyo la socoshada - dhammaantood waxay bixiyaan fursado kor loogu qaadayo sinnaanta jinsiga iyo ka mid noqoshada heerka mashruuca iyada oo la adeegsanayo shan hab oo gaar ah:

- a. baadi goobka hore ee halista iyo saamaynta mashruuca, oo ay ku jiraan kuwa ka dhasha sinnaan la'aanta jinsiga;
- b. qiimaynta khataraha deegaanka iyo bulshada iyo saamaynta iyo qaabaynta tillaabooyinka yaraynta si loo aqoonsado oo — intii suurtoagal ah — la yareeyo farqiga u dhexeeya jinsiga (oo ay ku jiraan ESIA, ESMP, RAP, LMP iyo SEP sida ku cad ESS -yada). Falanqayn jinsi oo dhammaystiran ayaa laga yaabaa in la dammaanad qaado;
- c. ka -qaybgalka daneeyayaasha leh baahiyo gaar ah iyo halista sinnaan la'aanta jinsiga ee wadatashiga macnaha leh, shaacinta macluumaadka iyo wax ka qabashada cabashada wax -ka -qabashada inta lagu jiro noloshada mashruuca (sida ku qeexan SEP);
- d. ku heshiinta ballanqaadyada muhiimka ah ee la xiriira tixgelinta jinsiga ee ESCP;
- e. maaraynta halista la -qabsiga iyo la socodka natiijooyinka mashruuca ee la xiriira jinsiga.

¹ Qoraalka Tababarka Wanaagsan ayaa laga heli karaa halkan: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/741681582580194727-0290022020/original/ESFGoodPracticeNoteonGBVinMajorCivilWorksv2.pdf>. Inntaa waxaa dheer, tusaalooyin ku saabsan sida looga hortago oo looga jawaabo rabshadaha ku salaysan jinsiga iyada oo loo marayo naqshadeynta mashruuca iyo hirgelinta waxaa laga heli karaa ilaha internetka laga heli karo halkan: <https://www.worldbank.org/en/programs/violence-against-women-and-girls/resources>.